

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
2013/C 62/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävä EU:n strategia vuosiksi 2012–2016”	22
2013/C 62/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n kansalaisuuden lujittaminen: unionin kansalaisten vaalioikeuksien edistäminen”	26
2013/C 62/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen talousarviovarojen yhteisvaikutusten lisääminen”	32
2013/C 62/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sisämarkkinoiden hallinnoinnin parantaminen”	39
2013/C 62/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Meriosaaminen 2020”	44
2013/C 62/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sininen kasvu: Meritalouden ja merenkulkualan kestävän kasvun mahdollisuudet”	47
2013/C 62/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Uusiutuva energia: merkittävä tekijä Euroopan energiamarkkinoilla”	51
2013/C 62/12	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosiksi 2014–2020”	57
2013/C 62/13	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n syrjäisimmät alueet Eurooppa 2020 -strategian valossa”	64
2013/C 62/14	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli edistettäessä kasvua ja vahvistettaessa työpaikkojen luomista”	70

III Valmistavat säädökset

ALUEIDEN KOMITEA

99. täysistunto 31. tammikuuta ja 1. helmikuuta 2013

2013/C 62/15	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n kansalaisuuden lujittaminen: unionin kansalaisten vaalioikeuksien edistäminen”	77
--------------	--	----

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

99. TÄYSISTUNTO, 31. TAMMIKUUTA JA 1. HELMIKUUTA 2013

Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Vuoden 2013 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskeva lainsäädäntöpaketti”

(2013/C 62/01)

ALUEIDEN KOMITEA

- tähdentää monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytäviä neuvotteluita silmällä pitäen, että koheesiopolitiikka edellyttää sekä varojen tehokasta käyttöä että vahvaa talousarviota, ja kehottaakin jäsenvaltioita harkitsemaan uudelleen budjettirajoituksia ja säilyttämään vähintään rahoituksen nykytason.
- tukee voimakkaasti Euroopan parlamentin aluekehitysvaliokunnan neuvotteluryhmää kolmen toimielimen neuvotteluissa ja muistuttaa erityisesti yhtyvän muutamiiin EP:n keskeisiin näkemyksiin, jotka koskevat muun muassa siirtymäalueita, tasapainoa Eurooppa 2020 -strategian ja perussopimusten tavoitteiden kesken, paikallis- ja alueviranomaisien tehokasta osallistumista sekä makrotaloudellisten ehtojen ja suoritusvarauksen vastustamista. Komitea toivoo niiden heijastuvan myös lopullisesta lainsäädäntöpaketistä.
- puoltaa monitasoisen hallinnon periaatteen täysimääräistä soveltamista ja paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuutta osallistua aktiivisemmin tulevien kumppanuussopimusten ja toimenpideohjelmien laatimiseen. Komitea kannattaa Euroopan komission ehdotusta laatia eurooppalaisen hyvän kumppanuuden säännöt ja pahoittelee siksi syvästi, ettei neuvosto hyväksy tällaista välinettä. Se kehottaa vastahakoisia jäsenvaltioita harkitsemaan uudelleen kantaansa, koska vastahakoisuus antaa negatiivisen signaalin niiden halukkuudesta tehdä yhteistyötä täysivaltaisten kumppanien kanssa.
- kannattaa demokraattisen vastuuvollisuuden lisäämistä ja katsoo, että useista rahoitukseen liittyvistä asioista, kuten määrärahojen jakamisesta jäsenvaltio- ja alueellisella tasolla, enimmäismäärästä ja turvaverkosta, olisi keskusteltava neuvostossa koheesiopolitiikan lainsäädäntöpaketistä eikä monivuotisesta rahoituskehiksestä käytävien neuvotteluiden yhteydessä, jotta Euroopan parlamentti pääsisi osallistumaan keskusteluihin asianmukaisesti ja AK:ta voitaisiin kuulla.
- pahoittelee jälleen kerran, että BKT/BKTL (ja vähemmässä määrin, työttömien lukumäärä) ovat ainoita kriteereitä, joita käytetään kunkin alueen osalta rakennerahastomäärärahojen tason määrittämiseen, ja tähdentää, että olisi käytettävä täydentäviä indikaattoreita, jotta voitaisiin paremmin arvioida sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät tarpeet ja haasteet.

Esittelijä Marek WOŹNIAK (PL, PPE), Ison-Puolan voivodikunnan aluejohtaja

Alueiden komitean päätöslauselma – Vuoden 2013 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskeva lainsäädäntöpaketti

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. antaa poliittisen päätöslauselman tämänhetkisistä toimielinten välisistä neuvotteluista, joissa käsitellään vuoden 2013 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskevaa lainsäädäntöpakettia. Päätöslauselmassa otetaan huomioon helmi- ja heinäkuussa 2012 hyväksytyt komitean aiemmat kannanotot ja vastataan viimeaikaisiin keskusteluihin sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston näkemyksiin.

2. tähdentää monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytäviä neuvotteluita silmällä pitäen, että koheesiopolitiikka on investointipoliitiikka, joka edellyttää sekä varojen tehokasta käyttöä että vahvaa talousarviota, jota ei voi leikata, mikäli halutaan edistää kasvua ja työpaikkojen luomista, parantaa kilpailukykyä sekä torjua erojen kasvua EU:n alueiden sisällä ja välillä etenkin kriisin aikana. Koska koheesiopolitiikalla on keskeinen merkitys talouskriisiin sekä Eurooppa 2020 -strategian haasteisiin vastaamisessa, koheesiopolitiikan määrärahoja ei tulisi leikata 19 miljardilla eurolla (Euroopan komission ehdotukseen verrattuna) samaan aikaan, kun muiden Euroopan unionin politiikan alojen määrärahat pysyvät ennallaan tai jopa kasvavat, kuten luonnoksessa 22. marraskuuta 2012 kokoontuneen neuvoston päätelmiksi ehdotetaan.

3. on erittäin tyytyväinen Euroopan parlamentin aluekehitysvaliokunnan 11. ja 12. heinäkuuta 2012 hyväksymiin toimeksiantoihin, joissa on otettu pääosin huomioon alueiden komitean lausunnoissa ilmaistut ja omaksutut paikallis- ja alueviranomaisten vaatimukset. Komitea pahoittelee kuitenkin, että ESR-asetusehdotukseen liittyviä keskeisiä kysymyksiä ei otettu huomioon Euroopan parlamentin työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan 5. heinäkuuta 2012 hyväksymässä mietintöluonnoksessa.

4. pitää tervetulleena komission ehdottamassa lainsäädäntöpakettissa esitettyä yksinkertaistamiseen tähtäävää kehitystä sekä on tyytyväinen äskettäin hyväksytyjen EU:n yleiseen talousarvioon sovellettavien varainhoitosääntöjen määräyksiin, jotka koskevat muun muassa kiinteämääraisten ja kertaluonteisten maksujen käyttöä sekä maksumääräaikaisten lyhentämistä. Komitea painottaa, että jäsenvaltioiden tasolla on pyrittävä vielä nykyistä kunnianhimoisemmin yksinkertaistamaan pääsyä osalliseksi EU:n rahastomenettelystä, julkisia hankintoja koskevia EU:n ja jäsenvaltioiden sääntöjä sekä raportointi- ja valvontamekanismeja.

5. tukee voimakkaasti Euroopan parlamentin aluekehitysvaliokunnan neuvotteluryhmää kolmen toimielimen neuvotteluissa sekä muistuttaa erityisesti yhtyvänsä muutamaani EP:n

keskeisiin näkemyksiin, jotka koskevat seuraavia asioita ja joiden komitea toivoo pysyvän lopullisessa lainsäädäntöpaketissa:

- tuki koheesiopolitiikalle, joka kattaa kaikki alueet ja jossa keskitytään myös EU:n vähemmän kehittyneisiin alueisiin
- tuki siirtymäalueiden muodostamalle uudelle ryhmälle ja kahta kolmasosaa nykyisestä tuesta vastaava turvaverkko lähentymistuen piiristä putoavia alueita varten
- tarve tasapainottaa painopisteet Eurooppa 2020 -strategian ja perussopimusten tavoitteiden kesken sekä tarve lisätä joustavuutta temaattisen keskittämisen soveltamiseen
- paikallis- ja alueviranomaisten tehokas osallistuminen kumppanuussopimusten ja toimenpideohjelmien laatimiseen monitasoisen hallinnon periaatetta noudattaen
- vahva tuki yhteisiä sääntöjä koskevan asetuksen 5 artiklassa tarkoitettujen eurooppalaisten hyvän kumppanuuden sääntöjen käyttöönotolle
- makrotaloudellisten ehtojen torjuminen jyrkästi
- koheesiopolitiikan toteuttamiseen välittömässä yhteydessä olevien ennakkoehtoien tarpeellisuus
- suoritusvarauksen hylkääminen
- koheesiorahaston määrärahojen siirtäminen uuteen Verkkojen Eurooppa -välineeseen soveltamalla tiukasti koheesiorahaston sääntöjä ja kansallisia kiintiöitä noudattaen
- tuki Euroopan komission suosittelemalle aluekehitystä koskevalle yhdennetylle lähestymistavalle sekä uusien välineiden ja hallintotapojen, kuten yhdennettyjen alueellisten investointien ja paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden, käyttöönotto kaupungeissa
- kaupunkialueiden kehitysfoorumien torjuminen mutta pyyntö Urbact-ohjelman vakiinnuttamisesta.

6. tähdentää, että lainsäädäntöpaketti olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian monivuotisen rahoituskehityksen hyväksymisen jälkeen. Komitea muistuttaa, että EU:n kohtaaman talous- ja sosiaalikiisiin vakavuuden vuoksi kumppanuussopimusten ja toimenpideohjelmien täytäntöönpano olisi ehdottomasti pystytävä aloittamaan vuonna 2014, sillä tämä on ainoa tapa jakaa unionin määrärahoja, joilla on jäsenvaltioille, alueille ja kunnille ratkaiseva merkitys investointien ja rakenneuudistusten kannalta.

7. muistuttaa, että EAYY-asetusehdotuksesta käytävä keskustelu olisi pidettävä erillään koheesiopolitiikan yleisestä lainsäädäntöpaketistä, sekä korostaa, että kyseinen asetus, jolla ei ole suurta merkitystä Euroopan unionin talousarvion kannalta, tulisi hyväksyä viipymättä eikä odottaa koko lainsäädäntöpaketin hyväksymistä. Näin asetus tulisi voimaan mahdollisimman pian, mikä mahdollistaisi uusien EAYY-hankkeiden järjestämisen lainsäädännöllisesti turvatuissa puitteissa.

Kunnianhimoinen talousarvio vuoden 2013 jälkeiselle koheesiopolitiikalle

8. muistuttaa alue- ja paikallisviranomaisten olevan hyvin tietoisia siitä, että koheesiopolitiikan tuloksia on parannettava kehittämällä rakennerahastojen ohjelmasuunnittelua ja rakennerahastovarojen käyttöä etenkin nykytilanteessa taluskriisin aiheuttamien finanssioliittisten rajoitusten vuoksi.

9. ei hyväksy monivuotista rahoituskehystä, joka on suuruudeltaan Euroopan komission ehdotusta pienempi, sillä se heikentäisi Euroopan unionin taloutta ja kilpailukykyä ja yleisesti sisämarkkinoita juuri silloin, kun unioni kaipaisi kipeimmin vahvistusta. Aiheesta "Käynnissä olevat monivuotista rahoituskehystä koskevat neuvottelut" antamansa päätöslauselman⁽¹⁾ mukaisesti komitea toistaa jälleen vaatimuksensa uskottavasta monivuotisesta EU:n talousarviosta, joka on EU:n kaikkia jäsenvaltioita ja alueita hyödyttävä investointiväline ja maksusitoumusmäärärahojen osuutena BKTL:stä mitattuna vähintään samantasoinen kuin se, josta sovittiin rahoituskaudelle 2007–2013.

10. katsoo kuitenkin, että puheenjohtajavaltio Kyproksen 29. lokakuuta 2012 ehdottamaa vuoden 2013 jälkeisen koheesiopolitiikan talousarviomäärärahojen supistamista ei voi hyväksyä, ja kehottaa näin ollen jäsenvaltioita harkitsemaan uudelleen budjettirajoituksia ja säilyttämään vähintään rahoituksen nykytason.

11. vahvistaa, että on syytä säilyttää EU:n vahva ja kunnianhimoinen koheesiopolitiikka, jotta voidaan saavuttaa perussopimuksessa asetetut taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevat tavoitteet sekä sitoutua kollektiivisesti Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden toteuttamiseen; neuvoston puheenjohtajavaltion budjettimäärärahoihin ehdottama yli 10

miljardin euron supistus suurentaisi vähemmän kehittyneiden ja kehittyneempien alueiden ja seutujen välistä kuilua sekä kansalaisten välisiä tuloeroja.

12. painottaa, että koheesiopolitiikan määrärahoihin tehtävät leikkaukset heikentäisivät sisämarkkinoiden kehitystä sekä paikallis- ja alueviranomaisten investointivalmiuksia Euroopan tulevaisuuden kannalta ratkaisevan tärkeillä aloilla, kuten tutkimuksen, innovoinnin, koulutuksen, pk-yrityksille tarjottavan tuen, vihreän talouden ja infrastruktuurin saroilla, jotka ovat avaintekijöitä luotaessa uusia työpaikkoja tulevaisuudessa. Komitea katsoo, että nykyisen talous- ja sosiaalikiisiin aikana budjettileikkaukset vaarantaisivat pitkään aikavälin investoinnit sekä Euroopan tulevan kestäväpohjaisen kasvun ja siihen liittyvän roolin maailmassa.

Demokraattisen vastuun lisääminen: yhteispäätösmenettelyn noudattaminen

13. muistuttaa, että Lissabonin sopimuksen määräysten mukaisesti koheesiopolitiikkaa koskevat säädöstekstit hyväksytään nyt ensimmäistä kertaa yhteispäätösmenettelyä noudattaen, ja jäsenvaltiot ja Euroopan parlamentti asetetaan täten tasavertaiseen asemaan toisiinsa nähden.

14. katsoo siksi, että useista rahoitukseen liittyvistä asioista, kuten määrärahojen jakamisesta jäsenvaltio- ja alueellisella tasolla, enimmäismäärästä ja turvaverkosta, olisi keskusteltava neuvostossa koheesiopolitiikan lainsäädäntöpaketista eikä monivuotisesta rahoituskehystä käytävien neuvotteluiden yhteydessä, kuten komitea on jo todennut vuoden 2013 jälkeisestä uudesta monivuotisesta rahoituskehystä antamassaan lausunnossa⁽²⁾. Komitea kritisoi sitä, että edellä mainitut kysymykset on sisällytetty neuvoston neuvottelupakettiin. Koska ne kuuluvat yhteispäätösmenettelyn piiriin, niitä tulisi komitean mielestä käsitellä yleisten asioiden neuvostossa. Lisäksi Euroopan parlamentin olisi päästävä asianmukaisesti osallistumaan näihin keskusteluihin neuvoston rinnalla ja AK:ta olisi kuultava tosiasiallisen demokraattisen vastuunalaisuuden varmistamiseksi. Komitea varaa itselleen oikeuden nostaa kanteen Euroopan unionin tuomioistuimessa oikeuksiansa turvaamiseksi, ellei Euroopan komissio esitä säädösehdotusta, johon AK voi ottaa kantaa lausunnollaan.

Rakennerahastojen jakomenetelmä

15. pahoittelee jälleen kerran, että BKT/BKTL (ja vähemmässä määrin, työttömien lukumäärä) ovat ainoita kriteereitä, joita käytetään kunkin alueen osalta rakennerahastomäärärahojen tason määrittämiseen. Komitea pitääkin tervetulleena ehdotusta lisätä työttömien lukumäärän vaikutusta heikemmin kehittyneillä ja siirtymäalueilla, kuten luonnoksessa Eurooppa-neuvoston päätelmiksi (22. marraskuuta 2012 annettu versio) toodetaan, jotta tasapainotetaan BKT:n painoarvoa jakomenetelmässä ja otetaan huomioon yhteenkuuluvuuden sosiaalinen ulottuvuus. Komitea suosittaa myös, että jaettaessa rakennerahastomäärärahoja jäsenvaltiotasolla tarkastellaan sellaisia muita demografisia lisä-indikaattoreita kuin kokonaishuoltosuhdetta.

⁽¹⁾ Ks. CdR 2263/2012 fin.

⁽²⁾ Ks. CdR 1777/2012 fin (esittelijä Mercedes Bresso, IT, PSE).

16. tähdentää aiempaan tapaan⁽³⁾, että olisi käytettävä täydentäviä indikaattoreita, jotta voitaisiin paremmin sosiaaliset ja ympäristöön (kuten julkisten palveluiden saatavuuteen, terveydenhoitoon, asukaskohtaisiin tuloihin, liikkuvuuteen ja puhtaaseen ympäristöön) liittyvät tarpeet ja haasteet. Kyseisten indikaattoreiden seututason jakauma (Gini-indeksi) voitaisiin liittää osaksi varojen osoittamismenettelyä alueellista yhteenkuuluvuutta koskevien haasteiden arvioinnin parantamiseksi.

17. katsoo, että jotta voitaisiin ottaa huomioon aluekehityksen suuntaukset, BKT:n asukaskohtainen kehitys viitejakson aikana (perustuen viimeisintä kolmivuotisjaksoa koskeviin unionin lukuihin) olisi huomioitava tulevassa varojen osoittamismenettelyssä. Joustavamman menetelmän ansiosta tukea voitaisiin näin ohjata myös taloudellisesta taantumasta kärsiville alueille.

18. kehottaa lisäämään vakavat ja pysyvät luontoon tai väestöön liittyvät haitat siihen kriteeriluetteloon, jota jäsenvaltiossa käytetään resurssien kohdentamiseen. Komitea muistuttaa erityisesti siitä, että väestökriteerit, kuten asutuksen hajanaisuus, alueiden tiettyjen osien väestökato tai väestön ikääntyminen, vaikuttavat merkittävästi taloudelliseen kehitykseen ja julkisten palvelujen kustannuksiin. Komitea on tyytyväinen tukeen, jota se on saanut Euroopan parlamentilta tässä asiassa, ja pyytää neuvostoa yhtymään parlamentin kantaan.

19. vahvistaa valittavasta menetelmästä riippumatta seuraavat periaatteet:

- rakennerahasto- ja koheesiorahastotoimet tulisi kohdentaa vähemmän kehittyneille alueille samalla kun noudatetaan Euroopan komission ehdotuksen mukaista jakoa erityyppisiin alueisiin
- siirtymäalueita olisi kohdeltava oikeudenmukaisesti ilman että luodaan liian monia eroja lähentymistuen piiristä jo pudonneiden alueiden ja muunlaisten siirtymäalueiden välille
- myös enemmän kehittyneitä alueita olisi tuettava, koska monilla niistä huomattavia sosiaalisia ongelmia, köyhyyspesäkeitä useimmilla kaupunkialueilla sekä ympäristöä ja taloudellista kilpailukykyä koskevia haasteita.

20. katsoo, että täydentävyyseriaate on ratkaisevan tärkeä koheesiopolitiikan tehokkuuden kannalta ja että ilman sitä kaikki EU:n aluepoliittiset pyrkimykset saattavat olla hyödyttömiä.

⁽³⁾ Ks. AK:n lausunto aiheesta "Bkt ja muut indikaattorit – edistyksen mittaaminen", CdR 163/2010 fin, esittelijä: Vicente Álvarez Areces (ES, PSE).

21. on erityisen huolissaan siitä, että neuvoston puheenjohtajan ehdotuksissa viiteajanjaksona alueiden osalta on pidetty kolmivuotiskautta 2007–2009. Meneillään olevan kriisin vuoksi kyseisellä kaudella mitattu suhteellinen vauraus väärin todellisuutta, koska se pohjautuu talouskasvun vuosiin. Tästä kärsivät etenkin ne alueet, joilla kriisin vaikutukset ovat olleet suurimmat. Komitea suhtautuu myönteisesti ehdotukseen vuonna 2016 tehtävästä tarkistuksesta, mutta ehdottaa turvaverkkojen lisäksi erityistukea niille alueille, joiden suhteellinen vauraus on vähentynyt kriisin vuoksi niin paljon, että niiden lähtökohdat ovat epäsuotuisat muihin samaan alueluokkaan kuuluviin alueisiin verrattuna.

Enimmäismäärän osalta

22. kannattaa 18. syyskuuta 2012 päivätyssä neuvottelupaketissa ehdotettua rajauskerrointa (2,5 prosenttia), jossa otetaan huomioon ero, joka EU:n 12 uuden jäsenvaltion on kurotava umpeen vanhoihin jäsenvaltioihin nähden, ja hyödyntämisvalmiuksissa ilmenevät hankaluudet, joita eräillä jäsenvaltioilla on nykyisellä ohjelmakaudella. Tämän vuoksi komitea torjuu supistuksen, jota 22. marraskuuta 2012 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien luonnoksessa ehdotetaan (2,35 prosenttia). Komitea esittää kuitenkin, että niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka liittyivät unioniin ennen vuotta 2013 ja joiden keskimääräinen BKT:n reaali kasvu vuosina 2008–2010 oli alle –1 prosenttia, turvataan sellainen enimmäismäärä, joka mahdollistaa samantasoiset sitoumukset kuin kuluvalle kaudella 2007–2013.

Turvaverkon osalta

23. kannattaa komission esittämää turvaverkkoa koskevaa ehdotusta, jonka mukaan lähentymistuen piiristä pudonneille alueille osoitetaan vähintään kaksi kolmasosaa nykyisistä määrärahoista, ja pitää tästä syystä valitettavana Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan viimeisimpiä ehdotuksia turvaverkon osuuden alentamiseksi ehdotetusta tasosta.

Kaupunkialueita koskevien erillismaksujen osalta

24. on tyytyväinen siihen, että kaupunkialueita koskevat erillismaksut on hiljattain poistettu neuvoston puheenjohtajavaltion asiakirjoista monivuotista rahoituskehystä koskevan neuvottelupaketin osalta, jonka mukaan jokaista asukasta kohden, joka asuu vähintään 250 000 asukkaan kaupungissa, myönnetään 4 euron tuki. Tästä tuesta olisivat kaupungistuneemmat alueet saaneet taloudellista hyötyä maaseutualueiden jäädessä edelleen hyvin paljon jälkeen kaupunkialueiden kehityksestä.

Alueellisen yhteistyön määrärahojen osalta

25. tukee voimakkaasti komission ehdotusta EU:ssa tehtävän alueellisen yhteistyön määrärahojen lisäämisestä 11,8 miljardiin euroon siihen nykyisellä ohjelmakaudella osoitettujen 8,7 miljardin euron asemesta. Komitea muistuttaa lisäarvosta, jota Euroopan alueellinen yhteistyö on tuonut Euroopan yhdentymiseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen sen ansiosta, että rajojen kielteiset vaikutukset on saatu mahdollisimman vähäisiksi,

lisätty toimintapolitiikan tehokkuutta, parannettu elämänlaatua, vahvistettu valmiuksia sekä edistetty luottamusta ja keskinäistä ymmärrystä. Niinpä komitea pahoittelee 22. marraskuuta 2012 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien luonnoksessa ehdotettua 3 miljardin euron leikkausta sekä sitä, että rajat ylittävään yhteistyöhön on palautettu vaatimus 150 kilometrin etäisyydestä merirajoilla sijaitsevien alueiden tapauksessa. Komitea suhtautuu kuitenkin myönteisesti siihen, että neuvoston päätelmiä koskevassa luonnoksessa otetaan huomioon AK:n kehoitus ja EP:n kanta, kun kyse on tarpeesta nostaa osarahoitusosuus 85 prosenttiin alueellisen yhteistyön ohjelmien osalta.

Makrotaloudellisista ehdoista luopuminen ja taloudelliset seuraamukset tai palkinnot

26. vahvistaa vastustavansa jyrkästi makrotaloudellisia ehtoja, erityisesti vakaus- ja kasvusopimuksen sanktioihin liittyvää yhteisen strategiakehykseen kuuluvista rahastoista peräisin olevan rahoituksen jäädyttämistä tai peruuttamista, koska tämä saattaa aiheuttaa suurta haittaa erityisesti alue- ja paikallisviranomaisille, jotka eivät ole vastuussa siitä, että jäsenvaltiot eivät ole noudattaneet kyseisiä vaatimuksia.

27. pitää tervetulleena Euroopan parlamentin antamaa tukea tässä asiassa, ja toivoo, että neuvotteluryhmä onnistuu – kolmikantaneuvottelujen puitteissa – saamaan jäsenvaltiot peruuttamaan kaikki makrotaloudellisiin ehtoihin liittyvät toimenpiteet yhteisiä sääntöjä koskevasta asetuksesta.

28. toistaa tukensa sille, että yhteiseen strategiakehykseen kuuluvat rahastot ja EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä kytkettäisiin osittain toisiinsa siten, että kumppanuussopimuksia ja toimenpideohjelmia olisi mahdollista muuttaa EU-ohjausjakson puitteissa annettavien maakohtaisten suositusten perusteella. Komitea kuitenkin vastustaa jyrkästi maksujen osittaista tai täydellistä keskeyttämistä.

29. toteaa uudelleen, ettei se voi hyväksyä sitä, että parhaiten menestyneille alueille jaettaisiin suoritusvarausta, koska tällainen mekanismi saattaa kannustaa poliittisia päättäjiä asettamaan hyvin vaatimattomia ja helposti saavutettavia tavoitteita, jotta käyttöön saataisiin lisäresurssit, mikä voi kannustaa kehittämään vaatimattomia hankkeita ja kaihtamaan innovointia. Komitea onkin tyytyväinen Euroopan parlamentin kantaan antaen sille tukensa ja toivoo, että neuvosto muuttaisi kantaansa tässä asiassa. Komitea toistaa ehdotuksensa joustovarauksesta, johon saatetaan varat ilman eri toimenpiteitä vapautetuista maksusitoumuksista ja jolla voitaisiin rahoittaa kokeiluluontoisia aloitteita. Tämä voisi olla kompromissi mainittujen kahden lainsäädäntäalimen välillä.

30. on täysin samaa mieltä lähestymistavasta, jota uusi tulopohjainen hallintakehys edellyttää, sekä näin ollen siitä, että tulosten mittaamiselle annetaan suuri painoarvo. Komitea katsoo kuitenkin, että tarvitaan joustavia sääntöjä, jotka mahdollistavat tulosten tarkastelun kunkin alueen erityistä taloudellista

tilannetta vasten. Lisäksi komitea vahvistaa vastustavansa kaikenlaisia tuloskehykseen liittyviä taloudellisia sanktioita.

Tehokas kumppanuus paikallis- ja alueviranomaisten kanssa

31. puoltaa monitasoisen hallinnon periaatteen täysimääräistä soveltamista ja paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuutta aktiivisempaan osallistumiseen koheesipolitiikan laadintaan, siitä käytäviin neuvotteluihin ja sen täytäntöönpanoon ensi ohjelmakaudella.

32. suhtautuu myönteisesti Euroopan parlamentin ehdotukseen, jonka mukaan paikallis- ja alueviranomaiset asetettaisiin kumppanuussopimusten ja toimenpideohjelmien laatimisessa samalle viivalle jäsenvaltioiden hallitusten kanssa toissijaisuusperiaatetta kunnioittaen.

33. odottaa, että paikallis- ja alueviranomaiset saavat mahdollisuuden osallistua tiiviisti kumppanuussopimusten suunnitteluun, jotta voidaan vastata alueellisten kehitysstrategioiden alhaalta ylöspäin suuntautuvan yhtenäisen lähestymistavan tarpeisiin. Komitea kehottaa jäsenvaltioita aloittamaan koheesipolitiikan strategisen suunnittelun, jotta yhteiseen strategiakehykseen kuuluvien rahastojen ohjelmasuunnittelu voidaan aloittaa 1. tammikuuta 2014 mennessä. Tässä yhteydessä komitea kehottaa Euroopan komissiota seuraamaan tiiviisti kyseisten sopimusten laadintaa ja välttämään ylhäältä alaspäin suuntautuvaa alakohdista lähestymistapaa ohjelmasuunnittelussa.

34. kannattaa Euroopan komission ehdotusta siitä, että laadittaisiin ensimmäisen kerran eurooppalaisen hyvän kumppanuuden säännöt, ja pahoittelee syvästi, ettei neuvosto hyväksy tällaista välinettä, jonka tavoitteena on parantaa kumppanuuksien laatua kaikissa jäsenvaltioissa, sekä kehottaa vastahakoisia jäsenvaltioita harkitsemaan uudelleen kantaansa eurooppalaisen hyvän kumppanuuden sääntöihin, koska vastahakoisuus antaa negatiivisen signaalin niiden halukkuudesta tehdä yhteistyötä täysivaltaisten kumppanien kanssa.

Rakenne, jossa otetaan huomioon alueelliset erot

35. toistaa kannattavansa uutta "siirtymäalueiden" luokkaa ja tukee Euroopan parlamenttia parhaillaan käytävissä toimielinten välisissä neuvotteluissa sekä kehottaa neuvoston puheenjohtajavaltiota pysymään kannassaan neuvotteluiden loppuun saakka, sillä tämä uusi alueluokka vastaa osittain alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteeseen tarjoamalla tasapuolisempaa tukea kaikille alueille.

36. pitää tervetulleena Euroopan parlamentin ehdotusta perustaa uusi turvaverkko, joka vastaa neljää viidesosaa kauden 2007–2013 määrärahoista, "yhdestä alueesta muodostuville saarivaltioille, jotka ovat oikeutettuja koheesiorahaston tukeen vuonna 2013", ja syrjäisimmille alueille, jotka eivät enää vuoden 2013 jälkeen kuulu vähemmän kehittyneiden alueiden luokkaan.

37. muistuttaa syrjäisimpien ja harvaan asuttujen alueiden tarpeista ja haasteista ja kehottaa osoittamaan niille riittävät ja oikeasuhteiset budjettimäärärahat, jotta saavutetaan tavoite taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta ja saadaan nämä alueet paremmin integroitua sisämarkkinoihin. Komitea suhtautuu myönteisesti tuki-intensiteetin lisäämiseen syrjäisimpien alueiden osalta (20:sta 30:een euroon asukasta kohti), kuten 22. marraskuuta 2012 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien luonnoksessa ehdotetaan.

38. painottaa, että Lissabonin sopimuksessa alueellinen yhteenkuuluvuus lisättiin koheesiopolitiikan tavoitteisiin taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden rinnalle. Komitea ihmettelee, ettei EP:n työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ESR-asetusta käsittelevässä mietinnössä viitata tähän alueelliseen ulottuvuuteen eikä myöskään teollisuuden muutosprosessissa oleviin alueisiin eikä saarialueisiin, harvaan asuttuihin alueisiin, vuoristo- tai syrjäisimpiin alueisiin.

Temaattinen keskittäminen: joustavuuden lisääminen

39. on tyytyväinen Euroopan parlamentin ja neuvoston kompromissiratkaisuna hyväksytyyn joustavampaan lähestymistapaan Eurooppa 2020 -strategian temaattisen keskittämisen osalta. Komitea muistuttaa perussopimusten tärkeimmistä poliittisista tavoitteista (taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus) sekä tarpeesta ottaa nykyistä paremmin huomioon valtioiden ja alueiden väliset erot ja niiden kohtaamat haasteet, joita seikkoja molemmat lainsäätäjät ovat tukeneet.

40. pitää tervetulleena temaattisten tavoitteiden ja investointiprioriteettien laajentamista siten kuin Euroopan parlamentin EAKR- ja ESR-asetusehdotuksia koskevissa asiakirjoissa sekä neuvoston puheenjohtajavaltion hyväksymissä kompromissiratkaisussa temaattisen keskittämisen osalta esitetään. Komitea korostaa kuitenkin, että on tärkeää kiinnittää huomiota kulttuuriperinnön ja matkailun hyödyntämiseen liittyviin teemoihin. Komitea pahoittelee sen sijaan, ettei EP:n työllisyyden ja sosiaaliasioiden antamassa ESR:ää käsittelevässä mietinnössä esitetä Euroopan komission ehdottamien määrärahojen keskittämissuuntiosuuskien supistamista, toisin kuin AK on perännyt.

41. pitää erityisen tervetulleena Euroopan parlamentin kantaa tieto- ja viestintätekniikan perusinfrastruktuurin laajentamisesta kaikille alueille, mutta pahoittelee neuvoston vaihteloa asiasta. Komitea kehottaa jäsenvaltioita pohtimaan uudelleen kantansa asiaan, sillä jopa kehittyneillä seuduilla monet syrjäiset maaseutualueet ovat edelleen ilman nopeita tieto- ja viestintäverkkoja.

42. on tyytyväinen, että neuvosto on poistanut temaattisen keskittämisen, jota Euroopan komissio edellyttää EAKR-asetuksessa syrjäisimmiltä alueilta erityisen määrärahan saamiseksi, ja toivoo, että Euroopan parlamentti muuttaa neuvottelumandattiaan asiassa neuvoston kannan mukaisesti nykyisiä toimielinten välisiä neuvotteluja silmällä pitäen.

Euroopan sosiaalirahasto

43. toistaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat ja niiden tulee olla vastaisuudessaakin ESR:n toimenpideohjelmien suunnittelun ja täytäntöönpanon keskeisiä toimijoita. Täten komitea torjuu Euroopan parlamentin työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnössä esitetyn näkemyksen siitä, että jäsenvaltioiden tulisi olla kaikkien ESR:n toimien "ensisijaisia välittäjiä" valtiotason työllisyyspolitiikkojen tärkeyden vuoksi.

44. toistaa kehotuksen lisätä ESR-asetukseen viittaus luonnontalouteen tai väestöön liittyviin haittoihin Euroopan aluekehitysrahastoa koskevan asetusluonnoksen 10 artiklan tapaan sekä sisällyttää siihen viittaus syrjäisimpiin alueisiin. Lisäksi komitea korostaa tarvetta laajentaa ESR:n alaista alueellista yhteistyötä rajatylittävään ja alueiden väliseen yhteistyöhön valtioiden välisen yhteistyön lisäksi.

45. pahoittelee 22.–23. marraskuuta pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen päätelmissä ehdotettua leikkausta vähävaraisimmille suunnatun elintarvikeohjelman määrärahoihin (2,5 miljardista eurosta 2,1 miljardiin euroon). Komitea kehottaa pitämään ohjelman selkeästi erillään ESR:stä ja osoittamaan sitä varten riittävät määrärahat, jotka siirretään monivuotisen rahoituskehysten otsakkeesta 2 (YMP).

Kohti virallista "koheesiopolitiikan neuvostoa"

46. pitää tervetulleena ja kannattaa puheenjohtajavaltio Kyprosen ehdotusta perustaa virallinen "koheesiopolitiikan neuvosto", joka muodostuisi "koheesiopolitiikasta vastaavista ministereistä". AK on puoltanut pitkään tällaista virallista tapaamisfoorumia, sillä se parantaisi koheesiopolitiikan saamaa huomiota ja takaisi jatkuvan poliittisen keskustelun koheesiopolitiikasta. Komitea on halukas osallistumaan aktiivisesti virallisesta neuvostosta käytävään poliittiseen keskusteluun, sillä asia vaikuttaa EU:n alue- ja paikallisviranomaisten etuihin. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat suoraan osallisia ja mukana koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa ruohonjuuritasolla.

47. pahoittelee, että hallintoviranomaisina toimivilta kansallisilta tai alueellisilta viranomaisilta vaaditaan edelleen investointien rahoittamista ennakoon. Tämä merkitsee nykyisillä rajoitetuilla rahoitusmarkkinoilla vaikeaa taloudellista ponnistusta. Jos Euroopan unioni edellyttää investointien ennakko-rahoittamista, se menettää ainutlaatuisen tilaisuuden suunnata varoja suoraan talouden edistämiseen ja rakennemuutoksiin siten, että myönnetään suurempia ennakoita, jotka mahdollistavat rahoittamisen korvausten saannin alkamisen edellyttämässä tahdissa.

Toimenpideohjelmien varainhoito

48. ei ole hallinnointiin ja valvontaan sovellettavien säännösten kohdalla samaa mieltä arvonlisäveron kohtelusta, sillä alv:n tukikelpoisuus toimintakustannuksena rajoitetaan säännöksissä erityistapauksiin, mikä tekisi alv:n luokittelun korvattavaksi kustannukseksi mahdottomaksi useimmilla alueilla. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että rahastojen yhteisrahoitusosuus saattaa todellisuudessa laskea jopa 23 prosenttia.

49. kannattaa N+3-säännön säilyttämistä ohjelmakaudella 2014–2020.
50. kannattaa alv:n tukikelpoisuutta kaikissa menoluokissa silloin, kun alv ei ole tuensaajalle vähennyskelpoinen.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Kestäväpohjainen tulevaisuus talous- ja rahaliitolle (EMU)”

(2013/C 62/02)

ALUEIDEN KOMITEA (AK)

- ottaa huomioon 13.–14. joulukuuta 2012 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston lopulliset päätelmät.
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan Herman Van Rompuy'n yhdessä Euroopan komission puheenjohtajan, Euroopan keskuspankin pääjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa laatiman selvityksen ”Kohti todellista talous- ja rahaliittoa” (5. joulukuuta 2012).
- ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon ”Hahmotelma tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi” (COM(2012) 777/2 – 28. marraskuuta 2012).
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin 20. marraskuuta 2012 hyväksymän päätöslauselman, jossa annetaan suosituksia komissiolle Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan, komission puheenjohtajan, Euroopan keskuspankin pääjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan esittämästä selvityksestä ”Kohti todellista talous- ja rahaliittoa”.
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin 16. tammikuuta 2013 antaman päätöslauselman julkisesta taloudesta EMU:ssa vuosina 2011 ja 2012.

1. korostaa, että talous- ja rahaliittoa (EMU) on oleellisen tärkeää lujittaa jäsenvaltioissa, jotta varmistetaan kestävä kasvu, sosiaalinen edistys ja poliittisen yhdentymisen jatkuminen EU:ssa.

2. pitää valitettavana, että osa budjetti- ja talouspoliittisista kysymyksistä, joita Euroopan komission hahmotelmassa tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi sekä Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan yhdessä Euroopan komission puheenjohtajan, Euroopan keskuspankin pääjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa laatimassa selvityksessä tuotiin esille, jätettiin huomiotta Eurooppa-neuvoston lopullisissa päätelmissä ja lykättiin kesäkuussa 2013 pidettävään Eurooppa-neuvoston kokoukseen.

3. vaatii, että alue- ja paikallisviranomaiset pääsevät jäsenvaltioissa ja AK pääsee unionin toimielinten tasolla mukaan EU-ohjausjakson prosessiin, koska julkisen talouden ohjaus tarkoittaa myös paikallis- ja aluetason talouden ohjausta. Jotta julkisen talouden ohjaus voi toimia tehokkaasti, tulee vastuun EU:n, jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallistason välillä olla yksiselitteinen ja selkeä.

4. korostaa, että unionin EMU-päätökset vaikuttavat merkittävästi paitsi valtioiden talouteen myös alue- ja paikallistason julkiseen talouteen. Komitea painottaa tähän liittyen, että alue- ja paikallistason varainhoidollinen itsemääräämisoikeus taataan mm. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklassa, ja kehottaa näin ollen lisäämään synergiaa EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alemman hallintotason talousarvioiden välillä.

5. palauttaa tässä yhteydessä mieliin, että Euroopan parlamentti⁽¹⁾ on kehottanut komissiota ”ottamaan seuraavassa vuotuisessa kasvuselityksessään täysin huomioon unionin talousarvion roolin eurooppalaista ohjausjaksoa koskevassa prosessissa

ja korostamaan sitä sekä tarjoamaan tosiseikkoihin perustuvaa käytännön tietoa talousarvion käynnistävästä, kannustavasta, synergisistä ja täydentävistä vaikutuksista kaikkiin julkisiin menoihin paikallisella, alueellisella ja jäsenvaltioiden tasolla”.

6. toistaa yhtyvänsä Euroopan parlamentin kehotukseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee harkita sosiaalisen investointisopimuksen solmimista Euro Plus -sopimuksen antaman mallin pohjalta. Siinä asetettaisiin tavoitteet sosiaalisille investoinneille, joita jäsenvaltioiden tulee tehdä Eurooppa 2020 -strategian työllisyys-, sosiaali- ja koulutustavoitteiden saavuttamiseksi.

7. korostaa, että taluskriisin hoitotoimissa tulee nyt keskittyä jo sovittujen uusien mekanismien toimivuuteen ja kehittämiseen, kuten alue- ja paikallistason huomioimiseen EU-ohjausjaksossa.

8. pitää myönteisenä, että Eurooppa-neuvoston päätelmissä⁽²⁾ korostetaan, että vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevässä osiossa tulee edelleen ”hyödyntää EU:n olemassa olevan finanssipoliittisen kehyksen tarjoamia mahdollisuuksia tasapainottaa tarve tehdä tuottavia julkisia investointeja julkisen talouden kurinalaisuustavoitteiden kanssa”. Tämä tavoite on vieläkin ajankohtaisempi, kun otetaan huomioon Kansainvälisen valuuttarahaston äskettäiset havainnot, joiden mukaan talousarvion vakauttamistoimien kielteistä vaikutusta kasvuun mittaavat julkistaloudellisten toimien kertoimet olivat velkakriisin aikana ”huomattavasti korkeammat” kuin analyytikot ennakoivat. Komitea odottaakin komission jatkavan tämän kysymyksen käsittelemistä julkisten menojen laatua koskevassa tiedonannossa, jonka se on ilmoittanut antavansa. Siinä olisi pohdittava muun muassa juoksevien menojen ja investointien erittelemistä

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjausjaksosta: vuoden 2012 painopisteiden täytäntöönpano.

⁽²⁾ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 13.–14. joulukuuta 2012, I – Talouspolitiikka, kohta 2.

budjettialijäämää koskevista laskelmissa, jotta voidaan välttää pitkän aikavälin nettohyötyjä tuottavien investointien estyminen.

Yhdennetty rahoituskehys

9. korostaa, että pankkialan heikko tilanne useissa jäsenvaltioissa ja koko unionissa on uhka julkiselle taloudelle ja vaikuttaa erityisesti alue- ja paikallistasoon. Komitea pitää valitettavana, että pankkikriisin hallintakustannukset ovat langenneet lähinnä veronmaksajien maksettaviksi ja haittaavat reaalityalouden kasvua.

10. tähdentää, että kaikkien pankkiunioniin liittyvien toimenpiteiden yhteydessä olisi myös lisättävä avoimuutta ja vastuvelvollisuutta, sillä toimenpiteillä saattaa olla syvällisiä vaikutuksia niin jäsenvaltio- kuin paikallis- ja aluetason julkiseen talouteen sekä pankkeihin ja kansalaisiin.

11. on tyytyväinen siihen, että neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat päässeet sopuun yhteisestä valvontamekanismista, joka muodostaa kehityksen Euroopan unionin pankkien sääntelylle. Komitea korostaa tähän liittyen alueellisten pankkien merkitystä pk-yrityksissä ja aluekehitystä edistävissä julkisissa investointihankkeissa tarvittavan pääoman tarjoajina.

12. kannattaa ehdotuksia elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviksi ja talletussuojajärjestelmädirektiiviksi ja on samaa mieltä siitä, että ne on hyväksyttävä viipymättä. Komitea korostaa kuitenkin, että näillä säädöksillä asetettavien sääntöjen ja etenkin seuranta- ja valvontajärjestelmän tulee olla oikeasuhteisia.

13. katsoo, että pitkän aikavälin tavoitteena oleva yhteinen eurooppalainen talletussuojajärjestelmä edellyttää yhtenäisiä, yhteisiä ja tiukkoja vaatimuksia, joissa otetaan riittävästi huomioon rahoitusalan erityiset kansalliset olosuhteet.

14. kehottaa Euroopan komissiota esittämään viipymättä lainsäädännöllisiä jatkotoimia Erkki Liikasen raportille⁽³⁾, jotta tietyt erityisen riskialttiit rahoitustoimet erotettaisiin oikeudellisesti talletuspankeista pankkiryhmittymän sisällä.

15. tiedustelee komissiolta, miksi se on lykännyt aikeitaan esittää selvitys riippumattoman eurooppalaisen luottoluokituslaitoksen perustamisesta vuoden 2016 loppuun.

Yhdennetty finanssipoliittinen kehys

16. yhtyy siihen näkemykseen, että talous- ja rahaliittoon tarvitaan asianmukaiset finanssipoliittiset säännöt, ja antaa tähän liittyen tukensa budjettikurin tiukentamista koskevan lainsäädäntöpaketin (*two-pack*) nopealle hyväksymiselle talouspolitiikan ohjauspaketin (*six-pack*) ja vuoden 2013 alussa voimaan tulleen, talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen ("finanssipoliittinen sopimus") täydentämiseksi.

17. tukee kehoitusta, jonka Euroopan parlamentti on esittänyt jäsenvaltioille ja jonka mukaan on selvennettävä eri hallintotasojen (jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason) vastuuta, asemaa,

julkisten varojen siirtoja ja tulolähteitä moitteettoman ja kestäväällä pohjalla olevan julkisen talouden kehityksen varmistamisessa erityisesti siten, että otetaan huomioon, miten sopimus talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta vaikuttaa paikallisen ja alueellisen julkisen talouden itsenäisyyteen. Komitea suosittaa, että paikallis- ja alueviranomaiset kutsutaan monitasoisen hallinnon hengen mukaisesti asianmukaisella tavalla mukaan sekä sääntöjen jatkokehittämiseen että niiden täytäntöönpanoon.

18. pitää valitettavana, ettei Eurooppa-neuvoston päätelmissä mainita, että tarvitaan yhteistä rahoituskapasiteettia kansallisten talousuudistusten tukemiseksi ja epäsymmetristen häiriöiden lieventämiseksi. AK on vakuuttunut siitä, että yhteinen rahoituskapasiteetti on välttämätön tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi.

19. kannattaa sitä ajatusta, että yhteistä rahoituskapasiteettia koskevan päätöksenteon ja täytäntöönpanon – mikäli siihen päädytään – olisi tapahduttava yhteisesti talous- ja rahaliiton tasolla ja että myös euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioille tulee olla mahdollista osallistua siihen niin halutessaan.

20. tukee Euroopan parlamentin komissiolle antamaa kehoitusta, jonka mukaan sen olisi esitettävä mahdollisimman pian etenemissuunnitelma valtion joukkolainojen yhteisiksi liikkeenlaskuvälineiksi.

21. edellyttää, että mikäli tehdään päätös EMUn yhteisen rahoituskapasiteetin ottamisesta käyttöön, sitä olisi käsiteltävä lyhyellä aikavälillä erillään monivuotisesta rahoituskehuksesta ja pidemmällä aikavälillä erillisenä, nimenomaan EMUa koskevana talousarviomenettelynä. Ehdottomana edellytyksenä on kuitenkin perussopimusten mukaisten menettelyjen noudattaminen, jolla taataan avoimuus ja demokraattinen valvonta.

Yhdennetty talouspoliittinen kehys

22. katsoo, että viimeksi kuluneina vuosina on korostettu lähinnä EMUn rahapolitiittista puolta mutta Eurooppa 2020 -strategia on avain sen talouspoliittisen puolen vahvistamiseen.

23. korostaa sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanosta saatavan kasvupotentiaalin merkitystä. Edellytyksenä on, että sisämarkkinat toimivat asianmukaisesti ja että painopiste on avainaloissa, joilla voidaan tehdä innovaatioita ja luoda laadukkaita työpaikkoja.

24. suhtautuu myönteisesti rakennepoliittikkujen vahvempaa koordinoitua, lähentymistä ja toteuttamista edistävän mekanismin perustamiseen jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten sopimusluonteisten järjestelyjen pohjalta, kunhan demokraattista tili-velvollisuutta ei sivuuteta. Komitea on samaa mieltä siitä, että tällaiset järjestelyt olisi toteutettava tapauskohtaisesti, ja kannattaa niiden tukemista väliaikaisella, kohdennetulla ja joustavalla rahoituksella. Komitea korostaa paikallisen ja alueellisen investointirahoituksen erityistä merkitystä tässä yhteydessä ja edellyttää siksi, että paikallis- ja alueviranomaiset voivat osallistua kansallisen lainsäädännön mukaisesti sopimusten kehittelyyn.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf

25. on täysin samaa mieltä siitä, että talouspolitiikat on ohjattava edistämään vahvaa, kestäväää ja osallistavaa talouskasvua sekä lisäämään kilpailukykyä ja työllisyyttä, jotta Eurooppa pysyisi erittäin houkuttelevana sosiaalisena markkinataloutena ja Euroopan sosiaalinen malli säilyisi. Komitea korostaa, että Eurooppa 2020 -strategia ja vuotuinen kasvuselvitely ovat keskeiset välineet tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

26. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen, jonka mukaan kaikista jäsenvaltioiden kaavailemista merkittävistä talouspolitiikan uudistuksista olisi keskusteltava etukäteen ja niitä olisi tarvittaessa koordinoitava jäsenvaltioiden kesken. Komitea korostaa, että EU-tasolla tällaisissa keskusteluissa tulisi olla mukana EU:n toimielimet ja neuvoa-antavat elimet ja että jäsenvaltioissa niihin olisi kutsuttava mukaan paikallis- ja alueviranomaiset sekä muut sidosryhmät.

27. suhtautuu myönteisesti siihen, että komission raporttiin julkisesta taloudesta EMU:ssa vuonna 2012 sisältyy luku, jossa käsitellään paikallis- ja aluetason julkista taloutta, ja kehottaa komissiota analysoimaan julkistalouden hajauttamista myös tulevissa raporteissaan.

28. kannattaa vuotuisen kasvuselvitelyksen ehdotusta maaliskuussa 2012 asetettujen viiden painopisteen säilyttämisestä ja kehottaa ottamaan lisäksi huomioon seuraavat seikat:

— alueulottuvuuden lisääminen vuotuisen kasvuselvitelykseen, millä korostettaisiin Eurooppa 2020 -strategian paikallista ja alueellista ulottuvuutta sekä toissijaisuusperiaatteen noudattamista ja kunkin jäsenvaltion toimivaltajaon kunnioittamista sekä maakohtaisissa suosituksissa että kansallisten uudistusohjelmien valmistelussa

— paikallis- ja aluehallinnon edustajien kutsuminen mukaan Euroopan komission ja jäsenvaltioiden jatkuvaan vuoropuheluun erityisesti silloin, kun käsitellään asioita, jotka liittyvät suoraan paikallis- ja alueyhteisöjen toimivaltaan.

Hallinnon vahvistaminen: demokraattinen oikeutus ja tilivelvollisuus

29. korostaa, että EMUa kehitettäessä on varmistettava demokratian toteutuminen ja toimien legitimiys. Näin ollen AK pitää ilahduttavana, että Euroopan parlamentille kaavaillaan keskeistä roolia ja kansalliset parlamentit kutsutaan mukaan. Komitea kehottaa varmistamaan, että paikallis- ja aluetasot – etenkin lainsäädäntävaltaa käyttävät alueet ja niiden parlamentit – voivat osallistua prosessiin.

30. toivoo, että troikan demokraattista tilivelvollisuutta lisätään niin, että Euroopan parlamentti järjestää kuulemistilaisuuksia sen jäsenille.

31. huomauttaa, että keskustelu talous- ja rahaliitosta kytkeytyy voimakkaasti yleiseen keskusteluun EU:n tulevaisuudesta. AK toivoo voivansa osallistua siihen aktiivisesti ja tuoda esille EU:n paikallis- ja alueviranomaisten näkemyksiä.

32. antaa alueiden komitean puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma Euroopan parlamentin puhemiehelle, Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, Euroopan komission puheenjohtajalle, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiolle Irlannille sekä seuraavalle puheenjohtajavaltiolle Liettualle.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Nuorisotakuu”

(2013/C 62/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

- ottaa huomioon Euroopan komission 5. joulukuuta 2012 esittämän ehdotuksen ”Neuvoston suositus nuorisotakuun perustamisesta”, COM(2012) 729 final,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin 16. tammikuuta 2013 antaman päätöslauselman nuorisotakuusta, 2012/2901(RSP),
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Nuoret liikkeellä”, COM(2010) 477 final,
- ottaa huomioon alueiden komitean kyseisestä tiedonannosta antaman lausunnon, CdR 292/2010 fin, sekä katsoo, että
- EU-maiden nuorisotyöttömyysasteet ovat talouskriisin vuoksi nousseet aivan liian korkeiksi, sillä EU:ssa on 5,7 miljoonaa nuorta vailla työtä
- työelämän ja koulutuksen ulkopuolella on tällä hetkellä 7,5 miljoonaa nuorta, ja tästä aiheutuvat kustannukset vastaavat 1,2:ta prosenttia Euroopan unionin BKT:stä ⁽¹⁾
- nuorisotakuu voisi auttaa saavuttamaan kolme Eurooppa 2020 -strategian viidestä yleistavoitteesta, sillä sen avulla voitaisiin vähentää koulupudokkaiden sekä köyhyys- tai syrjäytymisuhan alla elävien osuutta ja lisätä korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden määrää
- nuorisotakuun toteuttaminen kaikkialla euroalueella maksaisi enintään 21 miljardia euroa, mikä vastaa noin 0,45 prosenttia euroalueen julkisista menoista ⁽²⁾
- monet jäsenvaltiot eivät ole noudattaneet Euroopan komission ja Eurooppa-neuvoston kehotusta ottaa käyttöön nuorisotakuu nuorten työllisyyden parantamiseksi
- nuorisotakuu on Euroopan komission nuorisotyöllisyyspaketin keskeisiä elementtejä,

1. on tyytyväinen Euroopan komission vakaaseen päätökseen antaa nuorisotyöttömyyden torjunnalle uutta pontta. Kyse on monisyisestä ongelmasta, johon puututtava pikaisesti koordinoituihin ja kattaviin poliittisiin toimiin. Näin ollen komitea kannattaa Euroopan komission ehdotusta nuorisotakuuta käsittelevästä neuvoston suosituksesta, sillä nuorisotakuu olisi keskeinen väline nuorisotyöttömyyden torjunnassa.

2. muistuttaa, että komitea on asiasta antamassaan lausunnossa ⁽³⁾ tukenut voimakkaasti tavoitetta tarjota jokaiselle nuorelle paikkaa työelämässä, ammatillisessa koulutuksessa tai korkeakoulutuksessa neljän kuukauden kuluessa koulun

päättämisestä, kuten Eurooppa 2020 -strategian Nuoret liikkeellä -lippulaivahankkeessa esitetään.

3. ehdottaa, että nuorisotakuujärjestelmät ja etenkin niiden työ-, oppisopimus- tai harjoittelupaikkajärjestelyt ulotetaan koskemaan vastavalmistuneita nuoria aina 30 ikävuoteen saakka.

4. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on tärkeä rooli työllisyys- ja koulutuspolitiikassa, kuten AK:n 31. joulukuuta 2012 järjestämässä Eurooppa 2020 -strategian Nuoret liikkeellä -lippulaivahanketta käsittelevässä konferenssissa vahvistettiin.

5. on tyytyväinen siihen, että komissio painottaa nuorisotakuujärjestelmien käyttöönoton ja toteutuksen yhteydessä kumppanuspohjaisia toimintamalleja. Komitea katsoo kuitenkin, että näitä kumppanuuksia on ehdottomasti ryhdyttävä kehittämään toimintalinjojen kehittelyn alusta alkaen ja kaikkien keskeisten sidosryhmien, erityisesti paikallis- ja alueviranomaisten, on

⁽¹⁾ Ks. Eurofoundin raportti *NEETs- Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe*, <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/en/1/EF1254EN.pdf>

⁽²⁾ ILO:n / kansainvälisen työtutkimuslaitoksen tutkimus *EuroZone job crisis: trends and policy responses*, 2012, http://www.ilo.org/global/research/publications/WCMS_184965/lang-en/index.htm

⁽³⁾ CdR 292/2010 fin.

oltava niissä osallisina. Paikallis- ja alueviranomaiset on toistaiseksi jätetty pitkälti Eurooppa 2020 -strategiaan ja EU-ohjausjaksoon liittyvän prosessin ulkopuolelle, mikä on tapahtunut tuntuissa määrin demokraattisen legitimitettiin ja hyväksytyjen toimenpiteiden tehokkuuden kustannuksella.

6. on Euroopan komission kanssa samaa mieltä varhaisen tilanteeseen puuttumisen ja aktivoimisen välttämättömyydestä, kun on kyse nuorten työllisyydestä, ja yhtyy näkemykseen, että molemmipuolisen veloitteen periaatetta olisi sovellettava alusta lähtien.

7. katsoo, että nuorisotakuun yhteydessä suunniteltuihin työmarkkinoille integroitumista tukeviin toimenpiteisiin olisi ehdottomasti sisällytettävä kielitaidon parantaminen ja käytännön työkokemuksen kartuttaminen, sillä ne parantavat työllistävyyttä ja edistävät työvoiman liikkumista EU:ssa.

8. korostaa, että on tärkeää liittää nuorisotakuujärjestelmät ja nuorten liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä toisiinsa ja että Nuoret liikkeellä -lippulaivahankkeella ja paikallis- ja alueviranomaisilla on tässä mielessä yhä merkittävämpi rooli. Paikallis- ja alueviranomaiset huolehtivat usein liikkuvuutta edistävien ohjelmien täytäntöönpanosta paikallistasolla, ja alueidenvälisen yhteistyön parantamiseen osoitettu EU-tuki voisi auttaa saavuttamaan parempia tuloksia.

9. on tyytyväinen Euroopan komission ehdotukseen euroopalaisen ammattikortin käyttöönotosta. Kortin tavoitteena on yksinkertaistaa menettelyjä ammattipätevyyden tunnustamiseksi. Komitea korostaa, että harjoittelujaksot, jotka ovat osa säänneltyyn ammattiin tähtäävää koulutusta, olisi tunnustettava kaikilla EU:ssa ja niistä olisi tehtävä sopimus riippumatta siitä, maksetaanko niistä palkkaa. Tämä on tärkeää nuorille eurooppalaisille, jotka joutuvat huolestuttavan usein työttömiksi ja joille ammatillinen liikkuvuus on realistinen keino päästä tai palata työmarkkinoille.

10. painottaa, että on tärkeää lisätä nuorten tietoisuutta mahdollisuuksista opiskella, hankkia koulutusta tai työskennellä muissa jäsenvaltioissa. Tällaiset kokemukset voivat osaltaan edistää olennaisesti ihmisen itsenäisyyttä ja vastuuntuntoisuutta ja vaikuttaa uusien ja innovatiivisten ajatusten kehittymiseen.

11. toteaa, että EU:n olisi varmistettava, että kaikilla nuorilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua liikkuvuutta edistäviin ohjelmiin. Komitea suosittaakin maantieteellisiä erityispiirteitä omaavien alueiden, esimerkiksi maaseutualueiden, harvaan asuttujen alueiden ja erityisesti syrjäisimpien alueiden ja saarien, tukemista.

12. kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ensisijainen keino lisätä nuorten työllisyyttä on edistää uusien työpaikkojen luomista. Tämä pätee kaikkiin pätevyystasoihin eikä ainoastaan korkeaa ammattipätevyyttä vaativiin aloihin.

13. korostaa, että yksi tärkeistä välineistä on vuorotteluperiaatteen nojaavien koulutusjärjestelmien kehittäminen ja tukeminen. Niissä opiskelijan ja tämän tulevan työnantajan suhde alkaa muodostua opintojen alusta pitäen.

14. korostaa, että taitojen ja osaamisen parantamiseen tärkeissä toimenpiteissä on keskityttävä työmarkkinoiden tarpeiden ja taitojen tarjonnan kohtaamisongelmien ratkaisemiseen. Tätä varten jatkokoulutus, oppisopimukset ja harjoittelut on kytkettävä tiiviisti työllisyystavoitteen yhteyteen. Myös työnantajien rooli nuorisotakuujärjestelmissä on tärkeä tarvittavien urakehitysmahdollisuuksien tarjoajina.

15. muistuttaa – käsiteltäessä taitojen lisäämistä nuorisotakuujärjestelmien yhteydessä – alueiden komitean perustamasta Euroopan yrittäjyysalue (EYA) -tunnustuspalkinnosta, jonka yhtenä päätavoitteena on edistää yrittäjähenkä ja yritysmyönteisen, työpaikkoja luovan politiikan toteuttamista. Euroopan yrittäjyysalueet kiinnittävät erityishuomiota nuorten kannustamiseen yrittäjäuralle.

16. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio pitää työpaikkojen laadukkuutta tärkeänä ja kehottaa jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että nuorisotakuujärjestelmiin sisältyy laadukkaita työtarjouksia. Taluskriisiä ei pitäisi myöskään käyttää verukkeena työterveys- ja työturvallisuusvaatimusten löyhentämiselle. Komitea painottaa, että työntekijöille on taattava perustason suoja, mutta työmarkkinaosapuolten on sovittava työlainsäädäntöön liittyvistä kysymyksistä kansallisella tasolla. Työmarkkinaosapuolten tulisi osallistua täysipainoisesti nuorisotakuujärjestelmiin kuuluvien työpaikkojen laatukehityksen laatimiseen. Komitea korostaa, että nuoret ovat merkittävästi muita alttiimpia kärsimään köyhyydestä, kuten työllisyyttä ja yhteiskunnallista kehitystä käsittelevässä Euroopan komission vuoden 2012 katsauksessa ⁽⁴⁾ todetaan.

17. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan myös yksityisen sektorin työnantajat mukaan nuorisotakuun toteutukseen, jotta nuorille tarjottaisiin mahdollisimman paljon tilaisuuksia.

18. korostaa, että nuorisotyöttömyys on erityisen yleistä niissä jäsenvaltioissa, joihin kohdistuu parhaillaan tiukkoja budjettirajoituksia. Komitea vahvistaakin, että näille jäsenvaltioille tulee edelleen antaa kohdennettua tukea, tarvittaessa ylimääräisillä rahoitustoimenpiteillä, jotta ne pystyvät varmistamaan nuorisotakuujärjestelmien käyttöönoton ja toteutuksen kansallisella tasolla, kuten muun muassa kesäkuun 2012 kasvupaketissa edellytetään.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-5_fi.htm

19. on yhtä mieltä siitä, että koska Euroopan komissio ei ole varannut erityistä rahoitusta nuorisotakuujärjestelmille, hankkeelle tulisi myöntää osarahoitusta koheesiopolitiikan rahoitusvälineistä, erityisesti Euroopan sosiaalirahastosta (ESR). Komitea varoittaa leikkaamasta koheesiopolitiikan määrärahoja monivuotisessa rahoituskehityksessä 2014–2020.

20. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että tulevaisuudessa koheesiopolitiikan kumppanuussopimuksissa käsitellään riittävästi erityisesti nuorisotyöttömyyttä ja mahdollistetaan myös nuorisotakuujärjestelmät. Sitä varten Euroopan sosiaalirahaston määrärahoja voidaan käyttää muutamissa jäsenvaltioissa jo käytössä olevien hyvien käytäntöjen ja innovatiivisten lähestymistapojen toteuttamiseen.

21. kehottaa jäsenvaltioita ja paikallis- ja alueyhteisöjä toteuttamaan tarvittavan koordinoinnin työvoima- ja koulutuspalveluista vastaavien viranomaisten välillä, jotta koulutuksen keskeyttäneet ja työttömäksi jääneet nuoret voivat hyötyä EU:n rahastoista, jotka liittyvät koulutukseen ja nuorisopoliittisiin toimiin, sekä erityisesti hankkia ammattipätevyys- ja koulutustarjontaa tarjoavissa koulutuslaitoksissa.

22. kehottaa jäsenvaltioita toimittamaan vuoden 2013 kansalliset työllisyysuunnitelmat, joissa käsitellään myös edistymistä nuorisotakuun käyttöönotossa ja toteutuksessa.

23. kehottaa ottamaan käyttöön ja toteuttamaan nuorisotakuujärjestelmät viimeistään tammikuussa 2014.

24. ymmärtää, ettei nuorille voida taata laadukkaita työpaikkoja, ellei yleinen taloudellinen tilanne kohene. Komitea kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan nuorisotakuuseen liittyvien

toimenpiteiden rinnalla politiikkaa, jonka tarkoituksena on edistää kasvua ja työpaikkojen luomista yleensä sekä parantaa niiden nuorten työttömien valmiuksia, jotka ovat keskeyttäneet koulutuksen ilman minkäänlaista tutkintoa. Komitea suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti hankkeen sisällyttämiseen EU-ohjauksjakson yhteyteen.

25. kehottaa jäsenvaltioita panemaan merkille komission suosituksen, jonka mukaan nuorisotakuujärjestelmissä saatavilla olevat uudet palvelut ja tukitoimenpiteet olisi saatettava mahdollisimman laajan yleisön tietoon. Alue- ja paikallisviranomais-ten mukanaolo on tässä asiassa ratkaisevan tärkeää, sillä niillä on aktiivinen rooli järjestelmien toteutuksessa.

26. kehottaa Euroopan komissiota luomaan tehokkaan mekanismin, jolla jäsenvaltioita autetaan toteuttamaan nuorisotakuu ja johon sisältyy myös parhaiden käytänteiden ja taitotiedon vaihtoa, ja pyytää, että AK voisi osallistua tähän prosessiin.

27. ehdottaa, että Euroopan komissio tekee nuorisotakuuta koskevasta ehdotuksesta yhden vuoden 2013 viestintäprioriteeteistaan ja että viestinnässä hyödynnetään laajasti sosiaalista mediaa.

28. antaa alueiden komitean puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma Euroopan parlamentin puhemiehelle, Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, Euroopan komission puheenjohtajalle, Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiolle Irlannille sekä seuraavalle puheenjohtajavaltiolle Liettualle.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

99. TÄYSISTUNTO, 31. TAMMIKUUTA JA 1. HELMIKUUTA 2013

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Eurooppalainen tutkimusalue”

(2013/C 62/04)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen Euroopan komission aloitteeseen luoda vastauksena neuvoston pyyntöön puitteet toimien tehostamiselle eurooppalaisen tutkimusalueen loppuunsaattamiseksi vuoteen 2014 mennessä.
- yhtyy näkemykseen, että osaaminen on uuden talouden valuutta. Näin ollen komitea on yhtä mieltä siitä, että kansainvälisen tason tutkimus- ja innovointivalmiudet, jotka perustuvat vahvaan julkiseen tiedeperustaan, ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta saadaan talous elpymään pysyvästi ja varmistetaan Euroopan asema globaalina toimijana.
- korostaa, että eurooppalaisen tutkimusalueen loppuunsaattaminen on tarpeen, jotta voidaan poistaa eurooppalaisen tutkimustoiminnan pilkkoutuneisuus maakohtaisten ja institutionaalisten rajojen mukaan. Hajanaisuus estää kiistatta Eurooppaa hyödyntämästä täyttä tutkimus- ja innovaatiopotentiaaliaan, mistä on seurauksena mittavia menetyksiä eurooppalaisten veronmaksajien, kuluttajien ja kansalaisten vahingoksi. Sen vuoksi nyt tarvitaan entistä enemmän ja tarkemmin kohdennettuja toimia.
- kehottaa komissiota edistämään Horisontti 2020 -puiteohjelman myötä tehtävää alueidenvälistä yhteistyötä puitteissa kehittämällä tehokkaita välineitä ja kannustimia. Näin paikallishallinnolla ja alueviranomaisilla voisi olla tuki- ja koordinaatiotehtävä (tutkimus- ja innovaatioverkostojen perustaminen, teknisen ja hallinnollisen tuen ja kannustimien tarjoaminen yksityissektorilta saatavalle rahoitukselle) tutkimuksen edistämiseksi sekä osaamisen tulosten ja innovaation hyödyntämiseksi.

Esittelijä	Grigorios ZAFEIROPOULOS (EL, PPE) Attikan aluevaltuuston jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Huippuosaamista ja kasvua edistävä eurooppalaisen tutkimusalueen tiiviimpi kumppanuus
	COM(2012) 392 final

Alueiden komitean lausunto – Eurooppalainen tutkimusalue

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

A. Keskeiset viestit

- on tyytyväinen Euroopan komission aloitteeseen luoda vastauksena neuvoston pyyntöön puitteet toimien tehostamiselle eurooppalaisen tutkimusalueen loppuunsaattamiseksi vuoteen 2014 mennessä.
- yhtyy Eurooppa-neuvoston päätelmiin (helmikuulta 2011 ja maaliskuulta 2012), joiden mukaan on olemassa pakottava tarve toteuttaa eurooppalainen tutkimusalue vuoteen 2014 mennessä.
- pitää myönteisenä, että ERA:n toteuttamiseen tähtäävää lainsäädäntöä voitaisiin hyödyntää tietyillä osa-alueilla (esimerkiksi koordinoitaessa kansallisia ja EU-tason politiikkoja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen [SEUT] 181 artiklan mukaisesti ja tuettaessa toimia, joilla levitetään tutkimustuloksia SEUT:n 180 artiklan ja siihen liittyen 182 artiklan 5 kohdan mukaisesti).
- katsoo, että kun otetaan huomioon nykyinen talouskriisi, tutkimukseen ja siihen pohjautuvaan innovaatioon keskittyvän eurooppalaisen tutkimusalueen loppuunsaattaminen on perustavan tärkeää, jotta voidaan tukea talouskasvua, työllisyyttä, teollista huippuosaamista ja alueiden ja maiden välistä koheesiota.
- yhtyy näkemykseen, että osaaminen on uuden talouden valuutta. Näin ollen komitea on yhtä mieltä siitä, että kansainvälisen tason tutkimus- ja innovointivalmiudet, jotka perustuvat vahvaan julkiseen tiedeperustaan, ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta saadaan talous elpymään pysyvästi ja varmistetaan Euroopan asema globaalina toimijana.
- tähdentää, että sekä Horisontti 2020 -puiteohjelman ja eurooppalaisen tutkimusalueen täytäntöönpanosuunnitelmien tulee keskittyä ja vaikuttaa nykyistä enemmän käytännön elämään⁽¹⁾: toisin sanoen alue- ja paikallistason on sitouduttava ja osallistuttava täysimääräisesti Eurooppa 2020 -strategian tavoitteen saavuttamiseen.
- korostaa, että eurooppalainen tutkimusalue parantaa eurooppalaisten elämää tekemällä Euroopasta paikan, jossa tieteellinen tutkimus, tekninen kehitys ja innovaatio kukoistavat ja pyrkivät vastaamaan nykyajan suurimpiin haasteisiin. Osaamisen hyödyntämisen edistämiseksi on tiedemaailman, yrityselämän ja julkisen vallan yhteistyötä tehostettava.
- yhtyy näkemykseen, että kaikkien alueiden huippuosaamisen mahdollisuuksia tulee vahvistaa ja että alisuorittavien alueiden ja jäsenvaltioiden auttamiseksi tarvitaan uusia lähestymistapoja, jotta ne voivat saavuttaa huippuosaamisen ja alueiden älykkään erikoistumisen tavoitteen.
- korostaa, että eurooppalaisen tutkimusalueen loppuunsaattaminen on tarpeen, jotta voidaan poistaa eurooppalaisen tutkimustoiminnan pilkkoutuneisuus maakohtaisten ja institutionaalisten rajojen mukaan. Hajanaisuus estää kiistatta Eurooppaa hyödyntämästä täyttä tutkimus- ja innovaatiopotentiaaliaan, mistä on seurauksena mittavia menetyksiä eurooppalaisten veronmaksajien, kuluttajien ja kansalaisten vahingoksi. Sen vuoksi nyt tarvitaan entistä enemmän ja tarkemmin kohdennettuja toimia.
- on samaa mieltä siitä, että tulisi toteuttaa toimia, joilla pyritään lisäämään tutkijoiden ja tutkimusorganisaatioiden kilpailua sekä hyödyntämään rajatylittäviä, valtakunnallisten ja alueellisten tutkimusjärjestelmien synergioita, mikä edistää tutkimusurien luomista ja tutkijoiden liikkuvuutta sekä osaamisen vaapa liikkumista.
- on vakaasti sitä mieltä, että eurooppalaisen tutkimusalueen avaintoimintoihin tulee kuulua aivovuoden vähentäminen erityisesti tutkimuskehityksessä jälkeen jääneiltä alueilta sekä tutkimus- ja innovointikyvyn suurten alueellisten vaihtelujen kaventaminen huippuosaamisen edistämiseksi koko unionissa ottamalla innovaatiopotentiaali huomioon. Tällöin on tärkeää, että sekä eurooppalaiset tutkimus- ja innovaatiolinjaukset että kansalliset ja alueelliset innovaatiostrategiat ovat sopusoinnussa keskenään.
- on tyytyväinen Eurooppa-neuvoston tavoitteeseen parantaa tutkimus- ja kehitystoiminnan edellytyksiä ja nostaa alan julkisten ja yksityisten investointien yhteenlaskettu osuus 3 prosenttiin suhteessa EU:n BKT:hen. Siitä huolimatta on pantava merkille, että Eurooppa jää jatkuvasti muista mantereista jälkeen huippuosaamisen markkinoinnissa. Pk-yritysten roolia innovoinnin moottoreina ei voi korostaa kyllin paljon.
- katsoo, että koheesiovälineet voisivat tehostaa huippuosaamisen ja valmiuksien kehittämistä tukemalla tutkimus- ja innovointipolitiikkoja aluetasolla. Siten mahdollistetaan huippuosaamisen portaikon kehittäminen, minkä ansiosta nämä alueet voivat osallistua täysimääräisesti eurooppalaiseen tutkimusalueeseen ja hyödyntää yhteisen strategiakehityksen tarjoamia rahoituslähteitä.

⁽¹⁾ CdR 402/2011 fin.

14. kehottaa komissiota yhdessä neuvoston ja parlamentin kanssa varmistamaan Horisontti 2020 -puiteohjelman tehokkaan ja vaikuttavan täytäntöönpanon määrittämällä säännöt ja menettelyt, jotka ovat mahdollisimman yksinkertaisia edunsaajille.

15. toteaa, että tiedonannossa määritetyt ERA:n painopisteet ovat hyvin määriteltyjä ja että niiden täysimääräinen toteuttaminen parantaisi Euroopassa tehtävän tutkimustyön tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta vuoteen 2014 mennessä. Jäsenvaltioiden, tutkimusalan sidosryhmien ja niiden eurooppalaisten organisaatioiden samoin kuin komission tulisi kuitenkin osallistua vahvistettuun kumppanuuteen täysimääräisesti ja aktiivisesti sen varmistamiseksi, että ERA:n loppuunsaattaminen tuo Euroopan huippuosaamisen esiin parantamalla tehokkuutta ja laatua ja luomalla uusia mahdollisuuksia unionin tarpeiden pohjalta.

16. kehottaa Euroopan komissiota varmistamaan Horisontti 2020 -puiteohjelman ja rakennerahastojen väliset synergiat ja täydentävyyden sekä kehittämään huippuosaamisen portaikon huonommin suoriutuville jäsenvaltioille ja alueille, jotka ovat taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta muita heikompia, niiden vahvuuksien perusteella siten, että pyritään lisäämään huomattavasti niiden inhimillistä pääomaa ja tutkimusvalmiuksia ja kuroma Euroopan innovaatiokuilu umpeen.

17. kehottaa komissiota edistämään Horisontti 2020 -puiteohjelman myötä tehtävää alueidenvälistä yhteistyötä puitteissa kehittämällä tehokkaita välineitä ja kannustimia. Näin paikallishallinnolla ja alueviranomaisilla voisi olla tuki- ja koordinaatio-tehtävä (tutkimus- ja innovaatioverkostojen perustaminen, teknisen ja hallinnollisen tuen ja kannustimien tarjoaminen yksityissektorilta saatavalle rahoitukselle) tutkimuksen edistämiseksi sekä osaamisen tulosten ja innovaation hyödyntämiseksi.

18. korostaa, että alueiden on parannettava valmiuttaan hyödyntää tutkimuksesta. Kehitettyjä valmiuksia, käytäntöjä ja välineitä tulisi tämän jälkeen hyödyntää siten, että tutkimustulokset saadaan Euroopan laajuiseen käyttöön. Tähän voidaan yltää ainoastaan vahvistamalla synergiaa EU:n kaikkien eri rahoitusvälineiden, kuten Horisontti 2020:n ja koheesipolitiikan määrärahojen, sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten resurssien käytössä⁽²⁾. Resurssien yhteiskäyttö ei kuitenkaan riitä, vaan sen lisäksi tarvitaan muutoksia toimintatapoihin ja hallinnollisiin käytäntöihin.

19. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia vahvistamaan yhteistyötä eurooppalaisten ja/tai alueellisten sekä valtakunnallisten organisaatioiden välillä tutkimuksen ja innovoinnin edistämiseksi sekä toteuttamaan parannuksia, joilla helpotetaan politiikkojen yhteensovittamista, hallinnoinnin tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä menettelyiden yhdenmukaistamista. Tähän päästään tehostamalla yhteisiä hallinnointijärjestelmiä, jotka helpottavat kansalaisten osallistumista politiikkoihin ja parantavat niiden yhteiskunnallisloudellisia vaikutuksia.

20. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla voi ja täytyy olla tärkeä rooli innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä edistämällä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia. Tavoitteena on lisätä työpaikkoja ja kasvua paikallis- ja/tai aluetasolla ja parantaa samanaikaisesti julkis- ja yksityissektorin toimintavalmiuksia ja tehokkuutta.

21. on tyytyväinen tutkimuksen ja innovaation pääosaston ja aluepolitiikan pääosaston aloitteisiin, joilla helpotetaan alueellisten tutkimus- ja innovaatioverkostojen perustamista. Yliopistot, toimielimet, julkisviranomaiset ja yksityissektori voisivat tukea niitä.

22. panee merkille, että vuodesta 2000 komissio ja jäsenvaltiot yhdessä ovat edistyneet ERA:n luomisessa, mutta korostaa, että edistys on ollut epätasaista ERA:n eri ulottuvuuksien osalta ja eri jäsenvaltioissa.

23. kannustaa alueellisia ja tutkimussidosryhmien organisaatioita osallistumaan ERA:an tarpeen mukaan.

24. korostaa yleisesti julkissektorin sekä erityisesti paikallisia ja alueviranomaisien tärkeää roolia yhdyssiteenä saatettaessa yrityksiä, korkeakouluja/tutkimuskeskuksia ja julkisia laitoksia yhteistyöhön (soveltamalla *Triple-Helix*-toimintamallia) luotaessa ja toteutettaessa ERA:aa käytännössä ja toteaa, että komission tiedonannossa ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota julkissektorin rooliin.

25. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja tutkimusalan sidosryhmiä luomaan ja toteuttamaan asianmukaiset edellytykset Euroopan tutkimusjärjestelmien tehostamiselle sekä valtioiden rajat ylittävän yhteistyön ja kilpailun, tutkijoiden työmarkkinoiden, sukupuolten tasa-arvon ja tieteellisen tietämyksen siirron kaltaisten keskeisten kysymysten tarkastelulle. Komission luomat edellytykset vaikuttavat riittävältä tavoitteiden saavuttamiseen.

B. Tehokkaammat kansalliset tutkimusjärjestelmät

26. toteaa, että kilpailu ei ole riittävää kansallisissa tutkimusjärjestelmissä, minkä vuoksi ei synny oikeita olosuhteita tieteen laadun parantamiselle. Erikoistuminen on siis riittämätöntä tutkimuslaitosten ja yliopistojen vähäisen kilpailun vuoksi.

27. on sitä mieltä, että Euroopan perustavan, uteliaisuuteen pohjaavan tutkimuksen suorituskyvyn parantaminen on välttämätöntä suuriin haasteisiin vastaamiseksi tarvittavien innovaatioiden ja läpimurtojen kannalta. Euroopan on tehtävä huolellisesti kohdennettuja ja strategisia investointeja perustutkimukseen käyttäen tieteellistä huippuosaamista tärkeimpänä päätöksentekokriteerinä, mikä loisi edellytykset paikallisten ja alueellisten pätevyyksien ja tutkimuskapasiteetin kasvulle ja kestäväpohjaiselle jatkokehitykselle.

(²) CdR 402/2011 fin.

28. yhtyy näkemykseen, että jäsenvaltioiden ja alueiden tulisi tukea kilpailuun perustuvaa rahoitusta ehdotuspyyntöjen ja institutionaalisten vertaisarviointien kautta tärkeänä menetelmänä kohdennettaessa valtakunnallisia ja alueellisia julkisia varoja tutkimukseen ja innovointiin. Vertaisarvioinnit eivät kuitenkaan ole välttämättömiä tietyissä tapauksissa, silloin kun varoja myönnetään tutkimuksen, kehittämisen ja innovoinnin edistämiseen alueellisille toimijoille.

29. on tyytyväinen (komission vuonna 2011 julkaisemassa) vihreässä kirjassa esitettyyn tavoitteeseen löytää sopiva tasapaino institutionaalisen rahoituksen ja kilpailuun perustuvan rahoituksen välillä. Aiempien kannanottojensa mukaisesti alueiden komitea kehottaa jatkamaan keskustelua institutionaalisen rahoituksen ja kilpailuun perustuvan rahoituksen sopivasta tasapainosta. Sillä, miten tämä tasapaino asettuu, on suuri merkitys järjestelmän dynamiikalle ja eri tutkimuslaitosten elinkelpoisuudelle.

30. katsoo, että perusrahoituksen osuuden vahvistaminen ja älykäs erikoistuminen mahdollistavat myös pienten elinvoimaisten tutkimusyhteisöjen rahoituksen. Alueiden komitea haluaa näin korostaa, että ns. kriittisen massan toteuttavien suurten yksiköiden ja ylhäältä alas ohjautuvien suurten teknologia-ohjelmien rinnalla pienikin yhteen tieteenalaan keskittyvä opetus- ja tutkimusyhteisö voi olla kilpailukykyä ja innovaatioita merkittävästi tuottava, kun se tekee tehokkaasti yhteistyötä ja verkottuu osaksi monialaista korkeakoulu- ja tutkimuslaitoskokonaisuutta ja kampusta sijaintikaupungissaan ja myös kansainvälisesti.

31. on yhtä mieltä siitä, että tutkimusinstituutioiden perusrahoitusta tulisi vahvistaa. Tästä syystä komitea kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan tämän huomioon ja kehittämään tutkimusinfrastruktuurien rahoitusmallin, joka ottaa myös rakennerahastoista saatavan täydentävän rahoituksen mahdollisuudet huomioon. Perusrahoituksen vahvistaminen merkitsee tutkimusyhteisöille mahdollisuutta käynnistää bottom-up-tutkimushankkeita omista strategisista tarpeista lähtien ja toimia samalla elävässä vuorovaikutuksessa sijaintialueensa ja -kaupunkinsa kanssa.

32. tähdentää, että myönnettäessä rahoitusta tutkimus- ja innovointitoimintaan tulisi pitää tieteellistä huippuosaamista johtavana valintakriteerinä ja noudattaa kansainvälisten vertaisarviointien peruseräaatteita.

33. katsoo, ettei tietyllä alueella onnistuneita tutkimus- ja innovointimalleja voida yksinkertaisesti kopioida ja siirtää muille alueille. Ne saattavat kuitenkin – kulloisetkin rakenteelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset seikat huomioon ottaen – olla esimerkkeinä kehitettäessä mukautettuja malleja muilla, myös heikommin suoriutuvilla alueilla.

34. toistaa kannattavansa alueellisten, valtakunnallisten ja EU:n tutkimusohjelmien ja tutkimuksen painopisteiden

koordinointia, painottaa jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten vastuuta tutkimuksesta ja innovoinnista sekä torjuu taaskin unionitasolle keskitetyt tutkimusohjelmat ja -painopisteet.

35. kehottaa komissiota edistämään keskinäistä oppimista ja hyvien toimintatapojen ja kokemusten vaihtoa jäsenvaltioiden ja sidosryhmäorganisaatioiden kesken, kun pyritään poistamaan eurooppalaisen tutkimusalueen kansalliset oikeudelliset ja muut esteet, jotka haittaavat tiedonannossa määritettyjen ensisijaisten tavoitteiden toteuttamista. Olisi niin ikään aiheellista edistää tiedepolitiikkaa koskevia yhteisiä suuntaviivoja koko EU:ta silmällä pitäen yhteisten toimien edistämiseksi ja helpottamiseksi.

36. kehottaa komissiota tukemaan koheesipolitiikan tavoitteiden mukaisesti jäsenvaltioita ja alueita niiden hyödyntäessä rakennerahastoja tutkimusvalmiuksien kehittämiseksi sekä räätälöityjä innovointistrategioita, jotka perustuvat alueellisiin toimivaltuuksiin ja älykkään erikoistumisen strategioihin, mukaan luettuna yhteisiin tutkimusohjelmiin osoitettava tuki.

37. katsoo tässä yhteydessä, että on tärkeää tunnistaa kilpailueduiltaan lupaavimmat aiheet älykkään alueellisen erikoistumisen strategioiden määrittämisen perustaksi⁽³⁾. EU:n tulee kannustaa alueita uutta luoviksi edelläkävijöiksi niiden itsensä valitsemissa aiheissa sekä samalla verkottumaan muiden alueiden kanssa yhteistyön edistämiseksi. Komitea tahtoo kiinnittää huomiota kaikkiin yrityksiin priorisoida älykkään erikoistumisen avulla nykyisiä johtavia alueita tai paikallisyhteisöjä ja jättää muut alueet ilman tukea tai vähäisen tuen varaan. Euroopan alueet onkin sijoitettava kartalle innovaatiotasonsa ja erikoistumisaiheidensa mukaan, jotta luokittelun tuloksena edistetään alueiden keskinäistä yhteistyötä ja muita heikommin kehittyneille alueille osoitetaan erityisiä tukivälineitä asettamalla niiden käyttöön erityismäärärahoja, joiden turvin alueet voivat kuroa kiinni innovatiivisimpien alueiden etumatkaa.

38. yhtyy näkemykseen, että tarvitaan nykyistä täsmällisempää indikaattoreiden ja tavoitteiden järjestelmää, jossa yritysten tutkimukseen ja kehittämiseen investoiman osuuden lisäksi otetaisiin huomioon myös kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen liittyviä näkökohtia; toisin sanoen tarvitaan kokonaisvaltaista järjestelmää, joka on suunnattu tutkimus- ja kehittämistoiminnan järjestelmien tehokkuuden ja innovaation tuottavuuden mittaamiseen⁽⁴⁾.

C. Optimaalinen kansainvälinen yhteistyö ja kilpailu

39. korostaa, että EU:n on toimittava nopeasti ja johdonmukaisesti, jotta ponnistelut ja vaikutukset ovat tarpeeksi mittavia suuriin haasteisiin vastaamiseksi rajallisten julkisten tutkimusvarojen puitteissa.

⁽³⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 374/2010 fin.

40. vahvistaa uudelleen uskovansa, että entistä vahvempi jäsenvaltioiden ja alueiden välinen ja myös niiden keskinäinen koordinointi ja yhteistyö saattaa luoda yhteisvaikutusta ja näin ERA:lle lisäarvoa. Eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät (EAYY) ovat alueellisen yhteistyön onnistuneen toteuttamisen arvokas väline myös tutkimuksen ja innovaation alalla. Tämä vahvistaa Euroopan kilpailukykyä maailmanlaajuisilla tietomarkkinoilla.

41. korostaa, että huomio osaamisen synnyttämiseen, levittämiseen ja hyödyntämiseen tulisi kanavoida tehokkaasti ottamalla varteen julkisten ja yksityisten sidosryhmien strategiset intressit ja kutsamalla nämä mukaan strategisten ohjelmien laatimiseen. Tämä edellyttää kansainvälisen verkottumisen tukemista, jotta parhaat tutkijat voivat olla yhteydessä toisiinsa ja etsiä vastauksia suuriin haasteisiin.

42. korostaa tarvetta koordinoida nykyistä paremmin paikallisen, alueellisen, valtiollisen ja unionin tason rajatylittävät tutkimus- ja innovointistrategiat siten, että otetaan huomioon erisältöjen ominaispiirteet ja lisätään täydentävyyden ja yhteistyön mahdollisuuksia niiden välillä.

43. toistaa, että tutkimuksen ja teollisuuden välistä koordinaatiota on lisättävä, jotta voidaan saavuttaa edistystä alueiden älykkäässä erikoistumisessa keskeisiin kehitystä vauhdittaviin teknologian aloihin – joita ovat esimerkiksi nanoteknologia, mikro- ja nanoelektroniikka, teollinen bioteknologia, fotonikka, kehittyneet materiaalit ja edistyneet valmistustekniikat – siten että voidaan tukea rajat ylittävien verkostojen luomista ja vahvistaa yhteistyötä alueellisella, valtakunnallisella ja Euroopan tasolla⁽⁵⁾, mikä helpottaisi myös vakaiden ja korkeaa ammattitaitoa edellyttävien työpaikkojen luomista.

44. on yhtä mieltä siitä, että jäsenvaltioiden ja alueiden tulisi edistää ja toteuttaa yhteisiä tutkimuslinjauksia, joissa käsitellään suuria haasteita, sekä vaihtaa keskenään tietoja ja hyviä käytänteitä sovitulla painopistealueilla ja varmistaa, että riittävä kansallinen rahoitus sidotaan ja yhdenmukaistetaan strategisesti näillä aloilla.

45. katsoo, että tulisi poistaa oikeudelliset ja byrokraattiset esteet, jotka haittaavat kansallisten ja kansainvälisten ohjelmien rajatylittävää yhteentoimivuutta, jotta tutkimushankkeiden ja -infrastruktuurien yhteisrahoitus olisi mahdollista valtio-, alue- tai kansainvälisellä tasolla.

46. kehottaa komissiota tukemaan tehokkaasti ja tuloksetkaasti jäsenvaltioita, alueita ja tutkimusta rahoitettavia organisaatioita toteutettaessa yhteisiä kansainvälisiä vertaisarvioita ja määritettäessä yhteisiä rahoitusnormeja.

47. tähdentää, että huipputasoinen tutkimus perustuu kansainvälisen huipputasoinen tutkimuslaitoksiin ja tutkimusinfrastruktuureihin, mukaan luettuina sähköiset tutkimusinfrastruktuurit. Tällaiset tutkimusinfrastruktuurit ovat hyvin tärkeitä Euroopalle,

koska ne pystyvät houkuttelemaan lahjakkuuksia sekä innovaatio- ja yritystoimintaa ja kehittämään mahdollisuuksia siihen ja luomaan samalla työpaikkoja.

48. arvostaa tutkimusinfrastruktuurien keskeistä roolia tietopohjaisissa innovaatiojärjestelmissä. Näin ollen komitea suhtautuu myönteisesti uuteen alueellisten kumppanuustoimien käsitteeseen ja tutkimusinfrastruktuurien väliseen kumppanuuteen ja tunnustaa niiden mahdollisuudet edistää eurooppalaisen tutkimusalueen tasapainoista kehitystä kannustamalla pieniä tai kokemattomia maita ja alueita kilpailukykyiseen tutkimukseen ja innovointiin⁽⁶⁾.

49. Horisontti 2020 -puiteohjelmaa tulee kohdentaa voimakkaasti toimenpitein Euroopan tarvitsemiin uudistuksiin. Erityisen ratkaisevassa asemassa on "Yhteiskunnalliset haasteet" -pilari, jossa tulisi keskittyä yhdistämään parhaat eurooppalaiset kokemukset laajamittaisiin yhteisen tuottamisen projekteihin ja näin mahdollistaa laajojen järjestelmätason rakenneuudistusten toteuttaminen EU:ssa perinteiset raja-aidat ylittäen. Alakohtaisesti painottunut tutkimus ei riitä luomaan suurten yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemisessa tarvittavaa osaamista. Painopiste tulisi ohjata suoraan monialaisiin TKI-toimiin, jotka tuottavat näiden järjestelmätason rakenneuudistusten edellyttämiä konsepteja ja komponentteja. Kokeilut ja pilotointi ovat tutkimuksen ytimessä. Hyvä esimerkki on kattava "älykkäät kaupungit" -toimiympäristö. Olennainen osa kaikkea tätä on tulosten skaalattavuus Euroopan alueiden erilaisiin olosuhteisiin⁽⁷⁾.

50. kannattaa innovaatiunionin sitoumusta, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee, yhdessä Euroopan komission kanssa, saada valmiiksi tai käynnistää vuoteen 2015 mennessä 60 prosenttia Euroopan tutkimusinfrastruktuurien strategiafoorumien (ESFRI) etenemissuunnitelmassa tätä nykyä kartoitetuista ensisijaisista tutkimusinfrastruktuurihankkeista.

51. suosittaa, että jäsenvaltioiden tulisi vahvistaa rahoitus-sitoumuksensa, jotka koskevat ESFRI:n tutkimusinfrastruktuurien rakentamista, ja edistää alueellisten kumppanuustoimien kehittämistä, erityisesti kun jäsenvaltiot laativat kansallisia etenemissuunnitelmiaan ja toimintaohjelmiaan seuraavaa ohjelmakautta varten.

52. kehottaa komissiota tukemaan tehokkaasti Horisontti 2020 -puiteohjelmassa pääsyä hyödyntämään tutkimusinfrastruktuureja, joilla on yleiseurooppalaista merkitystä, eikä vain niitä, jolle on myönnetty eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuurikonsortion (ERIC) asema.

53. ehdottaa, että komissio mahdollisesti tukisi rahoituslähteistä, kuten rakennerahastoista, tutkimusinfrastruktuurien toimintakustannuksia.

⁽⁵⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

54. kehottaa valtiollisia ja alueellisia viranomaisia yhdistämään tutkimusinfrastruktuureja koskevat etenemissuunnitelmansa ESFRI:n etenemissuunnitelmaan ja älykkään erikoistumisen strategioihin rakennerahastoista yhteisrahoitettavissa tutkimus- ja innovointiohjelmassa, joilla vahvistetaan muita heikommassa asemassa olevien alueiden valmiuksia ylläpitää yleiseurooppalaisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta merkittäviä tutkimusinfrastruktuureja ja osallistua niiden toimintaan.

55. katsoo, että Euroopan komission tulisi määrittää yhteistyössä ESFRI:n kanssa etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa koskevat painopisteet ja antaa jäsenvaltioille neuvoja ja ohjausta täytäntöönpanon oikeudellisten, taloudellisten ja teknisten esteiden poistamiseksi.

D. Tutkijoiden avoimet työmarkkinat

56. toteaa, että eri valtioiden työmarkkinoilla vallitsevat tutkijoiden esteet johtuvat pääasiassa erilaisista lähestymistavoista työhönottoon, institutionaaliseen itsemääräämisoikeuteen, henkilöresurssi-strategioiden laatimiseen ja tutkijoiden liikkuvuuden edistämiseen nähden sekä nuorten ja EU:n ulkopuolelta peräisin olevien tutkijoiden heikoista työskentelyoloista.

57. panee merkille, että tuhannet työntekijät EU:n jäsenvaltioissa ovat jo menettäneet työpaikkansa talouskriisin jatkueksa⁽⁸⁾. Uusien markkinoiden syntyminen ja yritysten siirtyminen halvan tuotannon maihin vahvistavat tätä suuntausta entisestään. Kaikkien työpaikoilla tarvittavien taitojen kohentaminen ja mukauttaminen vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita on aivan välttämätöntä⁽⁹⁾.

58. katsoo, että on ratkaisevan tärkeää poistaa oikeudelliset ja muut esteet, jotka haittaavat tutkijoiden avointa, läpinäkyvää ja ansioihin perustuvaa rekrytointia ja kansallisten apurahojen rajatylittävää saatavuutta ja siirrettävyyttä.

59. yhtyy näkemykseen, että tutkimusorganisaatioiden tulisi ilmoittaa kaikista avoimista toimista käyttäen tutkimusuran eurooppalaisessa kehityksessä vahvistettuja yhteisiä profiileja ja sen jälkeen täyttää tutkimusalan työpaikat avoimessa menettelyssä, johon voivat osallistua myös EU:n ulkopuolelta olevat. Niiden tulisi myös ilmoittaa työpaikoista EurAxxess-työnvälitysportaalissa (<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/lobs/index>).

60. korostaa, että tutkijoiden liikkuvuuteen tulisi kiinnittää erityishuomiota Euroopassa, ja kehottaa toteuttamaan käytännön toimia, joilla poistetaan liikkuvuuden esteitä (kuten eläkeoikeuksien siirtokelpoisuus, ja sosiaaliturvan varmistaminen, ammattipätevyden vastavuoroinen tunnustaminen ja toimet työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen mahdollistamiseksi), jotta edistetään eurooppalaisten tutkijoiden liikkuvuutta ja parannetaan tutkijoiden uranäkymien houkuttelevuutta EU:ssa.

⁽⁸⁾ CdR 85/2009 fin ja CdR 373/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 85/2009 fin ja CdR 373/2010 fin.

61. on tyytyväinen komission aloitteisiin, joilla voidaan puutua tutkijoiden sosiaaliturvan esteisiin EU:ssa ja helpottaa kolmansista maista olevien tutkijoiden pääsyä EU:hun.

62. vahvistaa tarpeen houkutellessa unioniin huippupäteviä tutkijoita Euroopan ulkopuolelta. Komitea korostaakin sekä Marie Curie -ohjelman kaltaisten EU:n liikkuvuusohjelmien että muutamilla alueilla toteutettujen tai käynnistettävien, takaisin palaa-ville tutkijoille suunnattujen tukitoimien merkitystä.

63. kannustaa alue- ja paikallisviranomaisia toteuttamaan toimia, jotka voivat edistää liikkuvuutta kaikilla aloilla, etenkin tiedemaailman ja teollisuuden välillä. On erityisen tärkeää luoda tiivis ja Euroopan laajuinen yhteistyö korkeakoulujen, yritysten ja tutkimuslaitosten välille siten, että paikallis- ja alue- ja valtiotason keskeiset poliittiset toimijat ja viranomaiset osallistuvat yhteistyöhön Triple-Helix-mallin mukaisesti.

64. korostaa tarvetta kannustaa nuoria hakeutumaan tutkimus- ja innovaatiouralle, tukea nuoria yrittäjiä, jotka edistävät tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa ja hyödyntävät työnsä tuloksia paikallis- tai alueyhteisössään.

65. korostaa tarvetta varmistaa kiireesti, että saatavilla on hyvin koulutettuja ja osaamis pohjaisen teollisuuden edellyttämät taidot hankkineita ihmisiä ja että teollisuus tarjoaa houkuttelevia työpaikkoja, kun otetaan huomioon nykyiset vaikeudet täyttää työpaikkoja tulevaisuuden kannalta strategisilla aloilla, joihin kuuluvat tutkimus ja tiede, tekniset alat, terveydenhuolto ja matemaattiset alat⁽¹⁰⁾. Myös työntekijöiden pätevyyttä, taitoja ja tietoja on ajantasaisesti jatkuvasti ja ne on suunnattava uusien toimialojen ja teknologioiden vaatimuksiin, jotta teollisuus ja työpaikkansa menettäneet työntekijät pystyisivät mukautumaan nopeasti uusille toimialoille tai uusien teknologioiden käyttäjiksi.

66. painottaa samalla, että huippuosaamisen edistämisen ohella kaikilla alueilla on varmistettava hyvä perus- ja ammattikoulutus, sillä se on henkilökohtaisen ja yhteiskunnallisen hyvinvoinnin sekä alueiden innovointikyvyn perusta⁽¹¹⁾.

67. suosittelee, että Euroopan komissio perustaa internet-portaalin esimerkkien vaihtamiseksi nuorten integroimista työmarkkinoille koskevista paikallis- ja aluetason parhaista käytännöistä⁽¹²⁾, tutkimus- ja innovaatiiosektorit mukaan luettuina.

E. Sukupuolten tasa-arvo ja sen valtavirtaistaminen tutkimuksen alalla

68. toteaa, että sukupuolten tasa-arvo on toistaiseksi parantunut vain rajallisesti ja että vain osa jäsenvaltioista ja tutkimusorganisaatioista noudattaa toimintalinjoja, joiden avulla pyritään hyödyntämään naistutkijoiden kykyjä ja sukupuoliulottuvuuden sisällyttämistä tutkimussisältöön. Sukupuoliulottuvuuden sisällyttäminen tutkimuksen suunnitteluun, arviointiin ja toteutukseen vaikuttaa olevan edelleen liian vähäistä.

⁽¹⁰⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽¹²⁾ CdR 292/2010 fin.

69. korostaa tarvetta poistaa esteet, jotka haittaavat naistutkijoiden rekrytointia, työssä pysymistä ja uralla etenemistä, sekä puuttua sukupuolten eriarvoisuuteen ja edistää sukupuoliulottuvuutta tutkimusohjelmissa.

70. kannattaa sukupuoliulottuvuuden integroimista Horisontti 2020 -puiteohjelman myötä ohjelmiin ja hankkeisiin niiden alkuvaiheesta asti.

71. on tyytyväinen komission aloitteeseen ehdottaa vuonna 2013 jäsenvaltioille annettavaa suositusta, joka sisältää yhteiset suuntaviivat institutionaalisille muutoksille, joilla edistetään sukupuolten tasa-arvoa korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa.

72. ehdottaa, että komissio perustaa monialaisen komitean seuraamaan naistutkijoiden edustusta eurooppalaisen tutkimusalueen ja Horisontti 2020 -puiteohjelman toimissa ja antamaan neuvoja.

F. Tieteellisen tietämyksen optimaalinen kierto, saatavuus ja siirto

73. panee merkille, että jäsenvaltiot ovat edistyneet eriasteisesti sellaisten avoimen julkaisemisen toimintalinjojen tukemisessa, jotka voisivat auttaa vähentämään epäsymmetristä informaatiota. Lisäksi tietämyksen siirto julkisten tutkimuslaitosten ja yksityisen sektorin välillä on yhä riittämätöntä ja vaikuttaa tieteen laatuun ja tutkimus- ja kehitystyöstä saataviin taloudellisiin tuloksiin.

74. korostaa, että tieteellisen tietämyksen saatavuudella ja siirrolla tutkimuslaitosten, yliopistojen ja teollisuuden välillä on keskeinen asema perustutkimuksessa ja -innovoinnissa, ja siihen tulisi kannustaa painokkaasti.

75. korostaa, että avoimen julkaisemisen lähestymistapa julkisilla varoilla rahoitetun tutkimuksen tuloksiin ja tietoihin nähden on ERA:n luomisen keskeinen peruselementti haluttaessa varmistaa, että tutkijat voivat perustaa työnsä olemassa olevaan tietämykseen, arvioida uusia havaintoja ja välttää tutkimustyön päällekkäisyyden.

76. tähdentää olevan tärkeää koordinoita ja yhdenmukaistaa toimintapolitiikat, jotka koskevat tieteellisen tiedon saatavuutta ja säilyttämistä, ja varmistaa samalla, että julkinen tutkimus edistää julkisen ja yksityisen sektorin välistä tietämyksen siirtoa kansallisten strategioiden avulla.

77. korostaa tarvetta varmistaa optimaalisella tasolla oleva vuorovaikutus, yhteydet ja strategiset kumppanuudet korkeakoulujen ja yritysten välillä ja määrittää yhteiset tutkimuslinjat, jotta saadaan suurin mahdollinen hyöty tutkimustuloksista ja niiden vaikutuksista innovaatioon ja suuriin haasteisiin vastaamiseen.

78. on yhtä mieltä siitä, että tieteellisten julkaisujen avoin julkaiseminen tulee vahvistaa yleisperiaatteeksi kaikissa EU:n rahoittamissa Horisontti 2020 -puiteohjelmaan kuuluvissa hankkeissa ja että komission tulee rahoittaa jatkossakin avoimeen

julkaisemiseen liittyviä hankkeita. On varmistettava, että tässä yhteydessä otetaan täysimääräisesti huomioon tutkijoiden ja yritysten toiveet immateriaalioikeuksista ja käyttöoikeuksista.

79. ehdottaa, että käynnistetään toimia, joilla lisätään sidosryhmien tietoisuutta tietojen vapaasta julkaisemisesta ja sähköisestä tutkimustoiminnasta. Komission tulisi kehittää yhteistyössä sidosryhmien kanssa mallit konsortiosopimuksille tietämyksen siirron parantamiseksi.

G. ERA:n onnistuneen loppuunsaattamisen vaiheet

80. korostaa, että jäsenvaltioiden ja alueiden on toteutettava tarvittavat valtakunnalliset ja alueelliset uudistukset ja luotava edellytykset eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamiselle. Niiden on myös tuettava näiden uudistusten täytäntöönpanoa helpottamalla toimia, joista tutkimusta rahoittavat ja tekevät organisaatiot vastaavat.

81. ehdottaa *Triple-Helix*-kumppanuuksien verkostojen kehittämisen tukemista alueilla, jotka voivat tehdä yhteistyötä koordinoitakseen toimintaansa, ja tähdentää parhaiden käytäntöjen vaihdon merkitystä, myös älykkään erikoistumisen strategioista, sisällyttämällä "ERA-oppituoleja" alueellisiin tutkimus- ja innovointijärjestelmiin sekä tukemalla määritettyyn alueelliseen toimivaltaan kytkeytyviä kansainvälisiä verkostoja.

82. korostaa, että olisi seurattava ja arvioitava edistystä tiedonannossa yksilöityjen, jäsenvaltioiden, komission ja tutkimusalan sidosryhmien ERA-toimien toteuttamisessa, ja on sen vuoksi tyytyväinen siihen, että komissio aikoo kehittää ERA-seurantajärjestelmiä. Komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että ilmoitetun ERA-seurantajärjestelmän kehittäminen ja indikaattoreiden valinta on avointa toimintaa, johon jäsenvaltiot osallistuvat. Indikaattorien valikoima ja määrä olisi rajattava ERAn loppuunsaattamisen yhteydessä toteutettavan edistyksen arvioinnin edellyttämään minimiin. Tutkimuslaitoksista ja akateemisista oppilaitoksista peräisin olevien tietojen valinnassa olisi käytettävä Eurostatin, kansallisten tilastokeskusten ja paikallisviranomaisten (esimerkiksi ministeriöiden) kanssa vakiinnutettuja yhteistyömenetelmiä.

83. on tyytyväinen pyrkimykseen yksinkertaistaa menettelyjä samoin kuin EU:n tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia käsittelevään käytännön oppaaseen⁽¹³⁾. AK arvostaa erityisesti jatkuvia ponnisteluja sen hyväksi, että hankkeiden eri vaiheita voitaisiin rahoittaa eri ohjelmista jatkuvuuden näkökulmasta tarkasteltuna. Komitea toivoo, että käytännön opasta kehitettäisiin kattavaksi ja helppokäyttöiseksi sähköiseksi väyläksi tutkimus- ja innovointiohjelmia ja niiden resursseja koskevaan tietoon⁽¹⁴⁾.

84. kehottaa komissiota varmistamaan, että Horisontti 2020 -puiteohjelmassa lujitetaan eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja toimintaa tukemalla toimia, jotka liittyvät tutkijoiden urakehitykseen ja liikkuvuuteen, tutkimusinfrastruktuureihin, tasa-arvoon, rajat ylittävään yhteistyöhön, tieteellisen tiedon avoimeen julkaisemiseen ja tietämyksen siirtoon.

⁽¹³⁾ CdR 67/2011 fin, CdR 373/2010 fin ja CdR 230/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 373/200 fin.

-
85. on tyytyväinen komission aikomukseen tehdä vuodesta 2014 alkaen vuosittain täysimääräinen edistymisen arviointi, joka toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille.
86. pyytää, että Euroopan komissio toimittaa ERA:n tilannekatsauksen alueiden komitealle.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävä EU:n strategia vuosiksi 2012–2016”

(2013/C 62/05)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että strategian täytäntöönpano tulee edellyttämään yksimielistä ja monialaista lähestymistapaa, johon osallistuu hyvin epäyhtenäinen joukko toimijoita, kuten viranomaistahoja eri tasoilta, lainvalvojia, virkamiehiä, kansalaisyhteiskunnan edustajia ja vapaaehtoisjärjestöjä. Tiettyjen kaupunkien ja alueiden läheisyys niihin paikkakuntiin, joiden kautta ihmiskaupan uhrit saapuvat ja/tai joissa hyväksikäyttöä tapahtuu, lisää mahdollisuuksia yksilöidä uhrit, tukea heitä ja toteuttaa tiedotustoimia tiiviissä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa, mikä olisi eduksi uhreille sekä väestölle yleensä.
- huomauttaa, että komission tulee toimintaa jatkettaessa korostaa aiempaa selvemmin käytettävissä olevia eri toimia kysynnän torjumiseksi ja levittää niistä tietoa. Komitea kehottaa komissiota erottelemaan eri kysyntämuodot nykyistä selvemmin sen mukaan, onko kyse 1) työvoiman hyväksikäytöstä, 2) seksipalveluista tai 3) lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä.
- on vakuuttunut siitä, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskushallinnon viranomaisia paremmat edellytykset havaita merkkejä siitä, että joku on joutunut ihmiskaupan uhriksi. Alueiden komitean tulisi sen vuoksi voida osallistua toimintaan ohjeiden laatimiseksi ihmiskaupan uhrien yksilöimiseen ja lastensuojeluun.
- korostaa, että komission strategian täytäntöönpanemiseksi suunnitellun monialaisen lähestymistavan tehokkuus on suuresti riippuvainen siitä, että paikallis- ja aluetason toimijat osallistuvat siihen aktiivisesti.
- haluaisi osallistua paikallis- ja alueviranomaisten edustajana strategiassa ehdotettuihin kansalaisyhteiskuntafoorumiin sekä yksityissektorin ja työnantajien foorumiin.
- suhtautuu myönteisesti ehdotukseen kasvattaa tietämystä ihmiskaupaan ja haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin liittyvistä sukupuolinäkökohdista. Komitea korostaa myös, että komission ei pidä keskittyä pelkästään uhreihin liittyviin sukupuolinäkökohtiin vaan ottaa myös huomioon, että kysyntäpuolella sukupuolien välillä on selviä eroja.

Esittelijä	Jelena DRENJANIN (SE, PPE), Huddingen kunnanvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävä EU:n strategia vuosiksi 2012–2016, COM(2012) 286 final

Alueiden komitean lausunto – Ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävä EU:n strategia vuosiksi 2012–2016

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. on tyytyväinen komission tiedonantoon sekä äskettäin EU:hun nimitetyn ihmiskaupan torjunnan koordinaattorin toteuttamiin toimiin.

2. on hyvillään siitä, että strategiassa noudatetaan komitean komissiolle aiemmin esittämiä kehotuksia laatia erityisiä toimitasunnitelmia ihmiskaupan torjumiseksi ja ottaa suunnitelmat huomioon suhteissa unionin ulkopuolisiin maihin.

3. katsoo, että ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU täytäntöönpano samoin kuin YK:n yleissopimukseen tehty ihmiskauppaa koskeva Palermon lisäpöytäkirja ja Euroopan neuvoston yleissopimus ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta ovat ratkaisevia edistysaskeleita prosessissa kansainvälisen yhteistyön lisäämiseksi tällä alalla. Komitea kehottaa sen vuoksi komissiota jatkossakin kiirehtimään jäsenvaltioita saattamaan nämä tärkeät kansainväliset sopimukset hyvissä ajoin osaksi kansallista lainsäädäntöä ja ratifioimaan ne.

4. katsoo, että strategian täytäntöönpano tulee edellyttämään yksimielistä ja monialaista lähestymistapaa, johon osallistuu hyvin epäyhtenäinen joukko toimijoita, kuten viranomaistahoja eri tasoilta, lainvalvojia, virkamiehiä, kansalaisyhteiskunnan edustajia ja vapaaehtoisjärjestöjä. Paikallis- ja alueviranomaisten roolille ei kuitenkaan osoiteta tiedonannossa huomiota, vaikka niiden merkitys ihmiskaupan ehkäisyssä ja torjunnassa on jo huomattava ja vaikka ne voisivat edistää osaltaan uhrien tukemisesta ja suojelua voi olla huomattava. Ne ovat luontevin taho reagoimaan kansalaisten ja asukkaiden huolestuneisuuteen, ja ne voivat määrittää ja vahvistaa paikallisiin erityisoloihin sovitettuja ratkaisuja ja räätälöityjä strategioita. Uhrien yksilöimisessä, hyväksikäytön havaitsemisessa sekä tiedotustoimissa paikallis- ja alueviranomaisten tarjoama panos voisi lisätä suunniteltujen toimien tehoa olennaisesti. Tiettyjen kaupunkien ja alueiden läheisyys niihin paikkakuntiin, joiden kautta ihmiskaupan uhrit

saapuvat ja/tai joissa hyväksikäyttöä tapahtuu, lisää mahdollisuuksia yksilöidä uhrit, tukea heitä ja toteuttaa tiedotustoimia tiiviissä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa, mikä olisi eduksi uhreille sekä väestölle yleensä.

5. panee huolestuneena merkille, että monissa kohdin strategiaa **ei millään tavalla erotella ihmiskaupan eri muotoja**. Ylläkkeet lähtömaissa (köyhyys, syrjäytyneisyys, koulutuksen puute ym.) ja toimet niihin puuttumiseksi ovat kyllä usein samankaltaisia. Silloin, kun on kyse toimista kysynnän vähentämiseksi kohdemaissa, on kuitenkin usein eroteltava toisistaan työvoiman hankkimiseen tähtäävä, seksuaaliseen hyväksikäyttöön tähtäävä sekä lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön tähtäävä ihmiskauppa. Seksuaaliseen hyväksikäyttöön tähtäävään ihmiskauppaan (joka on komission mukaan vallitsevin ihmiskaupan muoto) liittyy sukupuoliluottavuus, joka juontuu perimiltään sukupuolten epätasa-arvosta. Työvoiman hankkimiseen tähtäävän ihmiskaupan lisääntyminen on myös otettava huomioon. Alueiden komitea kehottaa komissiota **selventämään näitä eroja ja muokkaamaan ehdotettuja vastatoimia** sen mukaisesti (katso jäljempänä kohta 13).

Alueiden komitean näkemyksiä tiedonannossa esiteltyjen viiden ensisijaisen tavoitteen pohjalta

a. Ihmiskaupan uhrien tunnistaminen, suojeleminen ja auttaminen

6. huomauttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat usein (eri laajuudessa kulloisenkin jäsenvaltion sisäisestä toimivallanjaosta riippuen) ihmiskaupan uhrien edelleen ohjaamiseen liittyvään toimintaan silloin, kun sitä toteutetaan yksittäisen jäsenvaltion sisällä. Tämä on ilmaistava strategiassa nykyistä yksiselitteisemmin toteamalla, että ohjausjärjestelmä tulee laatia **yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion toimivaltaisten paikallis- ja alueviranomaisten kanssa**. Nykyinen sanamuoto, jonka mukaan "toimivaltaisten viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan olisi kuuluttava [ohjaus]järjestelmän piiriin", on aivan liian epämääräinen.

7. kehottaa jäsenvaltioita **tarjoamaan paikallistasolle** asian edellyttämät **taloudelliset valmiudet** niissä tapauksissa, joissa vastuu ohjausjärjestelmästä annetaan paikallis- ja alueviranomaisille.

8. suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen kehittää EU-tason kansainvälinen ohjausjärjestelmän malli. **Alueiden komitean olisi voitava osallistua järjestelmää koskeviin keskusteluihin** kannustamalla parhaiden käytänteiden vaihtoon ja kehittämällä olemassa olevia yhteistyöverkostoja tarpeen mukaan.

9. on vakuuttunut siitä, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskushallinnon viranomaisia paremmat edellytykset havaita merkkejä siitä, että joku on joutunut ihmiskaupan uhriksi. **Alueiden komitean tulisi sen vuoksi voida osallistua toimintaan ohjeiden laatimiseksi ihmiskaupan uhrien yksilöimiseen ja lastensuojeluun.** Terveystieteiden rooli tulee ottaa huomioon, sillä kyseiset laitokset voivat tietyissä tapauksissa olla ensimmäisiä, jotka joutuvat tekemisiin uhrin kanssa.

10. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaiset voivat olla varsin aktiivisia ja tehokkaita, kun on kyse uhrien oikeuksista tiedottamisesta. EU:n kaupungeissa ja alueilla on toteutettu useita onnistuneita hankkeita, ja ne ovat osoittaneet, että paikallistasolla tapahtuva tiedottaminen, johon sisältyy esimerkiksi esitteiden jakamista ja tiedotuskampanjoiden järjestämistä, voi olla erittäin tehokasta. **Alueiden komitea kehottaa komissiota kiinnittämään tähän huomiota ja toivoo, että strategiassa korostetaan paikallisulottuvuutta,** esimerkiksi tavoitetta A koskevassa kohdassa 4.

b. Ihmiskaupan ehkäisytoimien tehostaminen

11. muistuttaa, että direktiiviin 2011/36/EU ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta sisältyy säännös, jonka mukaan jäsenvaltioiden on pyrittävä vähentämään kysyntää, joka edistää kaikenlaista ihmiskaupaan liittyvää hyväksikäyttöä. Tässä yhteydessä on harkittava toimenpiteiden toteuttamista palvelujen käytön kriminalisoimiseksi, kun tiedetään, että palvelun tarjoaja on ihmiskaupan uhri. Kyse voi olla esimerkiksi seksipalvelujen ostosta. **Tämä huomio on ottaen komission tulee toimintaa jatkettaessa korostaa aiempaa selvemmin käytettävissä olevia eri toimia kysynnän torjumiseksi ja levittää niistä tietoa.** Kyse voi olla esimerkiksi tutkimuksesta, koulutuksesta tai tiedotuskampanjoista ihmisten valvuttamiseksi tekijöistä, jotka saattavat edesauttaa ihmiskaupan eri muotoja. Toimista työvoiman hankkimiseen tähtävään ihmiskaupan torjumiseksi voidaan esimerkkinä mainita IOM:n toteuttama vastuullista ostokäyttäytymistä edistävä kampanja (*Buy Responsibly*). Toinen toimi, jonka eräät jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tai jota ne harkitsevat, on seksipalvelujen oston kieltäminen. Prostituutio toimii kannustimena seksuaaliseen hyväksikäyttöön tähtävää ihmiskauppaa harjoittaville henkilöille, ja kiellon tarkoituksena on mm. tällaisen kannustimen vaikutuksen vähentäminen.

12. pitää valitettavana toimessa B 1 "Kysynnän ymmärtäminen ja vähentäminen" mainittua viittausta IOM:n vastuullista ostokäyttäytymistä koskevaan kampanjaan (*Buy Responsibly*) ja katsoo, että se voidaan tulkita väärin – ikään kuin naiset ja lapset olisivat kauppatavaraa, jota voidaan ostaa vastuullisesti. Sitä tuskin tarkoitetaan, ja sen vuoksi teksti on muotoiltava uudelleen.

13. kehottaa komissiota erottelemaan eri kysyntämuodot nykyistä selvemmin sen mukaan, onko kyse 1) työvoiman hyväksikäytöstä, 2) seksipalveluista tai 3) lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi jakamalla toimi B 1 useampaan erilliseen osaan, joissa toimet kysynnän vähentämiseksi mukautetaan vastaavasti.

14. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia kehittämään edelleen osaamistaan ihmiskaupan uhrien yksilöimisessä ja auttamisessa, jotta ne voivat selvittää rooliaan toiminnassa uhrien tukemiseksi.

15. ehdottaa, että paikallis- ja alueviranomaiset kiinnittävät ennaltaehkäisevässä toiminnassa paikallisyhteisöjen huomion ihmiskaupaan liittyviin kysymyksiin lisäämällä osaltaan tietoisuutta aiheesta paikallistasolla esimerkiksi tiedotusmateriaalin, tapahtumien, paikallisväestölle suunnatun koulutuksen, paikallisten sosiaalipalvelujen yms. avulla. Paikalliset ryhmät ja kansalaisyhteiskunnan ryhmät voisivat tehdä yhteistyötä (paikallisen) poliisin, paikallisviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa alueella tapahtuvan ihmiskaupan muotojen kartoittamiseksi sekä ihmiskaupan torjumiseen ja poistamiseen tähtävien paikallisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi. **Strategiaan liittyvässä jatkotoiminnassa komission tulee kehottaa selvästi jäsenvaltioita edistämään tällaista yhteistoimintaa.**

16. korostaa, että paikalliset ja alueelliset aloitteet, jotka edistävät kasvua ja työllisyyttä alkuperämaissa, voivat edesauttaa ihmiskaupan torjuntaa. Myös se on lisäperuste sille, että paikallis- ja alueviranomaisten roolia merkittävänä toimijoina tulee jatkossa korostaa.

17. pyytää mahdollisuutta osallistua ihmiskaupan ennaltaehkäisyä koskevien nykyisten aloitteiden arviointiin sekä tulevia ennaltaehkäisytoimenpiteitä ja sukupuolisensitiivisiä tiedotuskampanjoita koskevien EU-tason ohjeiden laadintaan.

18. kehottaa Euroopan komissiota **ottamaan huomioon monilla paikallisviranomaisilla ja vapaaehtoisjärjestöillä olevan tietämyksen** ja toimimaan yhteisymmärryksessä kyseisten tahojen kanssa pyrkiessään edistämään EU:n laajuisia tiedotuskampanjoita.

c. Syytteen nostaminen ihmiskauppiaita vastaan aiempaa herkemmin

19. korostaa, että paikallisella poliisilla on paras tietämys paikallisyhteisöstä, ja se voi siksi erittäin merkittävällä tavalla myötävaikuttaa ihmiskaupan paljastamiseen, rikosten taustan selvittämiseen ym. Suhteellisuusperiaatteen noudattamiseksi AK kehottaa jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuutta, että paikalliset lainvalvontayksiköt pääsisivät käyttämään tietokantoja ja saisivat koulutusta tämällyypisen rikollisen toiminnan paljastamisesta, sekä antamaan niille asianmukaiset toimivaltuudet.

20. kehottaa jäsenvaltioita olemaan kasaamatta kaikkea vastuuta ja toimivaltaa kansallisille erityisyksiköille. Ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU mukaisesti **jokaisella poliisilla tai muulla viranomaistahojen edustajalla myös ketjun ääripäässä** eli niillä, jotka joutuvat kohtaamat uhrit, **tulee olla tietoa ihmiskauppaan liittyvistä rikoksista ja ihmiskauppaan viittaavien merkkien havaitsemisesta**. Tämä ei luonnollisesti ole esteenä sille, että näiden rinnalle perustetaan valtakunnallisia monialaisia lainvalvontayksiköitä.

21. katsoo, että Euroopan komission ehdottaman toimen kansallisten monialaisten lainvalvontayksiköiden perustamisesta (C 1) tulisi kannustaa jäsenvaltioita antamaan **paikallis- ja alueviranomaisten edustajille** mahdollisuuden **osallistua valtakunnallisiin monialaisiin lainvalvontayksiköihin**, joita strategian mukaan on tarkoitus perustaa. Komitea kehottaa myös vahvistamaan yhteistyötä paikallistason kumppaneiden ja EU:n eri jäsenvaltioiden alueellisten poliisiviranomaisten välillä kouluttaessa poliiseja havaitsemaan ja torjumaan ihmiskauppaa erityisesti alueilla, joilla sitä esiintyy usein. Olisi tarkoituksenmukaista, että paikallis- ja alueviranomaiset tai niiden valtakunnalliset (tai alueelliset) etujärjestöt osallistuisivat tällaisten yksiköiden virallista perustamista edeltäviin neuvotteluihin aktiivisesti etenkin, jotta voitaisiin luoda yhteyksiä paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen tason välille.

22. muistuttaa päällekkäisyyksien välttämiseksi sisäisen turvallisuuden pysyvän komitean (COSI) puitteissa toteutettavasta työstä. Ihmiskauppa on yksi kyseisen elimen kahdeksasta painopistealasta. EU:n jäsenvaltioiden tulee yhdessä toteuttaa torjuntatoimia näillä aloilla noudattaen erityistä menettelytapaa, johon sisältyvät selvät tavoitteet, käytännön täytäntöönpano ja seuranta koskevat vaatimukset.⁽¹⁾ Tämä työ mainitaan lyhyesti toimen C 1 yhteydessä, mutta tekstistä ei käy tarkemmin ilmi, mikä on komission strategian suhde COSIn toimintaan.

d. *Tärkeimpien toimijoiden välisen koordinoinnin ja yhteistyön tehostaminen sekä politiikan johdonmukaisuuden lisääminen*

23. korostaa, että komission strategian täytäntöönpanemiseksi suunnitellun monialaisen lähestymistavan tehokkuus on suuresti riippuvainen siitä, että paikallis- ja aluetason toimijat osallistuvat siihen aktiivisesti.

24. haluaa antaa panoksensa toimiin ihmiskaupan torjumisen sisällyttämiseksi EU:n ulkopoliittiseen toimintaan. Ihmiskauppa on tärkeä kysymys EU:n laajentumis- ja naapuruuspolitiikan yhteydessä, ja **komitea voisi sen vuoksi pyrkiä siihen, että aiheeseen liittyviä näkökohtia käsiteltäisiin yhteisissä neuvoo-antavissa komiteoissa** ja työryhmissä laajentumismaiden sekä ARLEMIn (Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokous) ja CORLEAPin (EU:n ja itäisten kumppanimaiden paikallis- ja alueviranomaisten konferenssi) kanssa.

25. haluaisi osallistua paikallis- ja alueviranomaisten edustajana strategiassa ehdotettuihin **kansalaisyhteiskuntafoorumiin** sekä **yksityissektorin ja työnantajien foorumiin**.

e. *Tietämyksen lisääminen ihmiskaupan kaikkiin muotoihin liittyvistä uusista huolenaiheista ja tehokas reagointi niihin*

26. **suhtautuu myönteisesti ehdotukseen kasvattaa tietämystä** ihmiskauppaan ja haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin liittyvistä **sukupuolinäkökohdista**. Paikallis- ja alueviranomaisilla ja niiden henkilöstöllä olisi erittäin paljon käytössä tällaiselle tietämykselle, sillä ne ovat usein ensimmäinen taho, joka joutuu tekemisiin ihmiskaupan ja sen uhrien kanssa.

27. huomauttaa, että komission **ei pidä keskittyä pelkäämään uhreihin liittyviin sukupuolinäkökohtiin vaan ottaa myös huomioon, että kysyntäpuolella sukupuolien välillä on selviä eroja**. Seksipalveluja ostavat pääasiassa miehet, mikä on ratkaiseva kannustin seksuaaliseen hyväksikäyttöön tähtäävää ihmiskauppaa harjoittaville henkilöille. Tämä sukupuolten epätasa-arvo tulee ottaa huomioon toiminnassa tietämyksen kasvattamiseksi ihmiskaupan sukupuolinäkökohdista.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹⁾ EU Policy Cycle Against Organized and Serious Crime (EUPS, järjestäytyneen ja vakavan rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n toimintapiirittinen sykli).

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n kansalaisuuden lujittaminen: unionin kansalaisten vaalioikeuksien edistäminen”

(2013/C 62/06)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa olevan tärkeää, että EU:n kansalaiset osallistuvat Euroopan unionin demokraattiseen elämään erityisesti myös asuinmaassaan. Kun kansalaiset saadaan mukaan Euroopan yhdentymisprosessiin ja asuinmaansa poliittiseen toimintaan, EU:n kansalaisuus edistää osaltaan unionin demokratian kehittämistä.
- kiinnittää huomiota siihen, että osallisuuden tunne vaikuttaa suuresti siihen, että Euroopan unionista tulee entistä konkreettisempi kansalaisten silmissä. Tämän vuoksi tätä tunnetta on vahvistettava, kansalaisia on valistettava enemmän ja on pyrittävä jatkuvasti lähentämään Euroopan unionia kansalaisiinsa käytössä olevien toimien ja välineiden avulla.
- korostaa ensisijaista roolia, joka paikallis- ja alueviranomaisille on Euroopan unionin kansalaisuuden ja siihen liittyvien oikeuksien ymmärtämisen jatkuvassa edistämisessä ja vahvistamisessa. Ne ovat lähinnä Euroopan unionin kansalaisia oleva vallan taso ja voivat toimia etulinjassa edistettäessä osallistavan demokratian kehittämistä sekä Euroopan yhdentymisestä aiheutuvien etujen ymmärtämistä.
- tähdentää, että vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaaleja silmällä pitäen on tärkeää valistaa kansalaisia heitä kaikkia koskevista oikeuksista sekä vaalioikeuksista, jotka kuuluvat heille asuinjäsenvaltiossa, ja edistää näiden oikeuksien toteuttamista.
- kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan toissijaisuusperiaatetta noudattaen mahdollisuuden osallistua kunnallisvaalien lisäksi myös aluevaaleihin, jotta voidaan taata EU:n kansalaisuuteen liittyvän äänestys-oikeuden toteutuminen.
- ehdottaa, että jäsenvaltiot voisivat toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen tutkia mahdollisuuksia toteuttaa toimenpiteitä, joiden avulla voitaisiin sovittaa yhteen paikallis- ja aluevaalien ja Euroopan parlamentin vaalien aikataulut. Komitea katsoo, että tämä voisi edistää osaltaan EU:n kansalaisten tietoisuutta Euroopan parlamentin vaalien sekä paikallisten ja alueellisten vaalien vaikutuksista heidän päivittäiseen elämäänsä.

Esittelijä György GÉMESI (HU, PPE), Gödöllőn pormestari

Viiteasiakirja

Alueiden komitean lausunto – EU:n kansalaisuuden lujittaminen: unionin kansalaisten vaalioikeuksien edistäminen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Euroopan kansalaisuus ja vaalioikeudet

1. sitoutuu edistämään vapauden, turvallisuuden, oikeuden ja Euroopan kansalaisuuden alueen toteuttamista.

2. on tyytyväinen siihen, että vuosi 2013 on nimetty Euroopan kansalaisten teemavuodeksi. Euroopan kansalaisuudella on keskeinen sija kyseisenä teemavuonna, joka tarjoaa todellisen tilaisuuden vahvistaa erityisesti pyrkimyksiä lisätä eri hallintotasojen vaalien äänestysvilkkautta paikallis- ja alueyhteisöjen, asianomaisten valtakunnallisten tahojen kanssa sekä jäsenvaltioiden poliittisen elämän keskeisten toimijoiden ja kansalaisten avustuksella.

3. on samaa mieltä siitä, että Maastrichtin sopimuksen myötä vahvistetun Euroopan kansalaisuuden 20-vuotisjuhla ja Euroopan kansalaisten teemavuosi 2013 osuvat oivalliseen hetkeen, jotta voidaan kiinnittää yleisön huomio Euroopan kansalaisuuteen liittyviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä pyrkiä huolehtimaan siitä, että kansalaisten oikeudet, erityisesti vaalioikeudet, toteutuvat täysimääräisesti ja että niitä jopa vahvistetaan.

4. pitää tärkeänä, että tuetaan Euroopan kansalaisuutta ja kansalaisten oikeuksia, edistetään Lissabonin sopimuksessa määrättyä unionin kansalaisten ääni- ja vaalikelpoisuus-oikeutta ja toteutetaan se käytännössä sekä kannustetaan vaaleihin osallistumista takaamalla EU:n kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja niiden toteuttaminen.

5. muistuttaa, että Lissabonin sopimuksella perustettu väline – eurooppalainen kansalaisaloite – loi EU-tasolle uuden demokraattiseen osallistumiseen liittyvän oikeuden, jolla tulee olla tärkeä sija pyrittäessä puhaltamaan henkeä Euroopan unionin kansalaisuuteen. Komitea kehottaa Euroopan komissiota ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin tämän välineen tunnetuksi tekemiseksi.

6. korostaa olevan tärkeää, että EU:n kansalaiset osallistuvat Euroopan unionin demokraattiseen elämään erityisesti myös asuinmaassaan. Kun kansalaiset saadaan mukaan Euroopan yhdentymisprosessiin ja asuinmaansa poliittiseen toimintaan, EU:n kansalaisuus edistää osaltaan unionin demokratian kehittämistä. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

7. kiinnittää huomiota siihen, että osallisuuden tunne vaikuttaa suuresti siihen, että Euroopan unionista tulee entistä konkreettisempi kansalaisten silmissä. Tämän vuoksi tätä tunnetta on vahvistettava, kansalaisia on valistettava enemmän ja on pyrittävä jatkuvasti lähentämään Euroopan unionia kansalaisiinsa käytössä olevien toimien ja välineiden avulla.

8. tähdentää, että Euroopan komission, Euroopan parlamentin sekä kaikkien jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaisten on tehtävä yhteistyötä EU:n kansalaisuuden edistämiseksi.

9. korostaa jälleen, että kansalaisten etua palvelevan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen konkreettinen luominen on erittäin tärkeää maailmassa, jossa liikkuvuus on yhä suurempaa ⁽²⁾, ja että liikkumisvapaus tällä alueella on EU:n kansalaisuuden avainnäkökohta.

10. tähdentää, että jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus kunnallisvaaleissa ja Euroopan parlamentin vaaleissa siinä jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin ehdoin kuin kyseisen valtion kansalaisilla. ⁽³⁾

11. huomauttaa, että vaikka kansallisia vaalilainsäädäntöjä on yhdenmukaistettu unionin direktiivien ⁽⁴⁾ nojalla, vielä on kuitenkin useita esteitä vaalioikeuksien täydelle toteutumislle. Euroopan komissio korostaa tätä seikkaa direktiivien 94/80/EY ja 93/109/EY soveltamisesta julkaisemissaan kertomuksissa. ⁽⁵⁾

12. on tyytyväinen Euroopan komission toimenpiteisiin, joita se on toteuttanut Euroopan kansalaisuuteen liittyvien oikeuksien toteuttamisen tiellä olevien esteiden poistamiseksi. Tähän liittyen komitea pahoittelee, että eräät kansalaiset eivät pysty käyttämään kaikkia oikeuksiaan kansalaisina eräissä jäsenvaltioissa voimassaolevan lainsäädännön vuoksi: siinä kielletään vaalioikeudet kansalaisilta, jotka elävät tai ovat eläneet poissa kyseisestä maasta. Komitea kehottaa siksi komissiota kannustamaan EU:n jäsenvaltioita varmistamaan, että kyseinen demokraattinen perusoikeus taataan kaikille EU:n kansalaisille.

⁽²⁾ CdR 201/2009.

⁽³⁾ Euroopan unionin perusoikeuskirjan 39 ja 40 artikla (2010/C 83/02) ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohdan b alakohta ja 22 artikla.

⁽⁴⁾ Direktiivi 94/80/EY; direktiivi 93/109/EY.

⁽⁵⁾ COM(2012) 99 final; COM (2010) 605 final.

13. kannattaa sitä, että Euroopan komissio julkaisee vuonna 2013 Euroopan kansalaisten teemavuoden yhteydessä selvityksen, ja tarjoaa apuaan sen laadintaan. Selvityksessä on tarkoitus esitellä, miten asiassa on edistytty sitten vuoden 2010 katsauksen Euroopan unionin kansalaisuuteen, sekä suosittaa uusia toimenpiteitä.

14. kiinnittää huomiota ensisijaiseen rooliin, joka paikallis- ja alueviranomaisille on Euroopan unionin kansalaisuuden ja siihen liittyvien oikeuksien ymmärtämisen jatkuvassa edistämisessä ja vahvistamisessa. Ne ovat itse asiassa lähinnä Euroopan unionin kansalaisia oleva vallan taso ja voivat toimia etulinjassa edistettäessä osallistavan demokratian kehittämistä sekä Euroopan yhdentymisestä aiheutuvien etujen ymmärtämistä. Tähän liittyen tulee lisäksi järjestää tiedotus- ja valistuskampanjoita.

15. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaisten on luotava vakaa ja välttämätön pohja vahvan ja kestävä demokratian kehittämiseksi eri tasoilla ja että sillä on tästä syystä ratkaiseva merkitys kansalaisten laajalle osallistumiselle paikallis- ja aluevaaleihin sekä vaalioikeuksien käytölle. On myös ratkaisevan tärkeää, että paikallis- ja alueviranomaiset edistävät toimivaltansa puitteissa demokratia- ja kansalaiskasvatusta, ja että tämä koulutus perustuu kansalaisten arkipäivän kokemuksiin demokraattisista prosesseista ja demokraattisen hallinnon kulttuuriin.

16. kannustaa unionin kansalaisia osallistumaan paikalliseen ja poliittiseen elämään ja käyttämään äänioikeuttaan kuitenkin niin, että kunnioitetaan heidän vapauttaan päättää itse siitä, osallistuvatko he vai eivät asuinvaltiossaan järjestettäviin paikallisvaaleihin ja Euroopan parlamentin vaaleihin. Komitea katsoo, että rajat ylittävissä tilanteissa unionin kansalaisille on annettava asianmukaisesti tietoa heitä koskevista oikeuksista asuinvaltiossaan, jotta he voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja asiassa.

17. hyväksyy sen, että myös Tukholman ohjelmassa ⁽⁶⁾ asetetaan ensisijaiseksi tavoitteeksi liikkumisvapautta koskevan perusoikeuden toteuttaminen ja siihen liittyen kansalaisten vaalioikeuksien edistäminen ja lujittaminen sekä äänestysviikkeen lisääminen. Komitea on samaa mieltä siitä, ettei tule vain rajoittaa oikeuksien asettamiseen, vaan on huolehdittava myös siitä, että niitä voidaan toteuttaa vaivatta. Samalla alueiden komitea on vuoden 2012 poliittisten painopistealojensa mukaisesti "edelleen sitoutunut edistämään Tukholman ohjelman ja toimintasuunnitelman tavoitteiden täysimittaista saavuttamista" ⁽⁷⁾.

18. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio haluaa perustaa yhdessä alueiden komitean, paikallis- ja alueyhteisöjen ja niiden järjestöjen kanssa epävirallisen foorumin, jonka tavoitteena on edistää suoraa vuoropuhelua vaalioikeuksien käytännön toteuttamisesta. Pyrkimyksenä on helpottaa ja edistää keskustelua ja vuoropuhelua Euroopan kansalaisuudesta, eritellä tärkeät kysymykset ja ongelmat sekä kannustaa kokemusten ja parhaiden käytänteiden vaihtoon.

19. korostaa, että alueiden komitean vuoden 2013 ohjelmaan ⁽⁸⁾ sisältyy lukuisia toimia, joilla edistetään unionin kansalaisten vaalioikeuksien tuntemista ja toteuttamista.

20. muistuttaa, että alueiden komitea järjestää kansalaisuuden teemavuonna 2013 useita toimia tiiviissä yhteistyössä unionin muiden toimielinten, erityisesti Euroopan komission kanssa. Tärkeimpinä voidaan mainita AK:n jäsenten toteuttama aktiivinen tiedonvälitys, esittelyt, vierailut oppilaitoksiin ja korkeakouluihin samoin kuin työpajojen, julkisten keskustelujen ja tilaisuuksien järjestäminen kunnissa oikeudesta vapaaseen liikkumiseen, äänestysoikeudesta ja paikallis- ja alueviranomaisten roolista sekä mediatapahtumat, joihin osallistuu paikallistason toimittajia. Lisäksi voidaan mainita näitä toimia koskevien tietojen jakaminen verkkosivuilla, jossa on saatavilla myös AK:n laatimaa aineistoa EU-kansalaisten passista kaikilla virallisilla kielillä sekä EU:ta koskevan hajautetun tiedotuksen parhaiden käytänteiden esittely vuotuisessa EuroPCom-konferenssissa.

Paikallisvaalit ja Euroopan parlamentin vaalit

21. korostaa, että Euroopan komission kertomuksen ⁽⁹⁾ mukaan äänestäjät, jotka asuvat jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole, osallistuvat keskimäärin useammin kunnallisvaaleihin kuin Euroopan parlamentin vaaleihin ⁽¹⁰⁾. Tämä on tärkeä tieto, joka ansaitsee tarkempaa tieteellistä käsittelyä. Joka tapauksessa se osoittaa, että paikallisilla kysymyksillä on merkitystä ja että ne voivat aktivoida osaa kansalaisista. Tätä kipinää on hyödynnettävä ja samalla tutkittava, mitkä tekijät voisivat kannustaa kansalaisia osallistumaan EU:ta koskevaan poliittiseen toimintaan ja Euroopan parlamentin vaaleihin.

22. tähdentää, että myös kunnallisvaaleissa haasteena on äänestysviikkeen lisääminen ja niiden unionin kansalaisten osallistumisen täydellinen konkretisoiminen, joilla on äänioikeus.

23. on sitä mieltä, että eri sukupolville suunnattujen hankkeiden toteuttaminen tiedon jakamiseksi kansalaisille paikallisvaaleihin ja Euroopan unionin vaaleihin osallistumisesta sekä yhteisöön kuulumisen tunteen herättämiseksi ja tästä saatavien etujen esittelemiseksi vaalisimulaatioiden, kokemusten vaihtamisen ja eri tiedotuskanavien kautta sekä korostamalla paikallis- ja EU-tasolla tehtyjen päätösten merkitystä tietyn kaupungin tai alueen kansalaisten päivittäisen elämän kannalta voi auttaa ymmärtämään sitä, miksi osallistuminen on jokaisen etujen mukaista.

24. korostaa, että monitasoisen hallinnon kaikilla tasoilla tarvitaan lisäponnistuksia osallistumisen ja vaaliluetteloon merkittyjen kansalaisten määrän lisäämiseksi. Komitea katsoo, että on tuettava pyrkimyksiä korjata vaalioikeuksia ja -menettelyjä koskevat tietopuutteet sekä poistaa rekisteröintiongelmat ja kielies-teet.

⁽⁶⁾ Neuvoston asiakirja 17024/09, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 10.–11. joulukuuta 2009 pitämässään kokouksessa.

⁽⁷⁾ CDR 361/2011 fin.

⁽⁸⁾ R/CdR 1030/2012 pt 7.

⁽⁹⁾ COM(2012) 99 final.

⁽¹⁰⁾ Viimeisimpien vaalien perusteella poikkeuksena ovat seuraavat pääkaupungit: Ateena, Budapest, Kööpenhamina ja Riika.

25. suosittaa hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamista ja kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön asianmukaisia sähköisiä palveluita, jotka tarjoavat unionin kansalaisille mahdollisuuksia käyttää vaalioikeuksiaan erityisesti vaaliluetteloihin merkitsemiseen liittyen, ja kannattaa asianomaisten hyvien käytäntöiden vaihtoa.

26. kannattaa Euroopan komission näkemystä asiasta ja pyrkimystä siihen, että vaaliluetteloon merkitseminen tapahtuisi automaattisesti asuinpaikan rekisteröinnin yhteydessä. Komitea tähdentää, että vaaliluetteloihin merkitsemisen helpottaminen hallinnolliselta kannalta saattaa tehostaa integroitumista ja voi edistää muiden tekijöiden ohella sitä, että kansalaiset käyttävät aktiivisesti äänioikeuttaan.

27. kehottaa jäsenvaltioita edistämään kokemusten vaihtoa ja jakamista yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa sekä laatimaan selvityksiä ja analyyseja tilanteesta, jotta voidaan arvioida, kuinka tehokasta on unionin lainsäädännön saattaminen osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpano. Selvitykset ja analyysit tulee välittää kansalaisille tarkoituksenmukaisten tiedotusjärjestelmien ja tunnetuksi tekemisen avulla.

28. pitää tärkeänä, että monitasoisen hallinnon periaatteen pohjalta eri hallintotasojen välille syntyy jäsenvaltioissa tehokasta yhteistyötä, jotta voitaisiin löytää oikeudellinen ratkaisu ongelmiin, joita mahdollisesti aiheutuu vaalioikeuksien käyttämisestä koskevista ehdoista annettujen kansallisten säännösten soveltamisesta, ja jotta voitaisiin ottaa huomioon tekniset ehdotukset.

29. kehottaa jäsenvaltioita poistamaan myös vaalikelpoisuuden tiellä olevat esteet, jotta myös ne EU:n kansalaiset, jotka eivät ole asuinjäsenvaltionsa kansalaisia, voisivat asettua ehdolle ja olla poliittisessa roolissa.

30. suosittaa, että jäsenvaltiot perustavat yhteyspisteitä, jotta voidaan edistää tietojen keräämistä niiden EU:n kansalaisten osallistumisesta, jotka eivät ole asuinjäsenvaltionsa kansalaisia, mutta jotka ovat olleet ehdokkaina tai tulleet valituiksi vaaleissa, sekä näiden tietojen säännöllistä arviointia. Tämä voisi myös helpottaa jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten välistä kokemusten vaihtoa.

31. korostaa Euroopan parlamentin vaaleja koskien, että unionin direktiivillä käyttöön otettu mekanismi kaksinkertaisen äänioikeuden ja ehdokkuuden välttämiseksi ei ole edelleenkaan tyydyttävä. Komitea antaakin tukensa Euroopan komissiolle, joka haluaisi laatia uuden ehdotuksen ongelman ratkaisemiseksi paremmin. Samalla on varmistettava, ettei tuloksena oleva lainsäädäntö synnytä uusia hallinnollisia esteitä EU:n kansalaisten oikeudelle asettua asuinmaassaan ehdokkaaksi Euroopan parlamentin vaaleissa.

32. tähdentää, että vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaaleja silmällä pitäen on tärkeää valistaa kansalaisia entistä

paremmin heitä kaikkia koskevista oikeuksista sekä vaalioikeuksista, jotka kuuluvat heille asuinjäsenvaltiossa, ja edistää näiden oikeuksien toteuttamista.

33. katsoo, että Euroopan tason poliittiset puolueet ovat keskeisiä toimijoita pyrittäessä lisäämään eurooppalaista poliittista tietoisuutta ja ilmaisemaan unionin kansalaisten poliittista tyytymättömyyttä ja ilmaisemaan unionin kansalaisten poliittista tyytymättömyyttä. Niiden tulee muodostaa silta kansallisen politiikan ja Euroopan tason politiikan välille. Komitea katsoo, että ne tuovat esille kansalaisten mielipiteen ja mahdollistavat avoimen keskustelun Euroopan tason kysymyksistä, sillä ne tukevat Euroopan unionin monitasoisen hallinnon eri tasojen välistä vuorovaikutusta. Komitea kannustaakin Euroopan tason poliittisia puolueita tiivistämään toimiaan ja kehittämään uusia keinoja poliittisen tietoisuuden muodostamiseksi. Ne voisivat esimerkiksi esittää EU:n vaaleissa johtavia ehdokkaita unionin huippuvirkoihin tai asettaa valtiolliset rajat ylittäviä ehdokaslistoja Euroopan parlamentin vaaleissa.

Euroopan kansalaisuutta tukevat EU:n rahoitusohjelmat

34. pitää tärkeänä sitä, että unionin kansalaiset saadaan entistä paremmin tietoisiksi oikeudellisesta asemastaan⁽¹⁾, että parannetaan heidän tietojensa unionin kansalaisuuteen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista ja että tuetaan niiden unionin hankkeiden ja varojen tarjoamia mahdollisuuksia, jotka on tarkoitettu tiedon jakamiseen konferenssien, seminaarien, koulutuksen, hyvien käytäntöiden vaihdon ja yhteistyön kautta. Erittäin huomiota tulee kiinnittää ohjelmiin "Perusoikeudet ja kansalaisuus" sekä "Kansalaisten Eurooppa". Komitea kannustaa paikallis- ja alueviranomaisia osallistumaan rajat ylittäviin hankkeisiin ja ystäväkaupunkitoimintaan aktiivisesti.

35. katsoo, että EU:n kansalaisuutta palvelevat unionin ohjelmat ovat niitä, joilla pyritään yleisesti tukemaan jäsenvaltioissa toteutettavia toimia tiedon levittämiseksi sekä unionin oikeuden ja politiikkojen täytäntöön panemiseksi, rajat ylittävän yhteistyön edistämiseksi ja eri toiminta-alojen tietojen vahvistamiseksi.

36. toteaa jälleen kerran, että on aiheellista toteuttaa erilaisia alueellisen yhteistyön muotoja tukien hankkeita ja toimia, joilla pyritään tekemään Euroopan kansalaisuudesta todellisuutta ja edistämään hallinnollisten rasitteiden ja esteiden vähentämistä.

37. korostaa, että EU-kansalaisuuteen liittyvien ohjelmien rahoitukseen tulisi soveltaa yksinkertaisempaa ja tehokkaampaa lähestymistapaa, painopisteet tulisi määritellä entistä paremmin poliittisten painopisteiden pohjalta ja hankkeiden tulosten levittämiseen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota niiden tunnettuuden parantamiseksi. Komitea katsoo, että strategisten ja poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi on tuettava koulutusta ja valistusta, vahvistettava verkostoja ja edistettävä rajat ylittävää yhteistyötä. Komitea pitää lisäksi tärkeänä, että Euroopan kansalaisuutta edistävä ohjelma tehdään entistä houkuttelevampaa parantamalla niistä tiedottamista jäsenvaltioissa toteutettavien esittelyin.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

Koulutuksen ja nuorison rooli aktiivisessa Euroopan kansalaisuudessa

38. korostaa, että valistustoimien ja unionin hankkeiden hyödyntämisen lisäämisen yhteydessä on kiinnitettävä myös entistä enemmän huomiota nuoriin ottamalla toimintaan mukaan oppilaitokset ja korkeakoulut. Alueiden komitea on painottanut oma-aloitteisessa lausunnossaan ⁽¹²⁾ erityisesti nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistämistä koulutuksella.

39. kiinnittää huomiota koulutuspolitiikan keskeiseen rooliin jaettaessa Euroopan kansalaisille, erityisesti nuorille tietoa Euroopan kansalaisuuden käsitteestä ja siihen liittyvistä oikeuksista. Komitea korostaa, että tällä politiikalla tulisi edistää vielä selvästi aiempaa enemmän monikielisyyttä sekä opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuutta.

40. pitää tärkeänä, että nuorille annetaan laajalti tietoa, jotta heistä voi tulla kansalaisina tietoisia äänestäjiä, ja vielä tarpeellisempaa sitä, että heille selitetään, mistä vaaleissa on kyse ja mikä tarkoitus äänestämällä on.

41. kiinnittää huomiota Euroopan neuvoston laajaan kokemukseen koulutuksen alalla sen edistäessä verkostojen kehittämistä ja kehottaa yhteistyöhön ja kokemusten vaihtoon myös Euroopan neuvoston alalla toteuttamien toimien pohjalta.

42. on vakuuttunut, että tiedotuskampanjoilla voidaan parantaa tietoisuutta Euroopan kansalaisuuteen liittyvistä oikeuksista ja lisätä niiden Euroopan kansalaisten määrää, jotka äänestävät, ja että yhteistyöllä oppilaitosten ja korkeakoulujen ja muiden koulutusta tarjoavien tahojen kanssa on tärkeä rooli asiassa. Komitea huomauttaa, että unionin muista maista olevat opiskelijat suorittavat usein opisto- ja korkeaopintoja vaihto-ohjelmien puitteissa ja että heidän äänestysoikeuden käyttöä voitaisiin edistää tätä kautta.

Ehdotuksia vaaleihin osallistumisen lisäämiseksi

43. korostaa, että äänestysvilkkkaus voi kasvaa silloin, kun parlamenttivaalit ja paikallis- ja aluevaalit järjestetään samaan aikaan. ⁽¹³⁾

44. muistuttaa, että lausunnossaan toimintasuunnitelmasta Tukholman ohjelman toteuttamiseksi ⁽¹⁴⁾ alueiden komitea kehotti kaikkia asianomaisia toimijoita tutkimaan keinoja laajentaa mahdollisuus osallistua asuinjäsenvaltiossa järjestettäviin vaaleihin koskemaan kaikkia unionin kansalaisia.

45. huomauttaa, että voimassa olevassa unionin lainsäädännössä ei edellytetä jäsenvaltioiden vaalijärjestelmien täydellistä yhdenmukaistamista erityisesti koskien paikallisvaaleihin ja Euroopan parlamentin vaaleihin osallistumiseen sovellettavaa

⁽¹²⁾ CdR 173/2007.

⁽¹³⁾ Esimerkiksi Berliini, joka on myös kaupunkiosavaltio; Rooma vuonna 2008; Koblenz vuonna 2009; Yhdistynyt kuningaskunta vuonna 2010.

⁽¹⁴⁾ CdR 170/2010.

säännöstöä. Komitea kehottaakin jäsenvaltioita varmistamaan toissijaisuusperiaatetta noudattaen mahdollisuuden osallistua kunnallisvaalien lisäksi myös aluevaaleihin, jotta voidaan taata EU:n kansalaisuuteen liittyvän äänestysoikeuden toteutuminen.

46. ilmoittaa aikovansa tukea aktiivisesti Euroopan kansalaisaloitteen *Let me vote* kehitystä.

47. ehdottaa, että jäsenvaltiot voisivat toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen tutkia mahdollisuuksia toteuttaa toimenpiteitä, joiden avulla voitaisiin sovittaa yhteen paikallis- ja aluevaalien ja Euroopan parlamentin vaalien aikataulut. Komitea katsoo, että tämä voisi edistää osaltaan EU:n kansalaisten tietoisuutta Euroopan parlamentin vaalien sekä paikallisten ja alueellisten vaalien vaikutuksista heidän päivittäiseen elämäänsä.

48. myöntää, että eri jäsenvaltioiden alueelliset rakenteet eroavat toisistaan ja että paikallis- ja alueyhteisöissä näkyvät erilaiset oikeudelliset ja hallinnolliset perinteet.

49. yhtyy Euroopan parlamentin näkemykseen siitä, että Euroopan parlamentin vaalit tulisi siirtää kesäkuusta toukokuuhun, ja uskoo tämän voivan vaikuttaa myönteisesti äänestysvilkkauuteen.

50. pitää tärkeänä, että Euroopan unionin kansalaisille jaetaan entistä enemmän tietoa vaaleista ja että heidän mielenkiintoaan ja motivaatiotaan äänestämiseen vahvistetaan. Komitea suosittaa, että jäsenvaltiot harkitsevat toissijaisuusperiaatetta noudattaen ja äänestysvilkkauuden lisäämiseksi pitkällä aikavälillä mahdollisuutta helpottaa vaaleihin osallistumista esimerkiksi ennakkoäänestyksen, sähköisen äänestyksen tai liikkuvien äänestyspisteiden avulla. Tässä on otettava asianmukaisesti huomioon myös vammaisten oikeuksia koskeva YK:n yleissopimus, jossa määrätään saavutettavuudesta nimenomaan myös vaalien yhteydessä.

51. panee merkille, että vaikka on toteutettu kohdennettuja toimenpiteitä tiedon jakamiseksi EU:n kansalaisille heidän vaalioikeuksistaan, vaaleihin osallistumisasteessa on kuitenkin havaittavissa huomattavia eroja. Komitea suosittaakin, että äänestysoikeuden toteuttamisen edistämiseksi lisätään ja vahvistetaan kokemustenvaihtoa asiaan liittyvistä paikallis- ja alueviranomaisien hyvistä käytänteistä.

52. huomauttaa, että yhteyden luominen Euroopan kansalaisuuden käsitteen ja paikallisten ja alueellisten näkymien välille sekä kansalaisten huomion kiinnittäminen alueellisten yhteisöjen merkitykseen unionin päätöksentekoprosessissa auttavat saamaan kansalaiset äänestämään.

53. pitää tärkeänä aiheesta "Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010" antamansa lausunnon mukaisesti, että vahvistetaan myös unionin ulkopuolisten maiden kansalaisten poliittisia oikeuksia. Useissa EU:n jäsenvaltioissa unionin ulkopuolisten maiden kansalaisilla on oikeus äänestää ja asettua ehdolle paikallis- ja aluevaaleissa. Se lisää todennäköisesti kaikkien ulkomaan kansalaisten kiinnostusta vaaleihin, mikä puolestaan lisää tiedotusmateriaalin kysyntää eri kielillä.

54. suositaa, että pyritään tekemään laajaa yhteistyötä unionin toimielinten, niiden edustajien, Europe Direct -keskusten, paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden sekä talouselämän osapuolien ja työmarkkinaosapuolien välillä, jotta kaikki äänestysikäiset EU:n kansalaiset tulisivat vastuullisesti tietoisiksi oikeuksistaan ja niiden toteuttamisesta.

55. korostaa olevan tärkeää, että paikallis- ja alueviranomaiset, valtiolliset elimet, kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ja tiedotusvälineet toteuttavat Euroopan kansalaisten teemavuoden

puitteissa yhdessä kansalaisia lähellä olevia ja selkokielisiä valistus-, tiedotus- ja koulutuskampanjoita. Yleistajuisia julkaisuja ja asiakirjoja tulee olla saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä.

56. pitää tärkeänä tiivistää unionin toimielinten, jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueyhteisöjen ja tiedotusvälineiden yhteistyötä. Alueiden komitea voisi järjestää kilpailun, jossa palkittaisiin parhaat ja yleistajuisimmat artikkelit ja tiedotusvälineiden raportit vaaleista, vaalioikeuksien käytöstä ja vaalimenettelyiden eri vaiheista.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen talousarviovarojen yhteisvaikutusten lisääminen”

(2013/C 62/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat vastuussa huomattavasta osasta julkista menotaloutta Euroopassa ja toteaa, että alue- ja paikallistason julkiset investoinnit painottuvat useimmiten tietyille keskeisille sektoreille, joiden merkitys on ratkaiseva Eurooppa 2020 -strategian onnistumisen kannalta, ja kehottaakin antamaan nykyistä enemmän poliittista painoarvoa EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen (alue- ja paikallisviranomaiset) talousarviovarojen yhteisvaikutusten lisäämiselle.
- toteaa, että suhteellisen pienestä koostaan huolimatta EU:n talousarviolla ja Euroopan investointipankilla (EIP) on keskeinen merkitys investointeja edistävänä vipuvoimana EU:n alueella.
- pitää tervetulleena Euroopan tasolla parhaillaan käytävää keskustelua siitä, miten nykyistä talous- ja rahaliittoa voitaisiin täydentää ottamalla käyttöön EU:n yhdenmukainen talousarvioketju, ja katsoo, että euroalueen talouksien ja budjettipolitiikkojen voimakkaan keskinäisen riippuvuuden ja heijastusvaikutusten vuoksi on olennaisen tärkeää kehittää sellainen rahoituskapasiteetti, jolla voidaan helpottaa sopeutumista talouden häiriöihin.
- ilmaisee kuitenkin huolensa pyrkimyksistä lisätä vallan ja päätöksenteon keskittämistä ilman, että valtiotasoa alempana olevia viranomaistahoja on otettu tosiasiallisesti mukaan tähän keskusteluun, ja toteaa, että todellinen finanssivakaunioni ei ole mahdollinen ilman eri hallintotasojen oikeuksien ja vastuun määrittämistä (fiskaalinen federalismi), selkeämpää yhteyttä politiikan yhdenmukaistamisen ja talousarvioon liittyvän päätöksenteon välillä sekä kunnianhimoista näkemystä siitä, miten yhteisvaikutuksia EU:n, jäsenvaltioiden ja paikallisten/alueellisten talousarviovarojen välillä voidaan lisätä asianmukaisten koordinoituneiden mekanismien avulla.
- on tyytyväinen siihen, että Euroopan komission tiedonannossa julkisesta taloudesta EMU:ssa 2012 oli ensimmäistä kertaa erityinen luku, jossa käsiteltiin julkistalouden hajauttamista EU:ssa. Komitea kehottaa Euroopan komissiota lisäämään tuleviin vuosikertomuksiin vastaavan, valtiotasoa alempien hallintotasojen julkistaloutta käsittelevän luvun.
- kehottaa Euroopan komissiota pohtimaan, minkälaisia etuja ja käytännön kysymyksiä (sekä mahdollisia hallinnollisia haasteita/kustannuksia) liittyy talousarviosyönteiden asteittaiseen yhdenmukaistamiseen sekä keskipitkän aikavälin talousarvioketjujen käytön edistämiseen ja tukemiseen valtiotasoa alemmilla hallintotasolla.
- kehottaa Euroopan komissiota julkaisemaan vihreän kirjan, jossa käsitellään näitä asioita.

Esittelijä Rhodri Glyn THOMAS (UK, EA), Walesin edustajakokouksen jäsen

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat vastuussa huomattavasta osasta julkista menotaloutta Euroopassa: vuonna 2011 valtiotasoa alempien hallintotasojen julkiset menot olivat 16,7 prosenttia unionin BKT:stä ja 34 prosenttia kaikista julkisista menoista EU:ssa (pelkästään paikallisviranomaisten kohdalla vastaavat luvut ovat 11,9 % eli 272,2 miljardia euroa ja 24,3 %). Lisäksi niiden osuus suorista investoinneista EU:ssa oli vuonna 2011 noin kaksi kolmasosaa ⁽¹⁾.

2. toteaa, että alue- ja paikallistason julkiset investoinnit painottuvat useimmiten tietyille keskeisille sektoreille, kuten elinkeinoelämään, koulutukseen, ympäristöasioihin, asumiseen ja yhdyskuntapalveluihin, joiden merkitys on ratkaiseva Eurooppa 2020 -strategian onnistumisen kannalta. Näin ollen budjettileikkausten (26 prosenttia Yhdistyneessä kuningaskunnassa, yli 30 prosenttia Espanjassa) vaikutus heijastuu Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen (esimerkiksi Walesissa pääainvestointien määräraha on leikattu 42 prosentilla).

3. kehottaakin antamaan nykyistä enemmän poliittista painoarvoa EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen (alue- ja paikallisviranomaiset) talousarviovarojen yhteisvaikutusten lisäämiselle, kun tavoitteena on saavuttaa sovitut EU:n tavoitteet erityisesti Eurooppa 2020 -strategian osalta. Euroopan parlamentin vuonna 2010 tekemä tutkimus osoitti, että "strategisten EU:n politiikan tavoitteiden ja talousarviopolitiikan välinen kokonaisuusenergia on heikkoa" ja että "kansallisissa talousarvioissa harvoin viitataan siihen, miten ne myötävaikuttavat Lisabonissa asetettujen [Eurooppa 2020 -strategian] tavoitteiden tai EU:n muiden strategioiden tavoitteiden saavuttamiseen" ⁽²⁾.

4. korostaa, että meneillään olevan kriisin yhteydessä tehdyt lukuisat budjettileikkaukset jäsenvaltiotasolla ja alemmilla hallintotasoilla sekä niistä julkiselle menotaloudelle aiheutuvat valtavat paineet merkitsevät sitä, että tehokkuuden ja tuloksekkuuden parantaminen on tärkeä poliittinen tavoite.

5. on tyytyväinen siihen, että Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan vakaas- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevässä osiossa olisi "hyödynnettävä" "EU:n olemassa olevan finanssipoliittisen kehyksen tarjoamia mahdollisuuksia tasapainottaa tarve tehdä tuottavia julkisia investointeja julkisen talouden kurinalaisuustavoitteiden kanssa". Tavoite on sitäkin tärkeämpi, kun otetaan huomioon Kansainvälisen valuuttarahaston viimeaikaiset

havainnot, joiden mukaan niin kutsutut julkistaloudellisten toimien kerroinvaikutukset, jotka mittaavat julkisen talouden vaikuttamistoimien vaikutuksia kasvuun, olivat "selvästi suuremmat" kuin analyytikot velkakriisin aikana odottivat. Komitea odottaakin, että komissio käsittelee tätä asiaa tarkemmin julkisten menojen laadusta annettavassa tulevassa tiedonannossaan, jossa olisi pohdittava muun muassa *juoksevien menojen* erottamista *investoinneista* budjettivajetta laskettaessa, jotta pitkällä aikavälillä nettohyötyä tuottavia julkisia investointeja ei laskettaisi negatiivisiksi.

6. korostaa, että yhteisvaikutuksista käytäviä keskusteluja ei missään nimessä saa käyttää Troijan hevosenä, jonka kautta oikeutetaan ehdotetun monivuotisen rahoituskehityksen pienentäminen tai EU:n talousarvioon kuuluvien osatekijöiden siirtäminen takaisin kansalliselle tasolle (esimerkiksi rakennerahastot niin sanotuissa "rikkaammissa" jäsenvaltioissa) tai legitimoimaan makrotaloudellinen ehdollisuus.

Yhteisvaikutukset EU:n ja paikallisten/alueellisten talousarviovarojen välillä

7. muistuttaa, että EU:n talousarvio vastaa pientä osaa (noin 2 prosenttia) kaikista julkisista menoista EU:n alueella eikä yksinään riitä aikaansaamaan niitä 1 800 miljardin euron suuruisia tulevaisuuteen suuntautuneita suoria investointeja, joita tarvitaan Eurooppa 2020-strategian lippulaivahankkeisiin (kuten todetaan Euroopan parlamentin mietinnössä monivuotista rahoituskehystä koskevista ehdotuksista). Tämä tarkoittaa, että Eurooppa 2020-strategian yleisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää julkisen ja yksityisen rahoituksen tehokasta hyödyntämistä jäsenvaltiotasolla ja valtiotasoa alemmilla tasoilla myös lainarahoituksen kautta sekä edistämällä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia.

8. toteaa, että suhteellisen pienestä koostaan huolimatta EU:n talousarviolta ja Euroopan investointipankilla (EIP) on keskeinen merkitys investointeja edistävänä vipuvoimana EU:n alueella erityisesti (vaikkakaan ei yksinomaan) yhteisen strategiakehyksen kattamien rahastojen kautta, joita hallinnoidaan ja hyödynnetään alueellisella tasolla (usein alue- ja paikallisviranomaisten toimesta) ja joilla on merkittävä kerrannaisvaikutus talouteen.

9. korostaa, että talouskriisin aikana EU:n rahoitus erityisesti yhteisen strategiakehyksen rahastojen kautta on tarjonnut alue- ja paikallisviranomaisille vakaata ja turvattua rahoitusta, joka on monissa tapauksissa ollut ainoa keino tukea julkisia investointeja ja merkittäviä aloitteita, kun paikallisia, alueellisia ja valtiollisia talousarvioita on leikattu. EIP:n tapauksessa rahoituksella autettiin puolestaan paikkaamaan lainaperusteiseen rahoitukseen finanssikriisin seurauksena syntyneitä suurta vajetta. Komitea painottaa ehdotettujen makrotaloudellisten ehtojen mahdollista kielteistä vaikutusta yhteiseen strategiakehykseen nojautuvan rahoituksen näennäiseen vakauteen.

⁽¹⁾ Dexia Crédit local ja Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto CEMR (2012), *Subnational public finance in the European Union* (Julkinen talous valtiotasoa alempana Euroopan unionissa), heinäkuu 2012.

⁽²⁾ Euroopan parlamentti (2010): *Creating greater synergy between European and national budgets* (Euroopan unionin talousarvion ja kansallisten talousarvioiden välisen synergian lisääminen). Tutkimuksen laati Deloitte Consulting budjettivaliokunnan pyynnöstä. Lainaus on sivulta 4 (tiivistelmä).

10. painottaa näiden investointien vipu- ja kerrannaisvaikutuksia paikalliseen ja laajempaan talouteen suorina ja välillisinä hyötyinä:

- Euroopan komissio on arvioinut, että ohjelmakaudella 2000–2006 EU:n rakennerahastojen keskimääräinen vipuvaikutus oli 2,1 euroa kutakin EU:n talousarviosta käytettyä euroa kohden.
- Ohjelmakaudelle 2014–2020 Euroopan komissio on asettanut tavoitteeksi 4,2 euron vipuvaikutuksen kutakin koheesiopoliittikkaan sijoitettua euroa kohden.
- Euroopan komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto arvioi, että kerrannaisvaikutus BKT:n kasvuun aikavälillä 2007–2013 on Espanjassa 1 prosentti, Puolassa, Slovakiassa ja Romaniassa 3 prosenttia ja Baltian maissa yli 5 prosenttia.
- Toisten arvioiden mukaan vaikutus BKT:n kasvuun on ollut Irlannissa 8,5 prosenttia ja Espanjassa 19,6 prosenttia aikavälillä 1999–2010, vaikkakin kriisin vaikutukset tulevat laskemaan näitä lukuja. On myös todettava, että kerrannaisvaikutuksen laskemisessa käytettävät menetelmät ovat ongelmallisia.

11. muistuttaa, että yhteisen strategiakehyksen kattamien rahastojen vipuvaikutukset eivät ole vain taloudellisia vaan myös poliittisia, sillä ne mukauttavat alueellisia ja paikallisia strategisia painopisteitä EU:n tason painopisteisiin ja lisäksi auttavat muun muassa vahvistamaan kumppanuutta sekä edistämään rajatylittäviä yhteistyötoimia. Tällaisista hyvistä käytännöistä on runsaasti esimerkkejä kaikkialta Euroopasta. Lisäksi komitea korostaa erilaisten rahoituslainainstrumenttien muodossa annetun EIP:n tuen merkitystä paikallis- ja aluetason valmiuksien vahvistamiselle niin, että uusien ja innovatiivisten ohjelmien hallinnoiminen ja toteuttaminen on ollut mahdollista.

12. myöntää kuitenkin, että alhaiset hyödyntämisasteet tietyissä osissa Eurooppaa osoittavat, että koheesio- ja rakennerahastotoimien käytännön toteutuksessa on pullonkauloja. Erityisesti komitea kiinnittää huomiota äskettäin julkaistun OECD:n tutkimuksen⁽³⁾ osoittamiin heikkouksiin, jotka liittyvät eräiden jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien viranomaistahojen hallinnollisiin järjestelyihin, valmiuksiin ja sääntelykehyksiin ja joiden korjaamiseksi tarvitaan toimenpiteitä.

13. pitää tervetulleena Euroopan komission pyrkimyksiä virtauivaistaa ja yksinkertaistaa sääntöjä, jotka koskevat yhteisen strategiakehyksen kattamista rahastoista tuettujen hankkeiden hallinnointia ja täytäntöönpanoa sekä niistä raportointia. Tämän pitäisi jossain määrin auttaa parantamaan hyödyntämistä. Komitea toteaa, että tehokkaan valvonnan ja riittävän joustavuuden välillä on löydettävä tasapaino poistamalla tarpeettomat sääntelyyn liittyvät rasitteet, ja tukee siksi siirtymistä riskiperusteiseen lähestymistapaan varainkäytön valvonnan osalta.

⁽³⁾ *Regulatory Capacities at Sub-National Level for the Implementation of Public Investment Strategies related to the Absorption of EU Structural Funds*, Allio Rodrigo Consultingin OECD:lle tekemä tutkimus, kesäkuu 2012.

14. pahoittelee, että eurooppalaisten ohjelmien hallintoviranomaisina toimivilta kansallisilta tai alueellisilta viranomaisilta vaaditaan edelleenkin investointien rahoittamista ennakoon. Tämä merkitsee nykyisillä rajoitetuilla rahoitusmarkkinoilla vaikeaa taloudellista ponnistusta. Jos Euroopan unioni edellyttää investointien ennakorahoittamista, se menettää ainutlaatuisen tilaisuuden suunnata varoja suoraan talouden edistämiseen ja rakennemuutoksiin siten, että myönnetään suurempia ennakoita, jotka mahdollistavat rahoittamisen korvausten saannin alkamisen edellyttämässä tahdissa.

15. ei hyväksy monivuotista rahoituskehystä, jossa yhteisen strategiakehyksen rahastoille osoitetut varat ovat suuruudeltaan vuosia 2014–2020 koskevaa Euroopan komission ehdotusta alhaisemmat, sillä se heikentäisi Euroopan unionia juuri silloin, kun unionin tulisi olla vahvimmillaan.

16. kehottaa lisäämään avoimuutta alue- ja paikallistason talousarvioprosesseissa siten, että yhteisen strategiakehyksen kattamien rahastojen merkitys kulloisenkin alueen investointistrategioiden kannalta tuodaan ilmi selkeästi, sekä osoittamaan vuotuisissa talousarvioesityksissä, miten EU:n rahoitus on määrää sijoittaa talousarviosykliin. Komitea kehottaa alue- ja paikallisviranomaisia toimittamaan esimerkkejä tämän kaltaisista hyvistä käytännöistä talousarviosuunnittelussa.

17. tuo esille EU:n paikallisviranomaisten esittämät huolet jäsenvaltioiden (ja alueiden hallitusvallan mahdollisesta) roolista, sillä se saattaa estää hyödyntämisestä täysimääräisesti rakennerahastojen säännöksiin kuuluvia oikeudellisia välineitä, jotka mahdollistavat ohjelmien toteuttamisen ja täytäntöönpanon osa-alueiden siirtämisen alemmalle hallintotasolle. Komitea kehottaa puuttumaan tähän vuosien 2014–2020 ohjelmissa, jotta yhteisen strategiakehyksen kattamia rahastoja koskevista yleisistä säännöistä annetussa asetusehdotuksessa määriteltyjen uusien välineiden (esim. yhdenmetyt alueelliset investoinnit, yhdyntyneet toimet, yhteiset toimintasuunnitelmat ja paikallisyhteisöjen omat kehittämishankkeet) hyödyntäminen maksimoidaan.

18. suhtautuukin myönteisesti 15. tammikuuta 2013 hyväksytyyn Euroopan parlamentin oma-aloitteiseen mietintöön EU:n talousarvion yhteisvaikutuksista. Siinä käsitellään erityisesti yhteisen strategiakehyksen kattamia rahastoja. Komitea pitää kiinnostavana esimerkkejä konkreettisista aloitteista, joilla pyritään yksinkertaistamaan rahoitusohjelmien täytäntöönpanoa tuensajien kannalta.

19. tukee voimakkaasti Euroopan parlamentin komissiolle osoittamaa vetoamista, joka on kirjattu sen aiheesta "Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso: vuoden 2012 painopisteiden täytäntöönpano" antamaan päätöslauselmaan. Parlamentti "kehottaa komissiota ottamaan seuraavassa vuotuisessa kasvuselityksessään täysin huomioon unionin talousarvion roolin eurooppalaista ohjausjaksoa koskevassa prosessissa ja korostamaan sitä sekä tarjoamaan tosiseikkoihin perustuvaa käytännön tietoa talousarvion käynnistävästä, kannustavasta, synergisistä ja täydentävistä vaikutuksista kaikkiin julkisiin menoihin paikallisella, alueellisella ja jäsenvaltioiden tasolla –".

20. toivoo keskustelun jatkuvan siitä, miten EU:n lainsäädäntökehyksen puitteissa voitaisiin tehostaa ja yksinkertaistaa ohjelmien konkreettista toteutusta panostamalla erityisesti sellaisten hankkeiden ja aloitteiden tukemiseen, joilla saadaan aikaan merkittäviä muutoksia. Tässä yhteydessä voitaisiin tarkastella mahdollisuuksia perustaa yhtenäinen alueellinen investointirahasto (joka yhdistäisi erilaiset EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen rahastot) tai keskitetty palvelupiste, jonka kautta rahastoja hyödynnettäisiin yhdenmukaisin säännöin, joka tarjoaisi kattavaa ja selkeää neuvontaa ja jossa painotettaisiin enemmän pysyvien tulosten saavuttamista, jotta peruskäyttäjät hyötyisivät rahastoista nopeammin ja rahastotoimien toteuttaminen käytännön tasolla olisi luonteeltaan strategisempaa. Kaikkien rahastojen yhteinen ohjelmasuunnittelu ja rahastotoimien toteutus parantaisi koordinoitua ja vähentäisi päällekkäisyyksiä.

21. katsoo, että EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen talousarviovarojen yhteisvaikutuksista käytävässä keskustelussa on otettava huomioon myös yhteisvaikutukset EU:n talousarvion sisällä – sisältäen temaattiset ohjelmat, kuten Horisontti 2020:n, Yhteinen Erasmus -ohjelman, sosiaalisia muutoksia ja innovaatioita koskevan Euroopan unionin ohjelman (PSCI), Verkkojen Eurooppa -välineen ja COSME:n, joilla on suoria vaikutuksia alueelliselle tasolle sekä selkeitä kytköksiä yhteisen strategiakehyksen kattamien rahastojen painopistealoihin, kuten tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin, koulutukseen ja pk-yritysten kilpailukykyyn.

22. suhtautuu myönteisesti pyrkimykseen parantaa lainsäädäntökehystä kaudeksi 2014–2020 yhteisvaikutusten tukemiseksi, esimerkiksi yhteisen strategiakehyksen kattamia rahastoja koskevan asetuksen 55 artiklan 8 kohtaan, sekä kehottaa antamaan laajalti julkisuutta hankkeille/aloitteille, joiden kehittämisessä on hyödynnetty uusia säännöksiä, jotta lisätään tietoisuutta siitä, miten tällaisia yhteisvaikutuksia voidaan saavuttaa käytännössä.

23. kehottaa komissiota selvittämään perinpohjaisesti, miten EU:n talouspolitiikan ohjauksen ja muun julkisen talouden sääntely vaikuttaa alue- ja paikallistason mahdollisuuksiin päättää talousarvioidensa sisällöstä.

24. pahoittelee, että tämänhetkinen keskustelu talous-, raha- ja poliittisen unionin vahvistamisesta talous- ja rahaliitossa (EMU) ja laajemmin EU:ssa on rajoittunut tärkeimpiin EU:n toimielimiin ja jäsenvaltioiden tasolle, eikä siinä ole juuri lainkaan, jos ollenkaan, otettu huomioon alempia hallintotasoja huolimatta siitä, minkälaisia vaikutuksia valvonnan keskittämisellä EU:n tasolle saattaa olla alempien hallintotasojen budjettivaltaan ja -vastuuseen sekä julkistalouden hajauttamiseen.

25. pahoittelee myös – kuten lokakuussa julkaistusta alueiden komitean kolmannesta Eurooppa 2020 -seurantareportista ilmenee – sitä, että alue- ja paikallisviranomaisia ei edelleenkaan ole saatu tarkoituksenmukaisella tavalla mukaan talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon. Komitea muistuttaa jälleen, että

talousarvioprosessien välisiä yhteisvaikutuksia ei voida saavuttaa ilman synergiaa politiikan muotoilussa ja valvontaprosessissa.

Kohti finanssivakausionia: muuttuva taloudellinen ja poliittinen hallintotapa

26. pitää tervetulleena eurooppalaisella tasolla parhaillaan käytävää keskustelua siitä, miten nykyistä talous- ja rahaliittoa voitaisiin täydentää ottamalla käyttöön EU:n yhdenmukainen talousarvioketju, jolla taataan jäsenvaltioiden budjettipolitiikkojen kestäväpohjaisuus.

27. toteaa, että keskustelu jatkuu edelleen ja voi vaikuttaa merkittävästi siihen, miten EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen talousarviovarojen yhteisvaikutuksiin liittyviä kysymyksiä tarkastellaan tulevaisuudessa.

28. ilmaisee huolensa pyrkimyksistä lisätä vallan ja päätöksenteon keskittämistä ilman, että valtiotasoa alempana olevia viranomaistahoja on otettu tosiasiallisesti mukaan tähän keskusteluun, sekä toteaa, että Euroopan komission tiedonannossa julkisesta taloudesta EMU:ssa 2012 korostetaan sellaisen finanssipoliittisen federalistisen mallin järkevyyttä, jossa sekä veronkanton että menoihin liittyvät vastualueet luovutetaan valtiotasoa alemmille viranomaistahoille.

29. toteaa, että muutokset EU:n talouden ohjausjärjestelmään (ehdotukset talouspolitiikan eurooppalaisesta ohjausjaksosta, talouspolitiikan ohjauspaketista, vakautta, yhteensovittamista ja ohjausta ja hallintaa koskevasta sopimuksesta sekä budjettikurin tiukentamista koskevasta lainsäädäntöpaketista) ovat johtaneet alueellisen ja paikallisen julkistalouden valvontaa koskevien sääntöjen tiukentamiseen jäsenvaltiotasolla (kun niin sanottu "kultainen sääntö" on monissa jäsenvaltioissa siirretty jäsenvaltiotasolta valtiota alemmille hallintotasoille).

30. ilmaisee huolensa siitä, että hallitustenvälisiin aloitteisiin, kuten sopimukseen talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta, ohjauksesta ja hallinnasta (eli finanssipoliittiseen sopimukseen), sisältyvien sääntöjen siirtäminen jäsenvaltioiden perustuslakiin tai lainsäädäntöön tapahtui ilman, että alueiden komiteaa varsinaisesti kuultiin käsiteltävänä olleiden kysymysten alueellisesta ja paikallisesta ulottuvuudesta. Komitea korostaa, että jatkossa yhteisömenetelmää on noudatettava edettäessä kohti finanssivakausionia.

31. kehottaa ottamaan budjettivaltaa käyttävät alue- ja paikallisviranomaiset mahdollisimman pikaisesti avoimemmin ja tosiasiallisemmin mukaan näistä asioista käynnissä olevaan keskusteluun sekä takaamaan alueiden komitean virallisen osallistumisen mahdollisiin perussopimusten muutoksiin.

32. toteaa, että Yhdysvaltain fiskaalisen federalismin historiassa lähestymistapa on ollut aivan erilainen kuin EU:n finanssivakausionin alkuvaiheessa. Yhdysvaltojen valitsemassa mallissa liittovaltio ei aseta eikä valvo osavaltioiden talousarvioiden tasapainoa koskevia sääntöjä (eivätkä osavaltioiden viranomaiset tee näin paikallisyhteisöjä kohtaan), vaan osavaltiot ovat itse hyväksyneet ja toteuttaneet ne riippumatta liittovaltiosta, joka

on asettanut yksiselitteisen avustamiskiellon. Seurauksena on kyseisten hallintotasojen täysimääräinen sitoutuminen prosessiin, koska sen lähtökohdat ovat sisäsyntyiset. Sen sijaan EU:ssa velkajarruista säädetään keskusjohtoisesti ja niitä valvoo EU:n tuomioistuin. Mahdollisuus jäsenvaltion (tai edes jäsenvaltiossa sijaitsevan paikallisyhteisön) ajautumisesta konkurssiin vaikuttaa lähtökohtaisesti poissuljetulta.

33. katsookin, että euroalueen talouksien ja budjettipolitiikkojen voimakkaan keskinäisen riippuvuuden ja heijastusvaikutusten vuoksi on olennaisen tärkeää kehittää sellainen rahoituskapasiteetti, jolla voidaan helpottaa sopeutumista talouden häiriöihin EU:n yhdenmetyt talousarviokehityksen puitteissa.

34. kannattaa sitä, että yhtenä lähestymistapana rahoituskapasiteetin kehittämiseen EU:n yhdenmetyt talousarviokehityksen puitteissa tutkitaan tarkemmin ajatusta EU:n talousarvioon sisällytettävästä joustovarauksesta. Tällainen mekanismi voisi mahdollistaa eri budjettikohdissa käyttämättä jääneiden varojen siirtämisen muiden toimien tukemiseen sen sijaan, että ne palautetaan automaattisesti jäsenvaltioille, samalla kun noudatetaan varainhoidon vuotuis- ja avoimuusperiaatteita. Tämä vastaa Euroopan parlamentin 13. kesäkuuta ja 23. lokakuuta 2012 hyväksymiä päätöslauselmia monivuotisesta rahoituskehityksestä.

35. toteaa kuitenkin, että todellinen finanssivakaunioni ei ole mahdollinen ilman eri hallintotasojen oikeuksien ja vastuun määrittelemistä (fiskaalinen federalismi), selkeämpää yhteyttä politiikan yhdenmukaistamisen ja talousarvioon liittyvän päätöksenteon välillä sekä kunnianhimoista näkemystä siitä, miten yhteisvaikutuksia EU:n, jäsenvaltioiden ja paikallisten/alueellisten talousarviovarojen välillä voidaan lisätä asianmukaisten koordinoitumismekanismien avulla.

36. kehottaa Euroopan komissiota julkaisemaan vuoden 2013 alkupuoliskon aikana vihreän kirjan, jossa käsitellään näitä asioita sekä jäljempänä esitettyjä kysymyksiä.

Eräitä perusperiaatteita, joita tulisi noudattaa yhteisvaikutusten lisäämiseksi

37. kehottaa määrittelemään perusperiaatteet, joita tulisi noudattaa talousarviovarojen yhteisvaikutusten lisäämiseksi:

— **Taloudellinen autonomia:** EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiota alempien hallintotasojen eri budjettiviranomaisten roolien ja vastuualueiden määrittelemisen selkeästi, sisältäen EU:n poliittisten ja rahoituksellisten toimien roolin ja perustelut; toissijaisuusperiaatteen sekä alue- ja paikallisviranomaisten budjettivallan kunnioittaminen (niiden rooli päätöksenteossa ja valvonnassa), toisin sanoen niiden demokraattinen vastuu äänestäjäkuntaansa kohtaan; sekä jokaisen hallintotason riippumattomuuden takaaminen painopisteiden ja varainkäytön määrittelyssä.

— **Avoimuus:** taataan avoimuus talousarvioprosesseissa kaikilla hallintotasoilla (sisältäen EU-rahoituslähteiden nimenomaisen määrittelyn jäsenvaltioiden ja valtiota alempien hallintotasojen talousarvioissa) sekä tietojen saatavuus EU:n tasolla unionin rahoitusohjelmien hyödyntämisestä alueellisella tasolla (silloin kun se on mahdollista).

— **Menettelyiden virtaviivaistaminen:** selkeytetään EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiota alempien hallintotasojen painopisteiden ja rahoituksen mukauttamista EU:n tasolla sovittuihin painopisteisiin, sitoudutaan poistamaan pullonkauloja (hallinnollinen, sääntelyllinen ja poliittinen virtaviivaistaminen) talousarviovarojen ja politiikkojen yhteisvaikutusten lisäämiseksi sekä vältetään ylimääräisen hallintotaakan luominen.

— **Kumppanuus:** sitoudutaan kumppanuuteen perustuvaan lähestymistapaan, jonka lähtökohtana on eri hallintotasojen (EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien) tasavertainen kumppanuus ja jota tuetaan virallisilla ja epävirallisilla yhteistyöhön kannustavilla mekanismeilla, esimerkiksi ottamalla valtiota alempien hallintotasojen edustajat mukaan nykyiseen Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden parlamenttien väliseen vuoropuheluun.

38. käsittää EU:n talousarvion ensisijaisten tehtävien olevan tällä hetkellä: i) EU:n yhteisen politiikan keskeisten alueiden, kuten maatalouden ja kalastuksen, rahoittaminen sekä ii) EU:n politiikan muiden sovittujen tavoitteiden ja päämäärien tukeminen, koheesiopolitiikka mukaan luettuna, jäsenvaltioiden kanssa jaetun toimivallan puitteissa keskipitkälle ja pitkälle aikavälille painottuvien investointien kautta. Tällaisten toimien pohjana ovat seuraavat vakiintuneet käsitteet: a) EU:n toimien lisäarvo, b) tuettujen toimien täydentävyys ja c) EU:n toimien vipu- ja kerrannaisvaikutukset.

39. pitää toivottavana, että talous-, raha- ja finanssiliiton vahvistamisesta käytävän keskustelun yhteydessä selvennettäisiin edelleen, minkälaisia vaikutuksia tällaisella kehityksellä voi olla EU:n toimien rooliin ja perusteisiin ja mikä on sen yhteys jäsenvaltio- ja valtiota alemman tason talousarvioprosesseihin.

40. katsoo, että talousarviopolitiikkojen vertikaalisen koordinoimisen vahvistaminen johtaisi yhteisvaikutusten lisääntymiseen silloin, kun toissijaisuusperiaatetta, täydentävyyttä, eurooppalaista lisäarvoa sekä mittakaavaetujen hyödyntämistä kunnioitetaan ja vahvistetaan⁽⁴⁾. Tällöin se on täysin yhteensopiva EU:n perussopimukseen kirjatun toissijaisuusperiaatteen kanssa.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin tutkimus (2010): *Creating greater synergy between European and national budgets* (Euroopan unionin talousarvion ja kansallisten talousarvioiden välisen synergian lisääminen).

Suurempien vertikaalisten yhteisvaikutusten saavuttamista häiritseviä pullonkauloja

41. korostaa, että EU:n tasolla tarvitaan tarkkoja ja luotettavia tietoja ja analyyseja valtiotasoa alempien hallintotasojen julkisesta taloudesta ja talousarvioprosesseista.
42. toteaa yhteisvaikutusten luomisen olevan monimutkainen haaste, koska jäsenvaltioita alemmat hallintorakenteet ovat kaikkialla EU:ssa hyvin erilaisia.
43. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komission tiedonnassa julkisesta taloudesta EMU:ssa 2012 oli ensimmäistä kertaa erityinen luku, jossa käsiteltiin julkistalouden hajauttamista EU:ssa. Komitea kehottaa Euroopan komissiota lisäämään tuleviin vuosikertomuksiin vastaavan, valtiotasoa alempien hallintotasojen julkistaloutta käsittelevän luvun.
44. pitää tervetulleena muita tutkimuksia, joissa on tarkasteltu julkista taloutta ja julkisten investointien mahdollisuuksia sekä sosiaali-, talous- ja finanssikriisin vaikutuksia valtiota alempiin hallintotasoihin. Erityisesti mainittakoon Dexia Crédit Localin ja CEMR:n raportti sekä OECD:n julkaisemat tutkimukset.
45. toteaa kuitenkin, että paikallisesta ja alueellisesta julkistaloudesta EU:ssa on saatavilla suhteellisen niukasti tietoa, samoin kuin EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiota alempien hallintotasojen talousarviovarojen yhteisvaikutuksista yleisemmällä tasolla.
46. kehottaa Euroopan komissiota toteuttamaan lisätoimia näiden puutteiden korjaamiseksi sekä ehdottaa eurooppalaisen yliopistojen tutkimusverkoston perustamista erityisasiantuntemuksen kehittämiseksi tällä merkittävällä osa-alueella. Lisäksi komitea pyytää Euroopan komissiota tukemaan paikallis- ja alueviranomaisten välistä hankekohtaista kokemustenvaihtoa sellaisten parhaiden käytänteiden yleistämiseksi, joissa on saatu aikaan yhteisvaikutuksia Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtiotason ja valtiotasoa alempien hallintotasojen välillä.
47. toteaa, että EU:ssa on paljon muita talousarviomenettelyihin ja -sykleihin liittyviä pullonkauloja, joita pahentaa valtiotasoa alempien talousarvioprosessien heterogeenisuus. Jäsenvaltioiden ja alempien hallintotasojen talousarviosykli eivät ole yhdenmukaisia EU:n talousarviosyklin kanssa (joka toimii kalenterivuositain), minkä lisäksi paikallis- ja aluetason budjetointi perustuu pääosin vuotuisiin sykleihin eikä monivuotiseen suunnitteluun, joka on ominaista EU:n talousarviokehitykselle.
48. kehottaa Euroopan komissiota pohtimaan, minkälaisia etuja ja käytännön kysymyksiä (sekä mahdollisia hallinnollisia haasteita/kustannuksia) liittyy talousarviosyklien asteittaiseen yhdenmukaistamiseen sekä keskipitkän aikavälin talousarviokehysten käytön edistämiseen ja tukemiseen valtiotasoa alemmilla hallintotasoilla (talouspolitiikan ohjaukseen sisältyneiden toimien mukaisesti), ja selvittämään, miten tämä toimisi talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksjakson syklien puitteissa.
49. panee merkille käynnissä olevat neuvottelut ehdotuksista, jotka koskevat Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmää EU:ssa (COM(2010) 774 final), ja pahoittelee paikallisten ja alueellisten talousarvioiden heikkoa vertailtavuutta (rakenteen, ymmärrettävyyden ja sisällön osalta) sekä puutteellista yhdenmukaistamista EU:n tasolla, mikä vaikeuttaa mielekkäiden vertailujen ja analyysien tekoa.
50. toteaa direktiivin 2011/85/EU (osa talouspolitiikan ohjaukspakettia) edellyttävän jäsenvaltioilta, että ne ottavat käyttöön EKT 95 -standardin julkisen tilinpidon kansallisissa järjestelmissä ja varmistavat, että "kaikista julkisyhteisöjen alasektoreista on oikeaan aikaan ja säännöllisesti julkisesti saatavilla julkista taloutta koskevat tiedot". Komitea pitää valitettavana, että jäsenvaltioiden suuri enemmistö vastusti Eurostatin ehdotusta lisätä uusia tietoja eräitä NUTS 2 -aluetason julkisia investointeja koskevia indikaattoreita.
51. on tyytyväinen siihen, että Eurostat arvioi parhaillaan yhdenmukaistettujen julkisen tilinpidon standardien EU:n laajuisen käytön soveltuvuutta eri hallintotasoille keinona parantaa EU:n, jäsenvaltioiden ja valtiotasoa alempien hallintotasojen talousarviovarojen yhteisvaikutuksia.
52. korostaa mahdollista tarvetta parantaa EKT 95 -standardia alue- ja paikallisviranomaisten lainanotokustannuksiin liittyvissä kysymyksissä. EKT 95 -kirjanpito menetelmässä nimittäin kohdellaan taloustapahtumia (kuten lainanottoa) eri tavoin, mistä kärsivät alue- ja paikallisyhteisöt, jotka haluavat tehdä investointeja pyrkiessään tasapainottamaan talousarvionsa. EKT 95:n puitteissa otetaan huomioon ainoastaan kyseisen tilikauden tapahtumat, jolloin alue- ja paikallisviranomaisilla ei ole mahdollisuutta korvata investoinneista johtuvaa tilapäistä alijäämää varantoja tai siirtynyttä ylijäämää käyttämällä. Jotta alue- ja paikallisyhteisöt saavuttaisivat yhtäpitävät tulokset tilinpitokehikossa, niiden olisi rahoitettava investointinsa kokonaan omista varoistaan.
53. toteaa, että ne jäsenvaltiot, jotka ovat virallisesti ottaneet alue- ja paikallisviranomaiset mukaan talousarviomenettelyyn (sisäinen vakaussopimus esim. Belgiassa, Espanjassa tai Itävallassa), ovat yleensä kehittäneet mekanismeja EKT 95 -standardien joustavoittamiseksi, jotta ne jättäisivät tilaa investoinneille. Niissä voi olla kyse esimerkiksi talousarviotavoitteiden mukauttamisesta usean vuoden aikajaksoneen tai järjestelmistä, jotka sallivat osittaiset poikkeamat investointimenoille asetetusta tavoitteesta, jotta investointisykli otetaan huomioon.
54. kehottaakin ratkaisemaan ongelman EU:n tasolla yhdenmukaistamalla sääntöjä ja lisäämällä EKT 95 -standardien joustavuutta, jotta helpotettaisiin alue- ja paikallisviranomaisten mahdollisuuksia tehdä investointeja noudattaen kuitenkin julkisen talouden moitteetonta hoitoa koskevia vakaussopimuksen vaatimuksia.

55. kehottaa hyödyntämään paremmin uusia innovatiivisia rahoitusmekanismeja, kuten lainoja ja muita kierrätettäviä varoja, ja panee merkille myös julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien tarjoamat mahdollisuudet. Komitea kehottaa EIP:tä edistämään luovia ja innovatiivisia investointeja alueellisella tasolla ja pitää tervetulleena ohjelmakauden 2014–2020 toimenpiteitä (yhteisen strategiakehyksen kattamat rahastot mukaan luettuina), joilla tuetaan edelleen tällaisia toimintoja.

56. toteaa, että pääsy rahoitusmarkkinoille vaihtelee suuresti kaikkialla EU:ssa eikä se ole tietyissä unionin osissa kovin kehittyntä alue- ja paikallisviranomaisten kannalta, joten asiaa on käsiteltävä EU:n tasolla.

57. odottaa kiinnostuneena tulevia keskusteluita muiden EU:n tason innovatiivisten välineiden tarjoamista mahdollisuuksista edistää investointeja ja tukea yhteisvastuuta ja auttaa näin Eurooppaa selviytymään kriisistä; tällaisia välineitä ovat muun muassa EU:n hankejoukkolainat ja euroalueen yhteiset joukkolainat.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sisämarkkinoiden hallinnon parantaminen”

(2013/C 62/08)

ALUEIDEN KOMITEAN NÄKEMYKSIÄ

- Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sisämarkkinoita tulisi ohjata unionin tasoisella lainsäädännöllä vain siinä määrin, kuin se on tosiasiallisesti tarpeen. Toissijaisuusperiaatteen sivuuttaminen voi johtaa ongelmiin täytäntöönpanovaiheessa, jolloin kansallista liikkumavaraa ei enää ole käytettävissä. Tämä voi vaarantaa kansallisen taluskehityksen.
- Lainsäädännön valmistelussa on tärkeää muistaa paikallis- ja aluehallinnon merkittävä rooli. Erityisesti "pienet ensin" -ajattelu korostaa paikallistason aktiivisuuden ja luotujen elinkeinoelämän edellytysten merkitystä. Eurooppa-tasolla luodaan raameja, mutta hyvinvointimme ja taloudellisen toimeliaisuuden tekijät syntyvät aina paikallistasolla. Sisämarkkinalainsäädäntöä kehitettäessä tämä näkökulma on tärkeä huomioida, koska vain siten voidaan yhdistää Euroopan laajuinen talous ja paikallisuus.
- Paikallis- ja aluehallintoviranomaiset toteuttavat hyvin suurta osaa sisämarkkinalainsäädännöstä. Jotta vältetään ongelmat, joita esiintyy säännösten käytännön soveltamistilanteissa, on tärkeää, että AK:lla sekä paikallis- ja aluehallinnolla on roolinsa unionin tasolla lainsäädännön kehittämisessä.
- Avainaloja määriteltäessä etusijalle tulee asettaa alat, joilla on hyvät mahdollisuudet innovoida ja luoda laadukkaita työpaikkoja. Paikallishallinnon kannalta painopistealueiden valinta on onnistunut. Toimivat digitaaliset sisämarkkinat ja palvelut kokonaisuudessaan ovat äärimmäisen tärkeitä ja mitä kiireellisintä huomiota vaativia painopistealueita.

Esittelijä	Markku MARKKULA (FI, PPE) Espoon kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Sisämarkkinoiden hallinnoinnin parantaminen
	COM(2012) 259 final

Alueiden komitean lausunto – Sisämarkkinoiden hallinnoinnin parantaminen

I YLEISTÄ

1. Sisämarkkinat ovat olennainen Euroopan talouskasvua edistävä voima. Tavaroiden, palvelujen, pääoman ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus on ollut Euroopan hyvinvointia ja taloutta edistävä voima kahden vuosikymmenen ajan. Näiden vapauksien ja niitä koskevan hallinnoinnin kehittämisen avulla voidaan edelleen nopeuttaa talouskriisistä elpymistä sekä luoda edellytyksiä sosiaalisen markkinatalouden toteutumiseksi yhtenäisesti Euroopan unionin alueella. Koheesiopolitiikalla on lisäksi täydentävä rooli yhtenäismarkkinoiden saavuttamisessa kaikilla Euroopan unionin alueilla, erityisesti kun sillä tehostetaan pk-yritysten kilpailukykyä, muokataan taloutta ympäristöystävälliseksi ja painotetaan osaamista ja innovointia, eritoten rakenteellisista haistoista kärsivillä alueilla.

2. Alueiden komitea kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltioiden tulee samanaikaisesti voida itse valita keinot taloutensa elvyttämiseksi ottaen huomioon kulloisetkin konkreettiset kansantaloudelliset tarpeet ja intressit.

KOMISSION TIEDONANTO

3. Tiedonannossa komissio esittää suunnitelmansa toimenpiteistä sisämarkkinoiden kehittämiseksi ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

4. Tiedonannon mukaan sisämarkkinalainsäädännön keskimääräinen täytäntöönpanovaje oli helmikuussa 1,2 prosenttia ja sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpano kestää yhä kauemmin. Lisäksi säännöt eivät välttämättä toimi kunnolla käytännössä, vaikka ne on saatettu kansallisesti voimaan.

5. Komissio ehdottaa tiedonannossaan uudistettua sitoumusta, jonka tavoitteena on saada sisämarkkinat luomaan tehokkaasti kasvua. Ehdotus muodostuu kahdesta kokonaisuudesta:

- Komissio ehdottaa tiedonannossaan strategiaa, jonka avulla voidaan saavuttaa nopeaa edistystä niillä keskeisillä aloilla, joilla on eniten kasvupotentiaalia.
- Komissio ehdottaa konkreettisia toimenpiteitä, joilla parannetaan tapaa, jolla sisämarkkinasääntöjä suunnitellaan, pannaan täytäntöön, sovelletaan ja valvotaan.

ALUEIDEN KOMITEAN NÄKEMYKSIÄ

6. Komission huoli sisämarkkinoiden kehityksestä on aiheellinen. Tiedonannossa esitetään yleisiä toimenpiteitä, kun taas

täytäntöönpano voi olla erityisen ongelmallista vain tietyn alan säännösten osalta tai tietyissä jäsenvaltioissa.

7. Komissio pyrkii tiedonannossa mainituilla toimenpiteillä sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseen. Komissio ehdottaa kahteen keskeiseen tavoitteeseen suuntautuvia toimia. Yhtäältä sisämarkkinoilla tulee edetä nopeasti aloilla, joilla on eniten kasvupotentiaalia ja toisaalta tehostaa sisämarkkinoiden ”hallintoyksikköä”. Komissio aikoo hyödyntää edistymisen seurannassa EU-ohjausjaksoa. Nämä linjaukset ovat alueiden komitean näkemyksen mukaan oikeat.

8. Tiedonannossa painopiste on erityisesti kansallisen täytäntöönpanon kehittämisessä ja jäsenvaltioiden sitoutumisen vahvistamisessa.

9. Osittain täytäntöönpanon hitaus voi johtua jäsenvaltioiden heikosta poliittisen tason sitoutumisesta yksittäisten säännösten täytäntöönpanoon. Vastaus ongelmaan on löydettävissä vain poliittisen tahtotilan muodostamisella ja siihen sitoutumalla. Lainsäädäntö- ja hallintokulttuurien välinen ero on huomioitava jo sisämarkkinalainsäädännön valmistelussa.

10. Alueiden komitea on komission kanssa samaa mieltä siitä, että sääntöjen turha mutkistaminen (*goldplating*) on vakava ongelma, josta aiheutuu lisää tarpeetonta rasiutusta yrityksille ja kansalaisille.

11. Komission esittämät toimenpiteet ovat osin jälkikäteisiä, eikä tiedonannossa kiinnitetä riittävästi huomiota syihin, joista täytäntöönpanon hitaus johtuu.

II PANOSTAMINEN ALOIHIN, JOILLA ON ENITEN KASVUPOTENTIAALIA

KOMISSION TIEDONANTO

12. Eniten kasvupotentiaalia on tiedonannon mukaan palvelualoilla (mukaan lukien vähittäis- ja tukkukauppa, yritys- ja rakennuspalvelut), rahoituspalveluissa, liikenteen alalla ja digitaaliloudessa sekä energia-alalla.

13. EU:n sisämarkkinasääntöjen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi komissio esittää, että jäsenvaltioiden tulisi sitoutua vahvemmin sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanoon ja yhteistyöhön komission kanssa täytäntöönpanovaiheessa.

— Jäsenvaltioiden tulisi sitoutua "nollatoleranssiin", kun on kyse direktiivien saattamisesta osaksi kansallisia lainsäädäntöjä, eli täytäntöönpanovajeen ja noudattamisvajeen on oltava 0 prosenttia.

— Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava epävirallisesti komissiolle erityisistä näkökohdista, jotta komissio voisi antaa tehokasta apua täytäntöönpanojakson aikana.

14. Komissio kiinnittää painopistealueilla huomiota EU-säännösten saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja säännösten tosiasialliseen täytäntöönpanoon. Komissio laatii sisämarkkinoiden yhdentymistä käsittelevän vuosikertomuksen seurataksien sisämarkkinoiden toimivuutta käytännössä sekä yksilöidäkseen lisätoimia EU:n ja kansallisella tasolla. Komissio toteuttaisi toimia varmistaakseen, että EU:n säännöt pannaan oikea-aikaisesti, asianmukaisesti ja tosiasiallisesti täytäntöön keskeisillä aloilla.

ALUEIDEN KOMITEAN NÄKEMYKSIÄ

15. Komission tiedonannon päätavoite on sisämarkkinoiden toiminnan tehostaminen. Painopistealueiden valitseminen on oikea toimenpide. Eurooppalaisten sisämarkkinoiden kehittäminen edellyttää vaikuttavuudeltaan tehokkaimpien toimenpiteiden tunnistamista.

16. Nykyisessä taloustilanteessa rahoituspalvelujen asema yhtenä eniten kasvupotentiaalia sisältävistä aloista on tärkeä mutta ongelmallinen.

17. Avainaloja määriteltäessä etusijalle tulee asettaa alat, joilla on hyvät mahdollisuudet innovoida ja luoda laadukkaita työpaikkoja. Paikallishallinnon kannalta painopistealueiden valinta on onnistunut. Toimivat digitaaliset sisämarkkinat ja palvelut kokonaisuudessaan ovat äärimmäisen tärkeitä ja mitä kiireellisintä huomiota vaativia painopistealueita.

18. Jäsenvaltioilla on vielä paljon kehitettävää digitaalisten markkinoiden toiminnan mahdollistamiseksi. Paikallisviranomaiset voivat vaikuttaa tähän kehitykseen esimerkiksi julkisten hankintojen kautta. Julkisten hankintojen toteuttaminen sähköisesti ja sähköisen laskutuksen täysi hyödyntäminen edistäisivät merkittävästi digitaalisten markkinoiden kehitystä. Sähköisen kaupankäynnin toteuttamisessa julkisella sektorilla on muitakin kuin vain tekniseen toimivuuteen liittyviä esteitä ja haasteita. Digitaalisten markkinoiden ja niiden osana sähköisten julkisten hankintojen menestykselliseksi toteuttaminen paikallis- ja aluetasolla edellyttää ehdottomasti tukea ylimmältä johdolta, organisaation sopeuttamista ja henkilöstön kouluttamista.

19. Julkisten hankintojen toteuttaminen sähköisesti edellyttää monia toimenpiteitä kansallisella ja paikallisella tasolla. Eurooppalaisella tasolla on kuitenkin mahdollistettava sähköiseen ympäristöön siirtyminen. Eurooppalaisella tasolla tulee myös levittää hyviä käytäntöjä tähänastista tehokkaammin.

20. Kansallisen lainsäädännön valmistelussa toimivalta on kansallisilla viranomaisilla, joiden tehtävänä on saattaa unionin lainsäädäntö voimaan asianmukaisesti ja kansallisesti tarkoituksemukaisella tavalla.

21. Komitea on tyytyväinen siihen, että maksuviivästyisdirektiivi on sisällytetty luetteloon keskeisistä säädöksistä, joiden täytäntöönpanoa aiotaan seurata tarkasti. Viranomaisilta saatavien maksujen viivästyminen on pienille ja keskisuurille yrityksille suuri ongelma, johon tulee puuttua viipymättä.

22. Täytäntöönpanon seuranta jäsenvaltioissa on kannatettavaa. Julkaistava vuosikertomus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden vertailla omaa tilannettaan muihin jäsenvaltioihin. Vuosikertomuksen ja analyysin pohjalta komissio määrittelee seuraavan vuoden suurimmat poliittiset haasteet ja toimet EU:n ja kansallisella tasolla. Vuosikertomuksessa ehdotetaan maakohtaisia suosituksia EU-ohjauksjakson yhteydessä kunkin maan tuloksista tehdyn tarkemman analyysin perusteella.

III SISÄMARKKINASÄÄNTÖJEN SUUNNITTELU, TÄYTÄNTÖÖNPANO JA SOVELTAMINEN SEKÄ VALVONTA

KOMISSION TIEDONANTO

23. Tiedonannossa komissio korostaa, että sisämarkkinasääntelyä valmisteltaessa tulisi EU-tasolla varmistaa, että:

— sääntely on helppotajuista, yksiselitteistä ja selkeää

— hallinnollinen rasitus yrityksille, kansalaisille ja hallinnolle ei ole tarpeettoman suuri

— tarvittava hallinnollinen menettely (luvat ym.) on suoritettava sähköisesti

— tietoa on saatavilla, ja yritysten sekä kansalaisten käytettävissä on tehokkaat oikeussuojakeinot.

24. Periaatteiden noudattaminen olisi varmistettava huolehtimalla siitä, että sidosryhmiä kuullaan ennen säädösehdotuksen laatimista.

25. Komissio ehdottaa, että tarvittaessa direktiivien sijasta instrumenttina käytettäisiin asetuksia erityisesti tapauksissa, joissa ehdotettujen EU-sääntöjen täytäntöönpanossa ei tarvita enempää harkintavaltia.

ALUEIDEN KOMITEAN NÄKEMYKSIÄ

26. Lainsäädännölle asetettuihin laadullisiin tavoitteisiin on helppo yhtyä. Lainsäädännön selkeys ja ymmärrettävyys on tärkeä tavoite sekä EU-tasolla että kansallisille lainsäätäjille.

27. Komitea katsoo, että sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä on oleellisen tärkeä väline ja että paikallis- ja alueviranomaisilla tulee olla täydet mahdollisuudet käyttää järjestelmää. Lisäksi paikallis- ja aluehallinnon työntekijöille tulee tarjota koulutusta, jotta he voivat käyttää järjestelmää tehokkaasti.

28. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sisämarkkinoita tulisi ohjata unionin tasoisella lainsäädännöllä vain siinä määrin, kuin se on tosiasiasa tarpeen. Toissijaisuusperiaatteen sivuuttaminen voi johtaa ongelmiin täytäntöönpanovaiheessa, jolloin kansallista liikkumavaraa ei enää ole käytettävissä. Tämä voi vaarantaa kansallisen talouskehityksen.

29. Komitea korostaa SOLVIT-keskusten olevan hyödyllisiä kansalaisille ja pienyrityksille etenkin rajaseuduilla. Se kehottaa komissiota edelleen edistämään niiden toimintaa ja kaikkia jäsenvaltioita varmistamaan, että niillä on riittävä henkilöstö ja resurssit.

30. Komitea huomauttaa, että toimivaltaiset tuomioistuimet eivät tunne eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä riittävän hyvin ja sitä käytetään edelleenkin vain harvoin. Menettelyä käytäville kansalaisille erityisen ongelmallista on tuomion täytäntöönpano toisessa jäsenvaltiossa sen antamisen jälkeen.

31. Sääntelyn laadun ajoittain heikko taso johtaa unionin tosiasiallisen legitimitietin rapautumiseen kansalaisten ja yritysten silmissä. Esimerkiksi julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö on käytännössä rajoittanut jäsenvaltioiden ja paikallishallinnon mahdollisuuksia päättää toimintansa järjestämisestä. Sisämarkkinasäännökset ja niiden rikkomisen pelko ohjaavat palvelujen organisointia tavalla, joka ei aina ole toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

KOMISSION TIEDONANTO

32. Komissio toteaa tiedonannossaan tietotekniikan järkevämmän käytön olevan tarpeen yrityksille ja kansalaisille suunnatussa tiedotuksessa. Komissio korostaa, että myös jäsenvaltioiden tulisi tehostaa helppotajuisen, sisämarkkinoiden toimintaa koskevan tiedon tarjoamista.

33. Hallinnolliset toimenpiteet tulisi olla suoritettavissa sähköisesti erityisesti silloin, kun toimenpiteitä suoritetaan toisessa jäsenvaltiossa. Viranomaisten välistä yhteistyötä olisi helpotettava tietojenvaihtojärjestelmin.

34. Yritysten ja kansalaisten kohtaamien ongelmien ratkaisemiseksi tulisi tiedonannon mukaan kansallisella tasolla olla yksi helppokäyttöinen ensisijainen tukipalvelu, jonka puoleen kääntyä.

35. Jäsenvaltioiden olisi sitouduttava turvaamaan nopeat ja tehokkaat oikeussuojakeinot.

36. Kansallisella tasolla sisämarkkinoiden seurannasta ja valvonnasta tulisi tiedonannon mukaan vastata yhden tahon. Komissio suosittaa "sisämarkkinakeskuksen" käyttöönottoa jäsenvaltioissa sekä aikoo perustaa sisämarkkinakeskuksista koostuvan eurooppalaisen verkon.

ALUEIDEN KOMITEAN NÄKEMYKSIÄ

37. Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja jakaminen on luonnollisesti kannatettavaa. Tämän tulisi aina olla osa komission normaalia kehittämistehtävää.

38. Viranomaisten yhteistoiminnan kehittäminen komission ehdottamaan suuntaan on kannatettavaa. Esimerkiksi sisämarkkinakeskusten perustaminen voi olla jäsenvaltioiden viranomaisten ja komission välisen tietojen vaihdon kannalta perusteltua. Sisämarkkinakeskusten tehtävien tulee olla sopusoinnussa jäsenvaltioiden muun hallinnon kanssa.

39. Lainsäädännön valmistelussa on tärkeää muistaa paikallis- ja aluehallinnon merkittävä rooli. Erityisesti "pienet ensin"-ajattelu korostaa paikallistason aktiivisuuden ja luotujen elinkeinoelämän edellytysten merkitystä. Eurooppa-tasolla luodaan raameja, mutta hyvinvointimme ja taloudellisen toimeliaisuuden tekijät syntyvät aina paikallistasolla. Sisämarkkinalainsäädäntöä kehitettäessä tämä näkökulma on tärkeä huomioida, koska vain siten voidaan yhdistää Euroopan laajuinen talous ja paikallisuus.

40. Paikallis- ja aluehallintoviranomaiset toteuttavat hyvin suurta osaa sisämarkkinalainsäädännöstä. Jotta vältetään ongelmat, joita esiintyy säännösten käytännön soveltamistilanteissa, on tärkeää, että AK:lla sekä paikallis- ja aluehallinnolla on roolinsa unionin tasolla lainsäädännön kehittämisessä.

41. Innovaatiot syntyvät paikallisella tasolla. Innovaatioiden tukemisessa ja pilotoinnissa paikallis- ja aluetason viranomaiset voivat olla keskeisessä roolissa. Eurooppalaisten sisämarkkinoiden kehittämiseksi tulisi kehittää malli, jossa sekä paikallistason että eurooppalaisen tason toimijoilla on omat, luontevat roolinsa. Komissio voisi esimerkiksi edistää toimintatapaa, jossa eniten kasvupotentiaalia sisältävien alojen kehitys otetaan painopisteeksi eri pääosastojen yhteistyönä ja jossa parhaita käytäntöjä kokeillaan paikallistasolla.

42. Parhaimmatkaan toimintatavat eivät kuitenkaan leviä ilman eurooppalaista verkostoa. Komissiolla on parhaat mahdollisuudet tällaisten verkostojen luomiseen. Aloilla ja alueilla, joilla on eniten innovaatiopotentiaalia, tulisi käynnistää EU-rahoitteisia pioneerihankkeita, joissa tutkimus tukee tehokkaasti innovaatiotoimintaa sekä opetusta ja oppimista. Komission tuella kaikkien paikallistason toimijoiden tulisi saada käyttöönsä näin kehitetyt toimintamallit.

IV MUITA TARVITTAVIA JATKOTOIMENPITEITÄ

43. Euroopan komissio on saanut valmiiksi tiedonantonsa "Toinen sisämarkkinoiden toimenpidepaketti" (COM(2012) 573 final). Sen mukaan Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, alueiden komitean sekä monien sidosryhmien yhteistoiminnan tuloksena on päästy kattavasti yhteisymmärrykseen sisämarkkinoiden jatkokehittämiseksi asetettavista poliittisista tavoitteista ja voitu määrittää politiikan painopistealueet. AK yhtyy komission näemykseen, että talouskriisin asettamien haasteiden vuoksi on jatkotoimenpiteitä kiirehdittävä.

44. Nämä tässä tiedonannossa esiteltävät uutta kasvua vauhdittavat tekijät ovat seuraavat:

1. Täysin yhdentyneiden verkkojen kehittäminen sisämarkkinoilla
2. Kansalaisten ja yritysten valtioiden rajat ylittävän liikkuvuuden edistäminen
3. Digitaalitalouden tukeminen koko Euroopassa
4. Sosiaalisen yrittäjyyden, yhteenkuuluvuuden ja kuluttajien luottamuksen lujittaminen.

45. Verkkoitoimialat ovat talouden uudistumisen tukipilareita. Merkittävä tavoite on saada aikaan sisämarkkinat, joilla kansalaiset ja yritykset voivat hyödyntää yhdentyneitä liikenne- ja energiamarkkinoita. Digitaalsektori on kiistatta tuottavuuden ja luovuuden kannalta keskeinen tekijä. Sosiaalinen yrittäjyys

merkitsee reippaita askelia kansalaisten ja kolmannen sektorin aktivoimisessa sekä moninaisen kumppanuustoiminnan nopeaa lisääntymistä. AK odottaa konkreettisia toimia, joilla näiden tavoitteiden mukaiset odotukset kyetään pikaisesti saavuttamaan.

46. Edellä esitettyjen linjausten lisäksi sisämarkkinoiden toimivuudessa on monia poliittisen tason pohdintaa vaativia linjauksia ja kysymyksiä, joiden ratkaisemista kokemukset talouskriisistä edellyttävät. Monet näistä on tunnistettu jo Eurooppa 2020 -strategiassa ja lippulaivahankkeissa, mutta niiden ratkaisemiseen ei vielä ole kyetty. Tällaisia tarvittavia toimenpiteitä on käsitelty myös useissa AK:n lausunnoissa, ja AK haluaa tässä yhteydessä korostaa niistä erityisesti seuraavia.

47. AK ehdottaa (CdR 330/2010), että "luodaan alueellisten sopimusten käytäntö, jossa joustavan aluekohtaisen menettelyn pohjalta alue- ja paikallisviranomaiset keskittävät toimintaansa ja rahoitusta Eurooppa 2020 -strategian ja lippulaivahankkeiden täytäntöönpanoon. Erityisesti on painotettava hankkeita, joissa asianomaisella alueella edistetään yhteiskunnallisia innovaatioita ja joiden yhteiskunnallinen vaikuttavuus on mahdollisimman suuri." Erityisen merkittäviä ovat toimenpiteet komission tiedonannossa määriteltujen painopistealueiden osalta, kuten digitaalisten mahdollisuuksien täysimääräinen hyväksikäyttö palveluprosessin ja palvelurakenteiden uudistamisessa.

48. AK suosittaa (CdR 330/2010), että "komissio panee sisämarkkinoiden toimenpidepaketin puitteissa täytäntöön kaikki Lissabonin sopimukseen sisältyvät uudistukset, jotka voivat johtaa siihen, että unionin kansalaisten luottamus yhtenäismarkkinoihin palautuu. Niistä mainittakoon muun muassa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artikla, jossa määrätään unionia koskevista uusista sosiaalisista tavoitteista sosiaalisen syrjäytymisen ja syrjinnän torjumisen, yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja sosiaalisen suojelun edistämisen, naisten ja miesten tasa-arvon, sukupolvien välisen yhteisvastuun ja lapsen oikeuksien suojelun osalta." Tässäkin on kyse siitä, miten luodaan uusia yhteiskunnallisia innovaatioita siten, että Eurooppaan kehitetään pioneerihankkeita, joilla muutaman alueen uutta luovalla toiminnalla ja alueiden yhteistyöllä saadaan kaikkien käytöön tarvittavia ratkaisuja.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Meriosaaminen 2020”

(2013/C 62/09)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että meriosaaminen on ratkaisevan tärkeää etenkin kestäväen kasvun sekä terveiden ja tuottavien valtamerien aikaansaamisen kannalta ja jotta ymmärretään nykyistä paremmin meriekosysteemejä ja sitä, miten ihmisen toiminta niihin vaikuttaa.
- komitea pitää tärkeänä, että merellä tapahtuvasta toiminnasta on olemassa keskitettyä tietoa, jotta mahdollisesta vuorovaikutuksesta saadaan parempi käsitys ja jotta sitä voidaan ennakoida entistä paremmin.
- huomauttaa, että tiedonkeruuta varten varattujen omien määrärahojensa lisäksi jäsenvaltioiden tulisi voida hyödyntää tiedonkeruuta ja tutkimusta varten varattuja EU:n määrärahoja.
- katsoo, että vaikka jonkin verran edistystä on saavutettu – mistä esimerkkinä etenkin EMODnetin ensimmäisen vaiheen loppuun saattaminen – monia haasteita on vielä voitettavana, jotta komissio voisi saavuttaa vuonna 2010 asetetut tavoitteet.
- katsoo, että on kehitettävä järjeistettyjä ja toimivia lupahakemus- ja arviointimenettelyjä, jotta hakemukset voidaan käsitellä tehokkaasti.
- korostaa, että on tärkeää jatkaa jo käynnissä olevaa, etenkin EMODnetiä koskevaa työtä ja tehdä EMODnetiä laajalti tunnetuksi, kun se aloittaa toimintansa (vuonna 2014), jotta se houkuttaisi tarvitsemiaan avustuksia ja jotta se tulisi suunnitellun kohdeyleisönsä (julkisen ja yksityisen sektorin sekä suuren yleisön) tietoon.

Esittelijä	Arnold HATCH (UK, NI), Craigavonin hallintopiirivaltuuston jäsen (Pohjois-Irlanti)
Viiteasiakirja	Vihreä kirja – Meriosaaminen 2020 merenpohjan kartoituksesta meriennusteisiin COM(2012) 473 final

Alueiden komitean lausunto - Meriosaaminen 2020

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. katsoo, että meriosaaminen on ratkaisevan tärkeää etenkin kestävän kasvun sekä terveiden ja tuottavien valtamerien aikaansaamisen kannalta ja jotta ymmärretään nykyistä paremmin meriekosysteemejä ja sitä, miten ihmisen toiminta niihin vaikuttaa. Komitea panee merkille, että nykyisin saatavilla olevat tiedot ovat hajanaisia ja että viranomaiset, tutkimuskeskukset ja yksityissektori säilyttävät niitä eri tietokannoissa. Lisäksi kerättävät tiedot ovat luonteeltaan valtioiden rajat ylittäviä. Komitea pitää tärkeänä, että merellä tapahtuvasta toiminnasta on olemassa keskitettyä tietoa, jotta mahdollisesta vuorovaikutuksesta saadaan parempi käsitys ja jotta sitä voidaan ennakoita entistä paremmin. Esimerkiksi syvänmerentutkimus (kaivostoiminta, öljyn ja kaasun hyödyntäminen) on erityisen riskialtista toimintaa, jota hallinnoidaan nykyisin täysin erillään kalastustoiminnasta.

2. uskoo, että tietojen hajanaisuus jarruttaa sekä merialan talouskehitystä että kestävä kehitystä, ja katsoo sen vuoksi, että tavoitteena tulisi olla tiedon saatavuuden parantaminen, käyttäjille aiheutuvien kustannusten pienentäminen, innovaatioiden edistäminen ja meriemme luonnetta koskevan epävarmuuden vähentäminen. Tietokantojen tulisi olla käyttäjäystävällisiä, käyttäjien tukena tulisi olla paikallinen yhteyspiste ja tietokannat tulisi yhdistää avoimiin verkkosivuihin, jotka voitaisiin suunnitella siten, että ne kannustavat yleisöä osallistumaan laajoihin verkkokyselyihin.

3. muistuttaa jo ottaneensa kantaa meriosaamiseen tammi-kuussa 2011 antamassaan lausunnossa ⁽¹⁾, jossa käsitellään sekä meriosaamisesta annettua tiedonantoa ⁽²⁾ että ehdotusta asetukseksi yhdenmukaistamiseksi meripolitiikasta ⁽³⁾. Vihreä kirja on jatkoa edellä mainitulle aiemmalle tiedonannolle, ja monet vuoden 2011 lausunnossa esitetyistä keskeisistä huomioista pätevät edelleen.

4. muistuttaa, että vuonna 2010 julkaistu meriosaamista koskeva tiedonanto oli itsessään jatkotoimi yhdenmukaistamiseksi meripolitiikasta 16. marraskuuta 2009 annetuissa neuvoston päätelmissä ⁽⁴⁾ esitettyyn kehoitukseen kehittää aiempaa koordinoitumpi

lähestymistapa meritiedon keruuseen ja kokoamiseen. Komission asiakirjoissa määriteltyihin haasteisiin kuuluvat alaa koskevien EU:n keskeisten aloitteiden, erityisesti Euroopan meripoliittisen seurantakeskuksen ja tietoverkon (EMODnet) sekä Euroopan maanseurantaohjelman (GMES) jatkuvuus vuoden 2014 jälkeen, finanssikriisi ja jäsenvaltioiden budjettivarojen järkipäriäisen käyttö alalla sekä kalastustietojen saatavuus.

5. katsoo, että vaikka jonkin verran edistystä on saavutettu – mistä esimerkkinä etenkin EMODnetin ensimmäisen vaiheen loppuun saattaminen – monia haasteita on vielä voitettavana, jotta komissio voisi saavuttaa vuonna 2010 asetetut tavoitteet.

6. on sen vuoksi tyytyväinen Euroopan komission vihreän kirjan julkaisemiseen.

Huomiota vihreästä kirjasta

7. kiinnittää huomiota siihen, että meriosaaminen ja meriekosysteemien tunteminen on ehdoton ennakkoehdollisuus Eurooppa 2020 -strategian meriulottuvuutta edustavan "sinisen talouden" tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi täysimääräisesti.

8. korostaa, että sinisen talouden on oltava kestäväpohjaista ja sen tulee synnyttää työpaikkoja meri-, merenkulku- ja kalastussektoreille parantamalla yritysten, viranomaisten ja tutkimusyhteisön kilpailukykyä ja tehokkuutta. Euroopan komission arvioiden mukaan yhdenmukaistetun verkon luominen nykyisen hajanaisen merten seurantajärjestelmän tilalle tuottaisi etuja, jotka voisivat olla suuruudeltaan 300 miljoonaa euroa vuodessa.

9. vahvistaa tukensa ajatukselle Euroopan meripoliittisesta seurantakeskuksesta ja tietoverkosta (EMODnet) sekä panokselle, jonka se voi tarjota nykyistä yhdenmukaistamiseksi meriosaamisen verkoston luomiseen.

10. korostaa, että on tärkeää jatkaa jo käynnissä olevaa, etenkin EMODnetiä koskevaa työtä ja tehdä EMODnetiä laajalti tunnetuksi, kun se aloittaa toimintansa (vuonna 2014), jotta se houkuttaisi tarvitsemiaan avustuksia ja jotta se tulisi suunnittelun kohdeyleisönsä (julkisen ja yksityisen sektorin sekä suuren yleisön) tietoon. Komitea kannattaa niin ikään jatkuvan ja integroidun prosessin käynnistämistä vuoden 2014 jälkeen.

⁽¹⁾ CdR 339/2010 fin *Yhdenmukaistetun meripolitiikan kehittäminen ja meriosaaminen 2020*.

⁽²⁾ COM(2010)461 final *Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Meriosaaminen 2010 – Meritiedolla ja seurannalla älykkäaseen ja kestävään kasvuun*.

⁽³⁾ COM(2010)494 final *Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhdenmukaistamiseksi meripolitiikan edelleenkehittämistä koskevasta tukiohjelmasta*.

⁽⁴⁾ *Neuvoston päätelmät yhdenmukaistamiseksi meripolitiikasta, yleisten asioiden neuvoston 2 973. kokous, Bryssel 16.11.2009*.

11. painottaa olevan tärkeää, että käytössä on aiempaa yksityiskohtaisempaa tietoa merien biodiversiteetistä, eri meriekosysteemien toiminnasta ja niiden vuorovaikutuksesta ihmisen toiminnan kanssa. Komitea katsoo lisäksi, että on kehitettävä järjestyttäjä ja toimivia lupahakemus- ja arviointimenettelyjä, jotta hakemukset voidaan käsitellä tehokkaasti.

12. korostaa, että kalakantojen tilaa koskeva tieto on olennaisen tärkeää yhteisen kalastuspolitiikan kunnianhimoisen ja realistisen uudistuksen suunnittelemiseksi, ja toistaa kehotuksensa varata parhaillaan käsittelyssä olevasta Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta riittävästi varoja tiedonkeruuseen.

13. huomauttaa, että tiedonkeruuta varten varattujen omien määrärahojensa lisäksi jäsenvaltioiden tulisi voida hyödyntää etenkin Euroopan meri- ja kalatalousrahastoon ja Horisontti 2020 -ohjelmaan tiedonkeruuta ja tutkimusta varten varattuja EU:n määrärahoja.

14. kehottaa noudattamaan merien havainnoinnissa nykyistä järjestelmällisempää lähestymistapaa, jotta CLIMATE-ADAPT-portaaliin voidaan tuottaa entistä tarkempia indikaattoreita ilmaston muuttamista koskevien parametrien, kuten merenpinnan korkeuden ja merien happamoitumisen paikallisista muutoksista ja sitä kautta helpottaa sopeutumisprosessia ilmaston lämpenemiseen.

Toissijaisuusperiaate

15. muistuttaa, että subsidiariteettisyistä vastuu tiedonkeruusta on pääasiassa jäsenvaltioilla. Koska on taattava jäsenvaltioiden ja eri käyttäjäyhteisöjen toimien yhtenäisyys, EU:n toiminta voisi tuottaa lisäarvoa tiedonkeruuvaiheessa. Jäsenvaltioiden tiedot eivät riitä kertomaan kaikkea sitä, mitä on tarpeen tietää meristä maailmanlaajuisena järjestelmänä, jota yhdistävät muuttuvat tuuliolosuhteet, vuodenajan mukaan vaihtuvat merivirrat sekä vaeltavat lajit. Nämä parametrit ovat myös luonteeltaan valtioiden rajat ylittäviä, ja niitä varten kerättävä tieto on koordinoitava ja yhdistettävä, jotta voidaan saavuttaa toivotut tulokset.

16. katsoo sen vuoksi, että Euroopan tason analyysit ovat olennaisen tärkeitä ja että EU:n toiminta on täysin perusteltua toissijaisuusperiaate huomioon ottaen.

17. kiinnittää kuitenkin huomion tarpeeseen noudattaa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita, kun tämän kuulemisen jälkeen suunnitellaan tulevia toimenpiteitä, sekä tarpeeseen ottaa huomioon paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisesti aiheutuvat hallinnolliset tai taloudelliset rasitteet.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sininen kasvu: Meritalouden ja merenkulkualan kestävän kasvun mahdollisuudet”

(2013/C 62/10)

ALUEIDEN KOMITEA

- toteaa, että meritalous laajasti ymmärrettynä ei rajoitu niihin alueisiin ja toimijoihin, joilla on meret ja valtameret suoraan ulottuvillaan, vaan asia koskee suurelta osin myös kaukana merenrannikoista ja satamista sijaitsevia alueita, muun muassa kun ajatellaan laivoihin tarkoitettujen varusteiden valmistamista, kuljetus- ja logistiikka-alaa sekä tutkimusta ja kehitystoimintaa.
- kannattaa sitä, että sinistä taloutta kehitettäessä otetaan huomioon Euroopan merialueiden alueelliset erityispiirteet ja hyödynnetään niitä sen toteutuksessa.
- pitää välttämättömänä, että vesiviljelyä tuetaan taloudellisesti EU:n varoista, mutta vastustaa ehdotuksia, jotka koskevat vesiorganismien muuntamista geneettisesti siten, että luodaan uusia lajeja, jotka ovat vastustuskykyisempiä sairauksille sekä ympäristön pilaantumiselle.
- kiinnittää huomiota maailmansotien ja kylmän sodan ajoilta peräisin olevaan sotamateriaaliin sekä mereen takavuosina laskettuun radioaktiiviseen jätteeseen ja katsoo, että Euroopan unionin tasolla on tarpeen kehittää menetelmiä ja myöntää varoja, joiden avulla voidaan tehdä nämä vaaralliset materiaalit vaarattomiksi.
- kehottaa kutsumaan alueiden komitean alue- ja paikallisviranomaisten edustajana järjestelmällisesti osallistumaan "sinisen kasvun" käsitteen jatkokehittelyyn. Tähän liittyy merialuestrategioiden kehittäminen ja laatiminen, mitä komitea pitää tärkeänä välineenä sinisen kasvun keskeisten näkökohtien toteuttamisessa.

Esittelijä	Adam BANASZAK (PL, AE), Kujavia-Pommerin voivodikunnan aluevaltuuston jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Sininen kasvu – Meritalouden ja merenkulkualan kestävän kasvun mahdollisuudet
	COM(2012) 494 final

Sininen Kasvu: Alueiden komitean lausunto – Meritalouden ja merenkulkualan kestävän kasvun mahdollisuudet

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. korostaa, että sinisen kasvun käsite perustuu oletukseen, että merillä, rannikoilla ja valtamerillä voi olla keskeinen rooli useiden nykyisten haasteiden ratkaisemisessa kestävän kehityksen periaatteiden ja "älykkään erikoistumisen" pohjalta.

2. toteaa, että meritalous laajasti ymmärrettynä ei rajoitu niihin alueisiin ja toimijoihin, joilla on meret ja valtameret suoraan ulottuvillaan, vaan asia koskee suurelta osin myös kaukana merenrannikoista ja satamista sijaitsevia alueita, muun muassa kun ajatellaan laivoihin tarkoitettujen varusteiden valmistamista, kuljetus- ja logistiikka-alaa sekä tutkimusta ja kehitystoimintaa.

3. korostaa sinisen talouden kasvun merkitystä, sillä sen ansiosta EU:n kansainvälinen kilpailukyky voi parantua.

4. katsoo, että sininen kasvu tulee perustaa biologisen monimuotoisuuden ja meriympäristön ja sen ekosysteemien suojeleluun, minkä ansiosta tuetaan ympäristön ja vastaavien meri- ja rannikkoekosysteemien täyttämää luonnollisia tehtäviä.

5. kannattaa meneillään olevia ja vuosiksi 2014–2020 kaavailtuja EU:n aloitteita, joilla on tarkoitus tukea jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten toteuttamia, sinisen talouden kasvuun tähtääviä toimenpiteitä.

6. tukee pyrkimyksiä merten aluesuunnittelua koskevan yhteisen järjestelmän perustamiseksi kaikkialle Euroopan unioniin. Se on tärkeä väline "sinisen talouden" eri osa-alueiden etujen tasapainottamiseksi ja arvokkaiden merellisten resurssien tehokkaan ja kestäväpohjaisen käytön varmistamiseksi.

7. on sitä mieltä, että unionilta puuttuu yhtenäinen meripolitiikka. Komitea katsoo myös, että tiedonannossa ei käsitellä tiettyjä meritalouden toimialoja, kuten merikuljetuksia ja telakateollisuutta.

Sininen energia

8. on yhtä mieltä siitä, että uusiutuva merienergia (laajassa merkityksessä) on voimakas talouden haara, jonka ansiosta saadaan käyttöön sähköenergiaa, jonka vaikutukset luonnonympäristöön ovat suppeat. Se voi olla myös kulloisenkin alueen kehityksen voimanlähde.

9. korostaa, että EU:n varat ovat tärkeä tämän taloudenhaaran kehitystä vauhdittava keino, ja niiden turvin rahoitetaan alan investointeja, tutkimukseen ja kehittämiseen liittyviä hankkeita ja henkilöstökoulutusta.

10. muistuttaa, että on kiinnitettävä erityistä huomiota uusiutuvista lähteistä tuotettavan energian edellyttämien rakenteiden vaikutuksiin luontoympäristöön.

11. toteaa, että uusiutuvan merienergian kehittäminen voi antaa myönteisen sysäyksen pienehköjen merisatamien kehitykselle. Niiden avulla pystytään tyydyttämään tämän meritalouden lohkon logistisia tarpeita.

12. katsoo, että kun jatkossa keskustellaan uusiutuvan merienergian tulevaisuudesta, täytyy merialan hallinnon, satamaviranomaisten sekä alue- ja paikallisviranomaisten edustajat kutsua mukaan.

13. katsoo, että julkisella sektorilla on erityinen tehtävä tämän alan tulevien aloitteiden tukijana.

Vesiviljely ja kalastus

14. katsoo, että yhdessä luontoympäristöä, ekologista tasapainoa ja biologista monimuotoisuutta kunnioittavan tuotannon kasvun myötä tapahtuva vesiviljelyn kehittyminen tulee vaikuttamaan myönteisesti kalojen ja muiden vesieläinten elintarvikkeiden lisäantymiseen. Se edistää kansanterveyttä ja lujittaa vesiviljelyalaan kytkeytyvien taloustoimijoiden asemaa, supistaa kalavalkuaisaineiden korvikkeiden osuutta sekä luo lisää työmahdollisuuksia tällä sinisen talouden loholla.

15. pitää välttämättömänä, että vesiviljelyä tuetaan taloudellisesti EU:n varoista, mikä vahvistaa kalataloussektorin ja kalastustoiminnan merkitystä rannikkoalueille.

16. vastustaa ehdotuksia, jotka koskevat vesiorganismien muuntamista geneettisesti siten, että luodaan uusia lajeja, jotka ovat vastustuskykyisempiä sairauksille sekä ympäristön pilaantumiselle.

17. tukee kalastusalusten moottorien uusimista sekä sellaisten uusien energiatehokkaiden kalastusalusten tuomista markkinoille, jotka soveltuvat valikoivaan kalastukseen, samoin kuin alusten turvallisuuden ja mukavuuden parantamista.

18. muistuttaa aiheesta "Yhteisen kalastuspolitiikan uudistaminen" antamassaan lausunnossa ilmaisemastaan kannasta, että on tarpeellista perustaa vesiviljelyalan neuvoa-antava toimikunta, joka kokoaisi yhteen tuotantoteollisuuden edustajia.

19. korostaa tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean (STECF) roolia tieteellisenä elimenä, joka tukee Euroopan komissiota tämän harjoittamassa, kestävyysajattelun mukaista kalatalouden hallinnointia koskevassa toiminnassa.

Meri-, rannikko- ja risteilymatkailu

20. uskoo, että monille Euroopan unionin asukkailla loma meren rannalla jossain unionin jäsenvaltioista näyttyy yhä houkuttelevampana. Euroopan unionin jäsenvaltioissa vietettävän meriloman houkuttelevuutta lisää lisäksi toimialan palvelutason jatkuva kohoaminen.

21. kannattaa strategisen lähestymistavan omaksumista merisatamien, laiturirakenteiden ja liikenteen (laajassa merkityksessä) infrastruktuuriin ja korostaa, että kyseisiä investointitoimenpiteitä on aiheellista tukea taloudellisesti koheesiorahaston, aluekehitysrahaston sekä Euroopan meri- ja kalatalousrahaston varoista.

22. katsoo, että aloitteita, joissa yhdistetään merenrannikon suojelua ja ympäristöystävällistä matkailutoimintaa koskevia toimia, tulee tukea ja edistää uudessa vuosien 2014–2020 rahoituskehityksessä.

23. korostaa suojeltujen merialueiden roolia merten ekosysteemien säilyttämisessä ja suojelussa sekä kestävyysajattelun mukaisen sukellusmatkailun kehittämisessä meriosaamisen ja sitä koskevan yhteiskunnallisen valistamisen strategisena välineenä.

24. kannattaa alue- ja paikallisviranomaisien tähänastisia toimia luonnonsuojelun tukemisessa, edistämässä ja väestön valistamisessa asiasta sekä matkailun perustaa laajentavien ja tämän toimialan henkilöstön korkeatasoiseen pätevyystarpeeseen tähtäävien aloitteiden toteuttamisessa.

25. pitää merialan korkea-asteen oppilaitosten ja tieteellisten keskusten tehtävää erityisen merkittävänä, koska ne kasvattavat

meritaloutta varten sekä työntekijöitä, joilla on paitsi korkea-koulututkinto myös hyvät ammatilliset erityistaidot. Tämän lisäksi on syytä tukea merialan henkilöstön koulutuslaitosten yhteistyöfoorumien toimintaa.

Meren mineraalivarat

26. yhtyy ajatukseen, että raaka-aineiden tarpeen kasvaessa lisääntyy mahdollisesti myös kiinnostus louhia niitä merien ja valtamerien pohjalta. Tämä voi vaikuttaa voimakkaasti meriekoysteemien – joista osa tunnetaan edelleen varsin huonosti – tasapainoon ja aiheuttaa myös vakavia häiriöitä kullekin alueelle sekä ihmisen muokkaamalle ja luonnonympäristölle (maanpinnan aleneminen, eroosio, tulvat jne.) silloin, kun louhokset sijaitsevat rannikon läheisyydessä. Kuten komitea on todennut kestävästä kehitystä käsittelevissä lausunnoissaan, olisikin siis asetettava etusijalle käytettyjen raaka-aineiden uudelleenkäyttö ja kierrätys tällaisen taloudellisen rasituksen vähentämiseksi.

27. katsoo, että tämän toimialan kehitystä pystytään vauhdittamaan tukemalla tutkimus- ja kehittämistyötä, rahoittamalla tiedekeskuksia, tutkimusta sekä tiede- ja apurahaohjelmia.

28. korostaa, että on tärkeää tukea erikoistunutta telakkasektoria sekä sellaisiin laivoihin ja muihin merirakenteisiin (myös kaivannaisteollisuuden rakenteisiin) tarkoitettujen varusteiden tuotantoa, jotka kykenevät merenalaiseen toimintaan täyttäen samalla korkeat ympäristönsuojelunormit.

29. kiinnittää huomiota seikkaan, jolla saattaa olla erityisen suuri merkitys kaikille sinisen talouden kehittämisen yhteydessä mainituille aloille. Kyseessä on maailmansotien ja kylmän sodan ajoilta peräisin oleva sotamateriaali sekä mereen takavuosina laskettu radioaktiivinen jäte. Niinpä myös Euroopan unionin tasolla on tarpeen kehittää menetelmiä ja myöntää varoja, joiden avulla voidaan tehdä nämä vaaralliset materiaalit vaarattomiksi.

Sininen bioteknologia

30. on samaa mieltä siitä, että merellisiin resursseihin tukeutuva bioteknologian ala on tällä hetkellä kaiken kaikkiaan niukasti kehittynyt. Esitetyt esimerkit hyvistä käytänteistä, joiden aiheena ovat meren eliöiden pohjalta kehitetyt lääkkeet, antavat toiveita, että tällä alalla harjoitettava tutkimus voi avata hyvin lupaavia näkymiä.

31. katsoo, että tieteellistä tutkimusta kannattaa seurata, koska sen tuloksia voidaan hyödyntää siten, että niiden pohjalta pystytään luomaan uusia, innovatiivisia teknologioita, jotka teolliseen mittakaavaan vietyinä voivat kehittää taloutta merkittäväällä tavalla.

Lopuksi

32. tähdentää, että sinisen talouden kehityksen on tapahduttava luontoympäristöä sekä kestävänsä kehityksen periaatteita kunnioittavasti. Samalla on kuitenkin olennaisen tärkeää, että luonnonsuojeluun liittyvät kysymykset otetaan huomioon.

33. katsoo, että siniseen kasvuun liittyy hyvin olennaisesti välttämättömän infrastruktuurin, erityisesti merisatamien, laiturirakenteiden ja liikenneverkkojen, kehittäminen. Siksi kaikenkattava tuki on tarpeen: erityisesti on tuettava ja edistettävä tutkimus- ja kehitysohjelmia ja pidettävä niitä strategisesti tärkeänä seikkana.

34. kannattaa sitä, että sinistä taloutta kehitettäessä otetaan huomioon Euroopan merialueiden alueelliset erityispiirteet ja hyödynnetään niitä sen toteutuksessa.

35. kehottaa kutsumaan alueiden komitean alue- ja paikallisviranomaisten edustajana järjestelmällisesti osallistumaan "sinisen kasvun" käsitteen jatkokehittelyyn. Tähän liittyy merialuestrategioiden kehittäminen ja laatiminen, mitä komitea pitää tärkeänä välineenä sinisen kasvun keskeisten näkökohtien toteuttamisessa.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Uusiutuva energia: merkittävä tekijä Euroopan energiemarkkinoilla”

(2013/C 62/11)

ALUEIDEN KOMITEA

- toteaa, että uusiutuvan energian koordinoimaton ja odotettua nopeampi kehitys on aiheuttanut monissa jäsenvaltioissa energiajärjestelmien toimintaan liittyviä poliittisia, sääntelyllisiä ja teknisiä ongelmia. EU:n tasolla on käytävä vakavaa keskustelua asianmukaisista mekanismeista ja välineistä uusiutuvan energian edistämiseksi koordinoitulla tavalla.
- toteaa, että olisi laadittava yksinkertainen ja tehokas uusiutuvan energian tukemisen järjestelmä yhteisen eurooppalaisen strategian pohjalta. Tarvitaan yhteinen strategia markkina- ja sääntelymekanismien luomiseksi, jotta varmistetaan tehokas ja yhteiskunnallisesti kestävä siirtymä kohti laajamittaisempaa uusiutuvan energian tuotantoa.
- katsoo, että tuleva tukimekanismi voisi perustua koheesipolitiikan varmennettuihin menettelyihin uusiutuvan energian tuotannon ja jakelun tukemiseksi ja uusiutuvan energian uuden teknologian laajemman käyttöönoton edistämiseksi.
- on vakuuttunut, että nykytilanteen vakauttamiseksi ja pitkäkestoisten kannustimien luomiseksi investoijille on välttämätöntä lisätä eri jäsenvaltioiden päätösten yhdenmukaisuutta. Yksi asiaa edistävä väline voisi olla uusiutuvan energian yleiseurooppalainen tukijärjestelmä.
- pitää mahdollisena, että uusiutuvia energialähteitä hyödyntävien eri teknologioiden ja uusien energian tuottamis- ja siirtokapasiteetin hallinnointitapojen yhdistäminen alueilla käyttämällä älykästä sähköverkkotekniikkaa mahdollistaa paikallisen energiantarpeen ja tuotannon tasapainottamisen. Tämä lisää huomattavasti alueiden energiavarmuutta ja vähentää riippuvuutta kaukaa tuotavasta energiasta.

Esittelijä	Witold STĘPIEŃ (PL, PPE), Łódzin voivodikunnan aluejohtaja
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uusiutuva energia: merkittävä tekijä Euroopan energiamarkkinoilla
	COM(2012) 271 final

Alueiden komitean lausunto – Uusiutuva energia: merkittävä tekijä Euroopan energiamarkkinoilla

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. yhtyy Euroopan komission näkemykseen, jonka mukaan uusiutuva energia on keskeinen tekijä energialähteiden monipuolistamisessa, Euroopan kilpailukyvyyn parantamisessa ja työpaikkojen luomisessa sekä Euroopan unionin ilmastomuutos- sitoumusten täyttämässä. Komitea katsoo myös, että vuoden 2020 jälkeiset energiasektorin kehitystavoitteet ovat tärkeitä sen varmistamiseksi, että uusiutuva energia on osa eurooppalaisia energiamarkkinoita.

2. katsoo, että yksi uusiutuvan energian kehittämisen suurimmista ongelmista on se, että Euroopan unionin energiapolitiikasta puuttuu pitkän aikavälin näkemys sekä toissijaisuusperiaatteen mukainen valtioiden, alueiden ja asiaankuuluvien osapuolten välinen koordinaatio. Komitea viittaa myös energiatehokkuustoimenpiteiden keskeiseen merkitykseen tavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi se on samaa mieltä Euroopan komission kanssa siitä, että jäsenvaltioiden tulisi hyödyntää tarjolla olevia välineitä keskinäisen yhteistyön ja uusiutuvan energian kaupan edistämiseksi, ja tähdentää raja-alueiden erityisasemaa tällaisen yhteistyön mahdollisina koekenttinä.

3. toteaa, että olisi laadittava yksinkertainen ja tehokas uusiutuvan energian tukemisen järjestelmä yhteisen eurooppalaisen strategian pohjalta. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti Euroopan tasolla tulisi määrittää vain yleiset puitteet keskittyen erityisesti rajatylittäviin vaikutuksiin. Tuleva tukimekanismi voisi perustua koheesio politiikan varmennettuihin menettelyihin uusiutuvan energian tuotannon ja jakelun tukemiseksi ja uusiutuvan energian uuden teknologian laajemman käyttöönoton edistämiseksi. Komitea painottaa paikallis- ja alueviranomaisten keskeistä roolia uusiutuvaa energiaa hyödyntävien ratkaisujen kehittämisessä ja edistämässä, sillä ratkaisujen on perustuttava eri alueiden kokemuksiin ja tarpeisiin. Komitea kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan paikallis- ja aluetason edustajat mukaan EU-tason poliittisten välineiden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

II EUROOPAN KOMISSION TIEDONANTO

4. yhtyy Euroopan komission käsitykseen, jonka mukaan uusiutuvan energian osuuden huomattava kasvattaminen edellyttää

nykyisten tukijärjestelmien parantamista. Komission analyysin mukaan suuret hallinto- ja pääomakustannukset kasvattavat usein uusiutuvan energian alan hankkeiden kustannuksia ja vaarantavat niiden kilpailukyvyyn erityisesti alkuvaiheissa. Tiedonnannossa painotetaan tarvetta varmistaa jäsenvaltioiden järjestelmien välinen johdonmukaisuus, jotta voidaan poistaa energiamarkkinoiden vääristymät. Siirtyminen asteittain järjestelmiin, joissa tuottajat toimivat markkinahintojen perusteella, parantaa uusiutuvaa energiaa käyttävän teknologian kilpailukykyä. Jotta kypsien teknologioiden tuen tarve vähenisi pitkällä aikavälillä, ratkaiseva seikka on erityisesti päästöyksiköiden markkinoiden toimivuus. Kuitenkin uudet, vähemmän kypsät teknologiat tarvitsevat tukea. AK onkin tyytyväinen Euroopan komission suunnitelmaan valmistella ohjeistusta näitä kysymyksiä koskevista parhaista käytännöistä ja saaduista kokemuksista.

5. korostaa, että infrastruktuurin yleinen kehittäminen on ratkaisevan tärkeää sisämarkkinoiden onnistumisen ja uusiutuvien energialähteiden sähköverkkoon liittämisen kannalta. Infrastruktuuria voidaan parantaa seuraavilla tavoilla:

- investoinnit jakeluverkkoihin
- voimansiirtoinfrastruktuurin parantaminen
- investoinnit yhteenliittäntöihin erityisesti jäsenvaltioiden ja niiden alueiden välillä
- älyverkkojen kehittäminen
- tuki hajautetulle/pienimuotoiselle sähköntuotannolle.

6. huomauttaa, että tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) rahoitus on ratkaisevaa tuettaessa teknologista innovointia ja kehitystä. Komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että erityisesti valtameriteknologioita, energian varastointia ja uusiutuvan energian tuottamisessa tarvittavia edistyneitä materiaaleja koskevalla tutkimuksella sekä teknologian kehittämisellä uusiutuvan energian tarpeita vastaavia, hyödyntämättömiä biomassalajeja varten on tärkeä rooli. EU:n pääasiallinen panos tärkeimpien energiateknologioiden kehittämiseen on strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-suunnitelma) ja tuleva Horisontti 2020 -tutkimusohjelma. Komitea korostaa paikallis- ja

alueviranomaisten tärkeää roolia tutkimusinfrastruktuurin yhteistyökumppanina ja tukijana sekä julkisena investoijana. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä lisäksi, että EU:n tutkimusrahoituksen ratkaiseva merkitys tällä alalla tulisi ottaa riittävällä tavalla huomioon EU:n monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytävissä keskusteluissa.

7. panee merkille komission analyysin eri alojen energiemarkkinoiden (lämmitys ja jäähdytys, liikenne, sähkö jne.) avoimuuden ja yhdentymisen tasosta ja on samaa mieltä siitä, että markkinoiden yhdentäminen voi helpottaa uusien toimijoiden, kuten uusiutuvan energian tuottajien, pääsyä markkinoille. Komitea korostaa kuitenkin, että markkinoiden avaaminen ei sinänsä takaa parempaa tehokkuutta ja alempia hintoja ja että markkinoiden avaamisen onnistuminen edellyttää asianmukaista EU-tason sääntelyä ja valvontaa, avoimuutta ja kuluttajille suunnattua tiedotusta. Komitea odottaakin energian sisämarkkinoita koskevista komission ehdotuksista käytävää tulevaa keskustelua.

III UUSIUTUVAN ENERGIAN KEHITTÄMINEN

Uusiutuvan energian osuus energiankulutuksesta

8. kiinnittää huomiota siihen, että uusiutuvan energian osuus EU:n energiankulutuksesta oli vuoden 2012 puolivälissä 12,4 prosenttia, eli se oli kasvanut 1,9 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Tämä merkitsee, että tällä vauhdilla EU saavuttaa vuodeksi 2020 asetetun tavoitteen uusiutuvan energian osuuden nostamisesta 20 prosenttiin. Se merkitsee kuitenkin myös sitä, että EU:n tulisi olla kunnianhimoisempi ja asettaa korkeampi tavoite tai ainakin asettaa 20 prosentin tavoite jokaiselle jäsenvaltiolle. Lisäksi ponnisteluja on jatkettava vuoden 2020 jälkeen, ja EU:n tulisi asettaa itselleen mahdollisimman pian kunnianhimoisia välitavoitteita, jotta uusiutuvan energian osuus saataisiin mahdollisesti 100 prosenttiin vuoteen 2050 mennessä.

Uusiutuvan energian tukeminen

9. toivoo kunnollisen rakenteen luomista ja realististen tavoitteiden asettamista Euroopan unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmälle, jonka oli määrä olla uusiutuvan energian välillinen tukimuoto.

Tukijärjestelmä ja energiemarkkinat

10. on Euroopan komission kanssa samaa mieltä siitä, että energiemarkkinoilla olevan uusiutuvan energian kilpailukykyä on lisättävä. Tukijärjestelmät tulisi rakentaa siten, että ne kannustavat investoijia kehittämään uusiutuvaa energiaa ja varmistavat sen tehokkaan toiminnan kilpailuun perustuvilla energiemarkkinoilla. Tukijärjestelmien tulisi myös johtaa muiden, erityisesti ympäristöön haitallisten energiamuotojen asteittaiseen korvaamiseen.

11. on huolissaan siitä, että joillakin uusiutuvan energian tukijärjestelmillä saattaa olla tahattomia seurauksia tai osa uusiutuvan energian tuottajista saattaa käyttää niitä väärin, minkä

seurauksena uusiutuvan energian kuluttajahinnat nousevat korkeiksi. Tällaisten väärinkäytösten estämiseksi tarvitaan uusiutuvaa energiaa koskeva koordinoitu EU-tason strategia, jossa käytetään eurooppalaisen ja kansallisen kilpailupolitiikan nykyisiä välineitä.

12. toteaa, että vihreiden sertifiikaattien järjestelmä sekä syötötariffijärjestelmä poistavat markkinariskit. Lisäksi eräissä maissa uusi sertifiikaattijärjestelmä ei toimi välttämättä kaikilta osin moitteettomasti. Uusiutuvan energian nopean lisääntymisen vuoksi sertifiikaattien määrä alkaa ylittää pakollisen ostotason, mikä romahduttaa niiden hinnat. Näin ollen uusiutuvan energian tavoitteita on syytä tarkistaa ja muuttaa myönnettyjen sertifiikaattien määrää sen mukaisesti.

13. on periaatteessa tyytyväinen ehdotettuun uuteen alkupe-
rätakuujärjestelmään, joka on tietynlainen eurooppalainen vihreä sertifiikaatti ja joka antaa mahdollisuuden käydä kauppaa vihreillä sertifiikaateilla kaikissa Euroopan unionin maissa, jotka ovat ottaneet järjestelmän käyttöön. Tarvitaan kuitenkin seuranta, jotta voidaan varmistaa, että tämä toimenpide on riittävä korjaamaan nykyisten järjestelmien puutteet.

Reaktioita uusiutuvan energian koordinoimattomaan kehitykseen

14. toteaa, että uusiutuvan energian koordinoimaton ja odotettua nopeampi kehitys on aiheuttanut monissa jäsenvaltioissa energijärjestelmien toimintaan liittyviä poliittisia, sääntelyllisiä ja teknisiä ongelmia. EU:n tasolla on käytävä vakavaa keskustelua asianmukaisista mekanismeista ja välineistä uusiutuvan energian edistämiseksi koordinoitulla tavalla. Tarvitaan yhteinen strategia markkina- ja sääntelymekanismien luomiseksi, jotta varmistetaan tehokas ja yhteiskunnallisesti kestävä siirtymä kohti laajamittaisempaa uusiutuvan energian tuotantoa.

15. huomauttaa, että eri maiden ja alueiden välisen sähköenergiavirran koordinoitua on edelleen parannettava. Uusiutuvan energian osuuden huomattava kasvu energian kokonaistuotannossa edellyttää koordinoitua lisäämistä verkon kehittämisessä ja toiminnassa sekä eri maiden ja alueiden välillä, mantereiden ja saarten välillä ja saarten kesken yhteenliitettävien sähköverkkojen tehokasta oikeudellista sääntelyä.

16. toteaa, että energiantuotantoa uusiutuvista lähteistä voidaan edistää paikallisten energiaratkaisujen kautta. Näissä energiaratkaisuissa tulee olla toimenpiteitä energian säästämistä, uusiutuvan energian lisäämistä ja resurssien säästämistä varten kehitettävää kehitystä kunnioittaen.

Uusiutuvan energian toimivuuden tekniset edellytykset

17. kiinnittää huomiota siihen, että uusiutuva energia on liitetty energiaverkkoihin, joita ei ole rakennettu tämänäyppisissä energialähteitä varten. Uusiutuvan energian laaja käyttö edellyttää varoja ja aikaa energiaverkkojen parantamiseksi, sillä niiden nykyinen rajoittaa uusiutuvan energian kasvua. Ongelma voidaan ratkaista ottamalla käyttöön älyverkot ja liittämällä sähköverkot nykyistä paremmin yhteen EU:n eri jäsenvaltioiden välillä, mantereiden ja saaristoalueiden välillä ja saarten kesken. Lisäksi

monien uusiutuvia energialähteitä hyödyntävien voimaloiden toiminta on hyvin epävakaa; niistä mainittakoon tuuli- ja aurinkovoimalat. Onkin tarpeen pitää yllä jonkin verran varantuotantokapasiteettia perinteisissä voimaloissa, jotta voidaan kehittää soveltuvaa energian varastointia ja lisätä joustavuutta kysynnän hallinnan kautta.

18. katsoo, että energian laaja-alainen varastointi parantaisi huomattavasti uusiutuvista energialähteistä saatavan sähkön tuotantojärjestelmän toimintaedellytyksiä. Teknisistä syistä sähköä ei kuitenkaan voi varastoida suoraan. Epäsuora varastointi muuntamalla sähköä kemialliseksi energiaksi, kuten sähköakuisa, tai kineettiseksi energiaksi, kuten pumppuvoimalaitoksissa, on nykyisin hyvin kallista, ja sen laaja-alainen käyttö on rajallista. Uusiutuvan energian laajamittainen käyttö sähköverkkojärjestelmissä edellyttää uuden teknologian kehittämistä ja erityisesti uudenlaista energian varastointia, jossa voidaan varastoida 2–3 kertaa enemmän energiaa nykyisellä kapasiteetilla ja huomattavasti alhaisemmin tuotantohinnoin. Teknologioita, joilla ylimääräinen sähkö muutetaan kaasuksi (*power to gas*) tulisi kehittää edelleen, koska ne tarjoavat lukuisia etuja. Keinotekoinen kaasu pystytään syöttämään olemassa olevaan verkko- ja varastoinfrastruktuuriin. Komitean mielestä olisi lisättävä uusia energian varastointitekniikoita koskevaa tutkimusta, jotta voitaisiin edistää uusiutuvien energialähteiden laajamittaista käyttöä sähkön tuotannossa.

19. korostaa, että koska Euroopan mantereella ei ole riittävää infrastruktuuria, jolla tehokkaasti hyödynnettäisiin uusiutuvia energialähteitä, kuten suuria tuulivoimaloita Välimerellä ja aurinkovoimaloita Välimeren ympärillä ja Pohjois-Afrikassa, tarvitaan mittavia investointeja Euroopan sähkönsiirron valtaväyliin. Euroopan sähkönsiirron valtaväyliä laajennettaessa on noudatettava tiukkoja ympäristövaatimuksia ja otettava asianosaiset alueet mukaan niiden valmisteluun. On myös valittava mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavat toimitusmenetelmät ja selvítettävä myös maanalaisten reittien mahdollisuuksia. Lisäksi olisi otettava huomioon, että jo nyt sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaista verkostoa (ENTSO-E), joka ulottuu Portugalista Puolan itärajalle ja Tanskasta Baltian maihin, olisi uudistettava kasvavaan kysyntään vastaamiseksi Euroopan energia-alan yhdentymisen edetessä. Komitea kannattaa uusien tasavirtavaihtolinjojen rakentamista, joka saattaisi parantaa eurooppalaisen verkoston toimintavarmuutta ja vähentää sähkön siirtohävikkiä.

Uusiutuvan energian kestävyden varmistaminen

20. toteaa, että uusiutuvan energian lisääminen tulee toteuttaa kaikin puolin kestäväällä tavalla. Kestävyden varmistamiseen tähtäävien järjestelmien kehittämisessä ja uusien luomisessa on varmistettava, etteivät järjestelmät synnytä uusia esteitä energia- ja polttoainemarkkinoiden kehittymiselle. Olemassa olevia menettelytapoja ja järjestelmiä tulee hyödyntää täysimääräisesti. Bienergian hiilineutraalisuudesta huolehtiminen on avainasemassa, kun uusiutuvaa energiaa lisätään.

IV UUSIUTUVAN ENERGIAN UUSI TUKIJÄRJESTELMÄ

21. toteaa, että Euroopan komission olisi aiheellista tehdä analyysi uusiutuvan energian uuden tukijärjestelmän suunnittelusta varten. Järjestelmän tulisi olla koordinoitu läpi Euroopan

unionin, ja siinä tulisi ottaa huomioon jäsenvaltioiden ja alueiden kokemukset ja hyvät käytänteet. Tällaisessa lähestymistavassa voitaisiin asettaa yleiseurooppalaiset tavoitteet ja eritellä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Uuden järjestelmän tulisi kattaa oikeudelliset, taloudelliset, tekniset ja yhteiskunnalliset näkökohdat.

22. toteaa, että uusiutuvan energian eurooppalaiseen tukijärjestelmään tulee sisältyä

- uusiutuvan energian yleiseurooppalaisen tukirahaston perustaminen
- uusiutuvan energian tukijärjestelmien koordinointi EU-tasolla ja niiden yhteensopiviksi tekeminen
- alueiden roolin vahvistaminen myönnettäessä tukea uusiutuvalla energialle ja parannettaessa yhteiskunnallista tietoisuutta
- uusiutuvan energian teknologian optimaalinen hyödyntäminen alueiden uusiutuvien energiavarojen mukaisesti
- toimintaa usealla tasolla: suuria laitoksia koskevaa toimintaa EU-tasolla sekä pieniä ja mikrolaitoksia koskevaa toimintaa valtioiden ja alueiden tasolla
- investointien tukeminen ja muut tukimuodot tasolla, joka mahdollistaa sen, että uusiutuva energia pystyy kilpailemaan täysimääräisesti energiamarkkinoilla
- tuen antaminen energiantuotannon riippumattomuuspyrkimyksille
- uusiutuvan energian laajemman käytön mahdollistavien sähköverkkojen ja älyverkkojen kehittämisen tukeminen
- uusiutuvan energian älyverkkotoiminnan parantaminen tukemalla uusiutuvan energian ja energian varastoimisen paketteja
- uusiutuvan energian kehittämiskustannusten tasapuolinen jakaminen optimaalisella tasolla eurooppalaisten kesken.

Uusiutuvan energian kehittämisen yleiseurooppalainen rahasto

23. toteaa, että jotkut jäsenvaltiot rajoittavat uusiutuvan energian tukemista ja pyrkivät rajoittamaan sähkön nopeaa hinnannousua, jonka ne olettavat eräissä tapauksissa liittyvän osittain uusiutuvan energian nykyisten tukijärjestelmien toimintahäiriöihin. Tällaiset lyhyen aikavälin poliittiset reaktiot osoittavat, että uusiutuvia energialähteitä koskevan vakaan oikeudellisen sääntelyn ja koordinoitun EU-politiikan puuttuminen sekä siitä johtuvat merkittävät lainsäädännölliset riskit voivat vaikuttaa hyvin kielteisesti sekä ympäristöön että energiamarkkinoihin.

24. on vakuuttunut, että nykytilanteen vakauttamiseksi ja pitkäkestoisten kannustimien luomiseksi investoijille on välttämätöntä lisätä eri jäsenvaltioiden päätösten yhdenmukaisuutta. Yksi asiaa edistävä väline voisi olla uusiutuvan energian yleiseurooppalainen tukijärjestelmä. Lisäksi on keskeisen tärkeää vähentää fossiilille polttoaineille myönnettäviä kansallisia tukia ja lopettaa muut poliittiset toimet, jotka estävät investoimisen uusiutuviin energialähteisiin.

25. toteaa, että kun otetaan huomioon mittava investointien tarve energiavallankumouksen toteuttamiseksi (arviolta biljoona euroa eri puolilla EU:ta vuoteen 2030 mennessä) ja sijoittajien laaja-alainen suuntaus pyrkiä välttämään riskejä erityisesti nykyisessä tilanteessa, kaikki saatavilla olevat rahoitusvarat (EU:n koheesiovarat, uudistetun päästökauppajärjestelmän tulot, innovatiiviset rahoitusvälineet eri tasoilla, käytössä olevan kapasiteetin tuotto) on hyödynnettävä. Myös uusiutuvaa energiaa käsitteleviin hankkeisiin suunnattavia hankejoukkolainoja on mahdollisesti tarpeen harkita, jotta saadaan rahoitusta tutkimukseen ja kehitystyöhön sekä investointipääomaa uusiutuviin energialähteisiin.

26. katsoo tästä syystä, että uusiutuvalla energialle myönnettävät tuet olisi sovitettava yhteen Euroopan unionin tasolla ja jäsenvaltioiden välillä ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja alueiden kokemukset ja hyvät käytänteet. Näin vähennettäisiin investointiriskiä ja luotaisiin uusia kannustimia uusiutuvan energian kehittämiseen.

Alueiden roolin vahvistaminen myönnettäessä tukea uusiutuvalla energialle

27. korostaa, että osa nykyisistä, jäsenvaltiossa toteutettavista tukijärjestelmistä ei välttämättä aina ilmennä asianmukaisesti eri alueiden erityispiirteitä. Usein uusiutuvien energialähteiden sijainti ei vastaa loppukäyttäjien sijaintia, minkä vuoksi on tarpeen muuttaa huomattavasti siirto- ja jakelureittejä. Asianmukaisesti muutetun siirtoinfrastruktuurin puuttuminen on yksi uusiutuvan energian nopean kehityksen suurimmista esteistä.

28. on erityisen vakuuttunut, että vahvistamalla alueiden roolia saataisiin aikaan synergia vaikutuksia ja samanaikaisesti optimoitaisiin infrastruktuuriverkon kehittämiskustannukset. Sen vuoksi on hyvin tärkeää lisätä alueiden osallistumista uusiutuvan energian edistämiseen ja ohjata uusiutuvan energian edistämiseen tarkoitettuja varoja alueille sekä uusiutuvan energian tuottajille. Uusiutuvan energian tukijärjestelmien puitteissa tulisi myös jakaa alueiden tietämystä ja kannustaa alueita yhteistyöhön.

Uusiutuvaa energiaa käyttävän teknologian optimaalinen hyödyntäminen alueiden uusiutuvien energiavarojen mukaisesti

29. on vakuuttunut, että alueilla voitaisiin määrittää paras uusiutuvan energian teknologian yhdistelmä (*mix*), kuten tuulija aurinkovoimaloiden kehittämisen yhdistäminen biokaasua ja biomassaa sekä maalämpöä hyödyntävien voimaloiden kanssa ja erityisesti sellaisen teknologian kanssa, jossa hyödynnetään kuumista kiverrostumista saatavaa lämpöä sähkön tuotantoon.

Tästä syystä olisi pyrittävä – silloin, kun se on teknisesti mahdollista – toteuttamaan biokaasun jakelu maakaasua varten olemassa olevan verkoston kautta ja edistämään tällaista käytäntöä.

30. pitää mahdollisena, että uusiutuvia energialähteitä hyödyntävien eri teknologioiden ja uusien energian tuottamis- ja siirtokapasiteetin hallinnointitapojen yhdistäminen alueilla käytämällä älykästä sähköverkkotekniikkaa mahdollistaa paikallisen energiantarpeen ja tuotannon tasapainottamisen. Tämä lisää huomattavasti alueiden energiavarmuutta ja vähentää riippuvuutta kaukaa tuotavasta energiasta.

31. korostaa, että alueilla on erityisen tärkeä rooli perustettaessa ja kehitettäessä uusiutuvan energian mikrolaitoksia ja edistettäessä tuottajakuluttajien syntymistä; ne ovat energian peruskäyttäjiä, jotka eivät vain kuluta energiaa vaan myös tuottavat sitä omiin tarpeisiinsa tai lähinaapurien tarpeisiin. Tuottajakuluttajien kehitys energia-alalla voi paitsi osaltaan vähentää energian tuotannon ja toimittamisen kokonaiskustannuksia myös edistää uusia kestävän energiakulutuksen ja -tuotannon malleja. AK kannattaa voimakkaasti energian tuottamista alueellisella tasolla julkiselle ja yksityiselle sektorille, myös kotitalouksille.

32. katsoo, että yhtä tärkeä rooli alueilla on yhteistuotannon kehittämisessä. Tällaisessa teknologiassa, jolla tuotetaan samanaikaisesti sähkö- ja lämpöenergiaa, kyetään hyödyntämään polttoaineen primäärienergiasta lähes 90 prosenttia. Alueiden tehtävänä voi olla yhteistuotannon kehittämisen koordinointi ottaen huomioon olemassa olevat lämpöverkot sekä uusien investointien paikallistaminen alueella. Euroopan unionin tulisi asettaa asianmukaiset puite-ehdot näiden huipputehokkaiden laitteistojen kustannukset kattavan käytön tukemiseksi.

Eri tasojen toiminnan koordinointi: EU-tason tukijärjestelmä, jolla varmistetaan uusiutuvan energian tuleminen kilpailukykyiseksi ja jonka avulla kehitetään uusiutuvaan energiaan liittyviä alueellisia ratkaisuja

33. huomauttaa, että uusiutuvan energian nykyisten tukijärjestelmien puitteissa uusiutuvan energian suunnitellun edelleenkehittämisen mahdollisuus on rajallinen ja että operaattoreille ei useinkaan ole asetettu minkäänlaisia vaatimuksia.

34. katsoo sen vuoksi, että uusiutuvan energian uuden tukijärjestelmän tulee olla ennakoiva järjestelmä, jossa uusiutuvalla energialle maksettavien tukien suuruus on määritetty ja tiedossa monta vuotta etukäteen uusiutuvia energialähteitä koskevien tavoitteiden mukaisesti. Järjestelmän pitäisi soveltua kaikkiin teknologioihin ottaen huomioon niiden elinkelpoisuus ja kehityssaste ja olla riittävän joustava voidakseen vastata markkinasignaaleihin kussakin valtiossa.

35. toteaa, että alueiden ja paikallisten osapuolten roolia tulee vahvistaa käyttämällä hyödyksi paikallistietoa investointikustannusten suuruudesta ja välttämättömän tuen suuruudesta, jotta uusiutuvan energian tuottajat voivat myöhemmin toimia eurooppalaisilla energiemarkkinoilla.

36. toteaa, että uusiutuvan energian tukemisen keskusrahojen kehittäminen alueilla luo työpaikkoja ja edistää investoijille välttämätöntä erityyppistä koulutusta sekä lisää rakentamisesta ja verkkoon liittämistä huolehtivien yritysten määrää. Lisäksi paikallisen taitotiedon kehittäminen lisää uusiutuvan energian kehitystä koskevaa tutkimusta. Tällainen tutkimus voisi olla osa sekä EU- että jäsenvaltiotasolla tehtävää tutkimusta.

37. toteaa, että uusiutuvan energian kehittämistä rajoittavat usein liian kehittymättömät jakeluverkot, siirtoverkot ja verkkojen yhteenliittännät EU:n jäsenvaltioiden välillä, mantereella ja saaristossa sijaitsevien alueiden välillä sekä saarten kesken. Näiden esteiden poistaminen edellyttää kahdensuuntaisia toimia: olemassa olevien verkkojen muuttamista ja niiden ajanmukaisamista sekä verkkojen ja verkkoon liitettyjen sähkön käyttäjien ja tuottajien nykyaikaista hallinnointia. Lisäksi verkkojen kehittämiseen on sisällytettävä erilaisia varastointiteknologioita, koska varastot vähentävät verkkojen lisäkapasiteetin tarvetta ja voivat tarjota tase-energiaa käyttöön. Tämän ohella tulisi harkita yhtenä vaihtoehtona myös kaasuverkon hyödyntämistä lisäämällä sähköä kaasuksi muuttavia laitoksia.

38. katsoo myös, että on tarpeen osoittaa osa määrärahoista jakeluverkkojen, siirtoverkkojen ja verkkojen yhteenliittännän kehittämiseen EU:n jäsenvaltioiden välillä, mantereella ja saaristossa sijaitsevien alueiden välillä sekä saarten kesken. Tukijärjestelmään tulisi sisältyä samanaikainen ja koordinoitu tuki uusiutuvan energian verkkojen ja laitteistojen kehittämiseksi. Se mahdollistaa ensinnäkin tukivarojen hyödyntämisen tehostamisen ja toiseksi uusiutuvan energian paikallisten verkko-operaattorien ja tuottajien ja kuluttajatuottajien yhteistyön. Tällainen uusiutuvan energian verkko-operaattorien ja tuottajien yhteistyö, joka perustuu tukivarojen koordinoituun myöntämiseen, ratkaisee nykyisen järjestelmän yhden epäkohdan, joka on verkko-operaattorien ja tuottajien riittämätön yhteistoiminta.

Uusiutuvan energian tuotannon vaihtelun vähentäminen tukemalla uusiutuvan energian ja energian varastoimisen paketteja

39. muistuttaa, että energian tuottaminen uusiutuvan energian teknologioiden avulla riippuu ulkoisista tekijöistä kuten

tuulen tai auringonsäteilyn voimakkuudesta. Ne rajoittavat uusiutuvaa energiaa tuottavan laitteiston kapasiteetin kasvattamista. Uusiutuvan energian tuotantoa pystytään kehittämään luomalla uusiutuvan energian alan klustereita, jotka käyttävät momenttyyppistä teknologiaa kuten tuuliturbiineja, aurinkoenergiaa, biokaasua ja biomassaa sekä maalämpöenergiaa ja energian varastointiteknologioita älyverkkojen kautta.

Uusiutuvan energian kehittämiskustannusten solidaarinen kattaminen Euroopan unionissa

40. katsoo, että uusiutuvan energian tuotantojärjestelmien kehittäminen ei voi olla yksittäisten jäsenvaltioiden yksin suoritettava tehtävä. Kehittäminen perustuu ilmastopolitiikan vaatimusten täyttämiseen samoin kuin nykyaikaisen teknologian edistämiseen sekä Euroopan energiaturvallisuuden parantamiseen vähentämällä riippuvuutta ulkoisista energialähteistä. Kaikkien hallintotasojen tulisi pyrkiä yhdessä ja koordinoitusti tämän yhteisen yleiseurooppalaisen tavoitteen saavuttamiseen. Samaa aikaan on tärkeää pitää mielessä tavoite mahdollisesta siirtymisestä uusiutuvaan energiaan 100-prosenttisesti ja huolehtia siitä, etteivät epätavanomaiset energialähteet tai muut energiamuodot, jotka saattavat vaikuttaa vaihtoehtoilta mutta jotka eivät ole uusiutuvia eivätkä siksi täytä kestävä kehityksen edellytyksiä eivätkä korvaa perinteisiä fossiilisia polttoaineita, vie huomiota ja resursseja välttämättömältä siirtymiseltä uusiutuvaan energiaan.

41. koordinoimattomilla toimilla saattaa olla tahattomia seurauksia, kuten toimitusvarmuuden heikkeneminen tai perusteellomat hinnankorotukset, jotka puolestaan voivat aiheuttaa kansalaisten parissa kielteistä suhtautumista ja uusiutuvalle energialle annettavan tuen vaimentumista. Tilannetta voidaan parantaa julkisilla keskustelutilaisuuksilla ja avoimella poliittisella päätöksentekoprosessilla sekä väestölle suunnatuilla tiedotuskampanjoilla energian järkevästä käytöstä, uudenlaisista kulutusmalleista ja energian kestävästä tuotannosta.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosiksi 2014–2020”

(2013/C 62/12)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että alueellisten valtiontukien järjestelmä on keskeinen väline toteutettaessa taloudelliselle, sosiaaliselle ja alueelliselle yhteenkuuluvuudelle asetettuja tavoitteita.
- kehottaa Euroopan komissiota liittämään valtiontukien nykyaikaistamisprosessinsa osaksi EU:n globaalin kasvun, koheesion- ja työllisyysstrategiaa.
- on sitä mieltä, että alueelliset valtiontuet ovat jäsenvaltioiden käytössä oleva väline, jolla torjutaan kriisin pitkän aikavälin vaikutuksia ja tuetaan vaikeuksissa olevien alueiden talouden dynamiikkaa.
- kehottaa Euroopan komissiota integroimaan kriisin vaikutukset nostamalla tukien enimmäismääriä ja tämäläntyyppisten tukien piiriin kuuluvan väestön prosenttiosuutta.
- katsoo, että yhteisön määritelmän mukaisten suuryritysten tukiin tehdyt uudet rajoitukset ovat perusteettomia talouskriisin aikana, ja kehottaa Euroopan komissiota laajentamaan pienten ja keskiuurten yritysten (pk-yritykset) määritelmälle tällä hetkellä asetettuja rajoja.
- vaatii sovittamaan valtiontukia koskevat säännöt paremmin yhteen EU:n muiden politiikkojen – erityisesti koheesiopolitiikan – kanssa ja pyytää tähän liittyen, että alueellisten valtiontukien uudistaminen ja uuden siirtymäalueiden luokan luominen saatettaisiin sopusointuun keskenään.
- ehdottaa, että Euroopan komissio ottaa huomioon aluejaon laadintakriteereissään tiettyjen alueiden luonnonhaitat, maantieteelliset tai väestöön liittyvät haitat.

Esittelijä	Jean-Paul DENANOT (FR, PSE), Limousinin aluevaltuuston puheenjohtaja
Viiteasiakirja	

Alueiden komitean lausunto – Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosiksi 2014–2020

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. panee tyytyväisenä merkille, että alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen uudistaminen toteutetaan osana **valtiontukia koskevien EU:n sääntöjen** yleisempää **uudelleenlaadinnan ja yksinkertaistamisen** kokonaisuutta.

2. korostaa, että on tärkeää maksajiin kuuluvien paikallis- ja alueviranomaisten sekä tuensaajien kannalta, että nämä voivat tukeutua **selkeisiin, luettaviin ja ymmärrettäviin periaatteisiin**, ja kannustaa jälleen EU:n valtiontukipolitiikan uudistusta koskevasta komission tiedonannosta ⁽¹⁾ antamassaan lausunnossa (asiakokonaisuus ECOS-V-035) esitetyn linjauksen mukaisesti Euroopan komissiota menemään nykyaikaistamis- ja yksinkertaistamisprosessissaan nykyistä pitemmälle keskittymällä niiden tukien valvontaan, jotka vaikuttavat merkittävästi sisämarkkinoihin.

3. arvioi, että talous- ja sosiaalikriisin yhteydessä julkiset investoinnit ovat keskeinen osa globaalia kasvustrategiaa ja että alueilla on valtiontukijärjestelmässä oltava riittävästi joustovaraa, jotta ne voivat parantaa kilpailukykyään, luoda työpaikkoja ja selviytyä vallitsevasta kriisistä.

4. painottaa lisäksi merkittävää roolia, joka Euroopan komissiolla on ollut vuodesta 2007 alkaen pyrkimyksissä selviytyä kriisiin vaikutuksista, osoittamalla suurta reagoitavuutta ja toimintakykyä väliaikaisten toimintapuitteiden käyttöönoton myötä. Alueiden komitea kehottaa Euroopan komissiota jatkamaan ponnistelujaan ottamalla huomioon taloudellisen tilanteen vakavuuden seuraavia alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen laadinnan yhteydessä. Komitea korostaa, että yritysten – suurten yritysten ja pk-yritysten – tukeminen on äärimmäisen tärkeää kaikille alueille, jotka käyvät läpi taloudellista rakennemuutosta; mukaan lukien alueet, jotka kuuluvat 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan.

5. toteaa, että perussopimuksen määräysten mukaisesti alueellisia valtiontukia perustellaan sillä, että ne on varattu tietyille alueille ja että niiden erityistavoitteena on kehittää näitä alueita ⁽²⁾. Edellä mainittujen erityistukien tavoitteena on

koheesiopolitiikan ohella tukea alueita, jotka ovat heikoimmassa asemassa pyrkiessään saavuttamaan Euroopan muiden alueiden taloudellisen kehitystason, jotta edistettäisiin Euroopan unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion tavoitteen saavuttamista.

6. korostaa alueellisten valtiontukien merkitystä avaintekijänä, kun yrityksiä – suuret yritykset mukaan luettuina – päätetään perustaa ja sijoittaa heikommissa asemassa oleville alueille ja kehittää niitä siellä. Komitea korostaa, että nämä tuet ovat ehdottoman välttämättömiä muunlaisten tukien (kuten kehitykseen ja innovointiin tai ympäristönsuojeluun suunnatut tuet) täydennyksenä edistettäessä näille alueille tehtäviä alueellisia investointeja.

7. tukee **sääntöjen joustavoittamiseen tähtäävää toimenpidettä**, jonka Euroopan komissio on jo aloittanut julkaistessaan valtiontukea koskevan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ⁽³⁾, jonka 13 artikla koskee alueellisia tukia.

8. korostaa haluavansa, että asetuksessa 2006/1998/EY tarkoitettuja vähämerkityksisiä tukia koskevat kynnysarvot nostetaan 200 000 eurosta 500 000 euroon kolmen verovuoden jaksolla. Samaan tapaan on samassa suhteessa tarkistettava maatalous- ja kalastusalan vähämerkityksisten tukien kynnysarvot sekä maksukyvyttömyyden nettomäärän arvo, jota pidetään unionin takausjärjestelyjen huonoimpana skenaariona.

9. korostaa, että olisi ristiriitaista sisällyttää alueellisen tuen enimmäisintensiteettejä koskevaan laskelmaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyville palveluille myönnettäviä valtiontukia, joiden katsotaan ennalta olevan sopusoinnussa perussopimuksen kanssa ja joille voidaan samanaikaisesti myöntää osarahoitusta rakennerahastoista ⁽⁴⁾. Kyseisten tukien huomioon ottaminen saattaisi saada jäsenvaltiot luopumaan valtiontukien hyödyntämisestä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen rahoittamisessa. Komitea kehottaakin komissiota harkitsemaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyville palveluille myönnettävien valtiontukien sulkemista pois alueellisen tuen enimmäisintensiteettejä koskevasta laskelmasta.

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

⁽²⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohta.

⁽³⁾ Euroopan komission yleinen ryhmäpoikkeusasetus (800/2008), 6. elokuuta 2008.

⁽⁴⁾ Joulukuun 20. päivänä 2011 hyväksytyyn päätöksen mukaisesti, joka koskee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamista julkisen palvelun velvoitteesta maksettavina korvauksina myönnettävään valtiontukeen tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille.

Yhteenkuuluvuutta, kasvua ja työllisyyttä edistävät alueelliset valtiontuet

10. katsoo, että paremmin kohdennetuilla valtiontuilla on saavutettava neljä selkeää tavoitetta:

- On edistettävä alueiden välisen epätasapainon vähentämistä.
- On korvattava markkinoiden toimintapuutteita kilpailua kuitenkaan vääristämättä.
- On edistettävä alueilla sijaitsevien yritysten kilpailukykyä.
- On tuettava niihin alueisiin tehtäviä investointeja, jotka ovat kärsineet talous- ja finanssikriisiä eniten.

11. toteaa, että alueellisten valtiontukien kohdentaminen heikossa asemassa oleville ja eristyneille alueille edistää osaltaan Euroopan unionin **alueen sopusointuista ja tasapainoista kehitystä** kilpailusääntöjen mukaisesti.

12. katsoo, että alueellisten valtiontukien järjestelmä on keskeinen väline toteutettaessa **taloudelliselle, sosiaaliselle ja alueelliselle yhteenkuuluvuudelle** asetettuja tavoitteita. Järjestelmä edistää vaikeuksissa olevien alueiden taloudellista kehitystä ja tarjoaa viranomaisille mahdollisuuden näillä alueilla sijaitsevien yritysten tukemiseen sekä helpottaa täten vaurauden ja investointien jakautumisen tasapainottamista EU:n eri alueiden kesken.

13. kehottaa Euroopan komissiota liittämään valtiontukien nykyaikaistamisprosessinsa osaksi EU:n globaalimpaa **kasvu-, koheesio- ja työllisyysstrategiaa**.

14. korostaa tässä yhteydessä, että Euroopan unionin alueet kilpailevat usein kolmansien maiden kanssa suorista ulkomaisista investoinneista, ja katsoo siksi, että alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen tarkistuksessa on tunnustettava, että suorien ulkomaisten investointien helpottaminen hyödyttää EU:n taloutta, sekä sopeuduttava asianmukaisesti kansainväliseen kilpailuun investoinneista.

15. korostaa, että on tärkeää niveltää alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen uudistaminen osaksi **Eurooppa 2020 -strategian** tavoitteita. Alueiden komitea huomauttaa tässä yhteydessä, että yritysten kilpailukyky on annettu tärkeä asema yhteisen strategiakehyksen temaattisissa tavoitteissa, ja katsoo, että olisi paradoksaalista vähentää yrityksiin liittyviä julkisia interventiomahdollisuuksia kannustamalla paikallis- ja alueviranomaisia tukemaan kyseisten yritysten kehityshankkeita rakennerahastojen käytön yhteydessä.

16. vaatii näin ollen **sovittamaan valtiontukia koskevat säännöt paremmin yhteen EU:n muiden politiikkojen**, erityisesti koheesio politiikan sekä lisäksi teollisuus-, tutkimus- ja

innovointi- tai vielä sisämarkkinapolitiikan, **kanssa**. Alueiden komitea muistuttaa, että perussopimuksen mukaisesti sisämarkkinoiden toteuttamisessa ja näin ollen valtiontukia koskevassa sääntelyssä on otettava huomioon koko EU:n aluetta koskevat koheesiotavoitteet ja edistettävä niiden saavuttamista ⁽⁵⁾.

17. on sitä mieltä, että koska tietyt alat, kuten **yhteisötalous ja yhteisvastuullinen talous**, edistävät taloudellista toimintaa ja myötävaikuttavat yksilöiden välisiin sosiaalisiin suhteisiin epäsuotuisilla alueilla, niitä tulisi kohdella eri tavoin alueiden ongelmista riippumatta ja niistä olisi annettava erityissäännöksiä sosiaalista innovointia koskevan oppaan jatkoksi, jota Euroopan komission on määrä ehdottaa.

Paikallis- ja alueviranomaisten alueellisiin valtiontukiin liittyvä rooli

18. toteaa, että jos perussopimuksissa annetaan Euroopan komissiolle yksinomainen toimivalta määrittää valtiontukien soveltuvuutta koskevat säännöt, alueelliset valtiontuet ovat nimensä mukaisesti **alueiden kehitystä edistäviä välineitä**. Alueiden komitea pahoittelee näin ollen, ettei Euroopan komissio ole pyytänyt siltä lausuntoa samanaikaisesti kun jäsenvaltioille tiedotettiin ensimmäisistä hankkeista, ja katsoo, että sen kannalta on tärkeää ilmaista kantansa asioista, joilla on yhtä tärkeitä alueellisia vaikutuksia. Alueiden komitea kehottaa komissiota ottamaan tulevia suuntaviivoja laatiessaan huomioon tässä lausunnossa esitetyt suositukset ja huolet.

19. muistuttaa lisäksi, että useimmat paikallis- ja alueyhteisöt, joilla on talouspolitiikan toimintalinjoihin ja yrityksiin myötävaikuttavan roolinsa kautta toimivaltaa taloudellisen kehityksen alalla, pystyvät arvioimaan Euroopan tasolla toteutettavia toimenpiteitä, koska niillä on hyvä elinkeinoelämän tuntemus ja koska ne ovat lähellä talous- ja yhteiskuntaelämän toimijoita. Jos paikallis- ja alueyhteisöillä on vain vähän keinoja Euroopan komission valtiontuki päätöksiä koskevien vastalauseiden esittämiseen, alueiden komitea katsoo, että Euroopan komission olisi tehtävä yhteistyötä kyseisten yhteisöjen kanssa alueellisia valtiontukia koskevien sääntöjen laadintaprosessin alusta alkaen.

20. on tyytyväinen Euroopan komission 14. tammikuuta 2013 käynnistämään julkiseen kuulemismenettelyyn, jonka tarkoituksena on valmistella uusien suuntaviivojen (kaudeksi 2014–2020) tarkistusta. Tämän julkisen kuulemisen avulla on määrä muun muassa mahdollistaa paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen, jotta voidaan varmistaa, että parannetaan valtiontukisääntöjen soveltuvuutta Euroopan seutujen ja alueiden tarpeisiin sekä avoimuutta ja näin ollen myös maksajien ja tuensajien oikeusvarmuutta monitasoisen hallinnon periaatetta noudattaen.

21. katsoo, että sisämarkkinoiden toiminnan edellyttämien EU:n kilpailusääntöjen määrittäminen ja alue- ja paikallistasolla käyttöön otettujen tukien aiheuttamia sisämarkkinoihin kohdistuvia todellisia vaikutuksia koskeva arviointi on saatava tasapainon keskenään.

⁽⁵⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 175 artikla.

22. kiinnittää Euroopan komission huomion siihen, että monet paikallis- ja alueviranomaiset ovat kriisin aikana toteuttaneet elvytysuunnitelmia tai luoneet tukijärjestelmiä, jotka on taloudellisen tehokkuuden vuoksi sovitettava yhteen komission hyväksymien valtiontukien ja erityisesti alueellisten valtiontukien kanssa, jotta ne ovat edelleen täysin asianmukaisia.

23. kehottaa ottamaan alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat käyttöön asianmukaisella tasolla ja katsoo, että jäsenvaltiotason kannattaa tukeutua aluekumppanuuteen, joka saa kaikki alue- ja paikallisviranomaiset mukaan aluejaon laadintaan ja mukauttamiseen.

Alueellisten valtiontukien aluejako koskevat säännöt

24. on sitä mieltä, että alueelliset valtiontuet ovat jäsenvaltioiden käytössä oleva väline, jolla torjutaan kriisin pitkän aikavälin vaikutuksia ja tuetaan vaikeuksissa olevien alueiden talouden dynamiikkaa, ja kieltäytyy näin ollen tiukasti siitä, että alueellisia valtiontukia koskevista suuntaviivoista vähennetään nykyisestä mahdollisuuksia myöntää yrityksille julkisia tukia, jotka ovat tärkeitä kannustimia edistettäessä taloudellista kehitystä ja työpaikkojen luomista alueilla.

25. kehottaa Euroopan komissiota integroimaan kriisin vaikutukset nostamalla **tukien enimmäismääriä** ja tämäntyyppisten tukien **piiriin kuuluvan väestön prosentiosuutta** niiden arvioiden mukaisesti, jotka komissio itse on esittänyt alueellisia valtiontukia koskevista suuntaviivoista vuosille 2007–2013 (45,5 prosenttia 27 jäsenvaltion EU:ssa, ks. alaviite 15, 2006/C 54/08).

26. toteaa kannattavansa alueellisten valtiontukien **tasapainoisen aluejaon** säilyttämistä vuosina 2014–2020, jotta vältetään Euroopan unionin alueiden ja erityisesti 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ja 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen alueiden väliset liian suuret erot Euroopan unionin sisäisiin toiminnan siirtoihin liittyvien riskien estämiseksi.

27. pyytää Euroopan komissiota säätämään **turvaverkon avulla** toteutettavasta siirtymäjärjestelystä, jotta alueet, jotka saattoivat turvautua tämäntyyppisiin tukiin edellisen jakson aikana ja jotka eivät enää täytä seuraavien suuntaviivojen kriteerejä, eivät jää yhtäkkiä aluejaon ulkopuolelle. Komitea huomauttaa, että Euroopan komission tulisi sisällyttää alueellisia valtiontukia koskeviin suuntaviivoihin erityisiä säännöksiä niitä Euroopan unionin jäsenvaltioita varten, joissa on vakava talous- ja finanssikriisi ja jotka saavat tukea Euroopan rahoitusmekanismista (ERVM), jotta varmistetaan kaikkien Euroopan unionin talouspoliittisten toimintalinjojen johdonmukaisuus.

28. panee tyytyväisenä merkille Euroopan komission ehdotuksen siitä, että 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin alueisiin rajoittuvat alueet voitaisiin ottaa automaattisesti huomioon 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen alueiden luokassa.

29. toteaa, että alueellisten valtiontukien aluejako liittyy siihen, että koheesipolitiikassa pidetään erillään toisistaan lähentymistavoitteen piiriin kuuluvat alueet (BKT < 75 prosenttia) ja kilpailukykyalueet (BKT > 75 prosenttia). Alueiden komitea ottaa huomioon Euroopan komission uudet ehdotukset, jotka koskevat koheesipolitiikkaa ja erityisesti uuden **siirtymäalueiden** luokan (BKT 70–90 prosenttia) luomista, ja pyytää, että alueellisten valtiontukien uudistaminen ja tämän uuden luokan luominen saatettaisiin sopusointuun keskenään, ja ehdottaa yksinkertaistamisjärjestelmää, jossa kaikki siirtymäalueet katsottaisiin 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan kuuluviksi, ennalta määritetyiksi alueiksi. Alueiden komitea pahoittelee, että Euroopan komission 14. tammikuuta 2013 esittämässä ehdotuksessa vain 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettut siirtymäalueet katsotaan 107 artiklan 3 kohdan c soveltamisalaan kuuluviksi, ennalta määritetyiksi alueiksi. Komitea kehottaa näin ollen komissiota korjaamaan ehdotustaan siten, että varmistetaan sen johdonmukaisuus rakennerahastoja koskevan yleisasetusehdotuksen kanssa ja vältetään samaan luokkaan kuuluvien ja samanlaisista talousvaikeuksista kärsivien alueiden eriarvoinen kohtelu.

30. kiinnittää Euroopan komission huomion **syрjäisimpien alueiden** erityistilanteeseen, joka tunnustetaan 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa, ja korostaa, että tarvitaan joustavampaa ja näiden alueiden erityisoloihin mukautettua lähestymistapaa. Alueiden komitea katsoo, että koska nämä alueet ovat kaukana Euroopan unionin sisämarkkinoista ja lähellä muita markkinoita, niiden on voitava edelleen myöntää yrityksille toimintatukia, jotka eivät ole alenevia tai tilapäisiä, ja tavoitella samantasoista tukea, joka niille on perinteisesti myönnetty. Investointitukien osalta komitea katsoo, että syрjäisimmille alueille myönnetty korotus on säilytettävä muuttumattomana, koska niiden tilanne, joka on johtanut kyseisen korotuksen myöntämiseen, on rakenteellinen ja pysyvä.

31. ehdottaa, että komissio ottaa huomioon myös sovittuun monivuotiseen rahoituskehikseen sisällytettävän luettelon alueista, joita koskevat "erityissäännökset". Näin parannetaan johdonmukaisuutta näiden koheesipolitiikkaan sisältyvien säännösten sekä alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen välillä.

32. suhtautuu epäillen niiden **indikaattoreiden asianmukaisuuteen**, jotka Euroopan komissio on valinnut alueellisten valtiontukien aluejaon laadintaa varten (BKT ja työttömyysaste), ja ehdottaa, että harkitaan muita menetelmiä, joilla näihin tukiin annetaan lupa ja joilla niitä valvotaan. Paikallis- ja alueviranomaisien olisi osallistuttava täysipainoisesti tämän asian pohtimiseen. Alueiden komitea on jo ehdottanut vaihtoehtoja lausunossaan, jonka se on antanut aiheesta "BKT ja muut indikaattorit: edistyksen mittaaminen".

33. ehdottaa ennen kaikkea, että Euroopan komissio ottaa huomioon aluejaon laadintakriteereissään tiettyjen alueiden **luonnonhaitat, maantieteelliset tai väestöön liittyvät haitat**; näitä alueita ovat

- maaseutu
- teollisuuden muutosprosessissa olevat alueet
- vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista kärsivät alueet:
 - alueet, joiden väestötiheys on erittäin alhainen tai alhainen ja jotka on määritelty muutetussa ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteiseen strategiakehykseen kuuluvista rahastoista (111 artiklan 4 kohdassa)
 - saaristoalueet
 - rajaseutualueet
 - vuoristoalueet
- alueet, joilla nuorten maastamuutosta ja väestön yleisestä ikääntymisestä johtuvista syistä iäkkäiden ja toisaalta työelämässä olevien ja työelämän ulkopuolella olevien väestöosuudet eivät ole tasapainossa keskenään, mikä rajoittaa niiden kehitysmahdollisuuksia.

34. huomauttaa, että alueellisten valtiontukien aluejaon ehdot eivät sovellu maaseutualueille alueiden vähimmäiskoon ja yhtäjaksoisuuden osalta. Kyseiset alueet eivät hyödy harvaan asutuille alueille myönnettävästä erityiskohtelusta, mutta ne saattavat täyttää asiakirjoissa esitetyt väestömäärän kriteerit. Alueiden komitea pyytää, että ehtoja joustavoitetaan, jotta niissä otetaan huomioon Euroopan unionin maaseutualueiden erityispiirteet, joko vahvistamalla asianmukaisemmat väestökynnykset tai soveltamalla kahta edellä mainittua kriteeriä vaihtoehtoisesti.

35. haluaa mennä pitemmälle ja pyytää, että alueellisten valtiontukien aluejaon kriteerejä voisi tarkastella uudelleen, esittämällä lähestymistavan, jossa alueellinen ulottuvuus ja alueelliset erityispiirteet voidaan ottaa aikaisempaa paremmin huomioon.

Suosituksen seuraavien alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen kriisin yhteydessä tapahtuvaa laadintaa varten

36. ottaa huomioon edellä esille otetut eri näkökohdat ja erityisesti talous- ja sosiaalikriisin olosuhteet ja katsoo, että alueellisten valtiontukien järjestelmä on tarpeellisempi kuin koskaan niiden myönteisten vaikutusten vuoksi, joita sillä on työpaikkojen syntymiseen ja taloudelliseen toimintaan. Komitea on tyytyväinen komission aikeeseen suorittaa vuonna 2016 alueellisten kartoitusten välitarkastelu.

37. huomauttaa, että nykyisellään perusasetuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa mainitaan alueet, joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Alueiden komitea ehdottaa, että BKT:n lisäksi otetaan niin ikään huomioon työttömyysaste määrittäessä tämän artiklan soveltamisalaa kuuluvat alueet, koska monien jäsenvaltioiden työllisyystilanne on heikentynyt.

38. katsoo, että c alakohdassa tarkoitettuja alueita koskevassa jakomenetelmässä tulee käyttää EU:n keskiarvoa viitearvona BKT:n ja työttömyysasteen vertailukriteeriä laskettaessa. Näin voidaan paremmin ottaa huomioon jäsenvaltioiden väliset kehityserot ja kohdistaa toimet heikoimmassa asemassa oleviin alueisiin maissa, joissa on korkea työttömyysaste ja muita heikompia BKT.

39. katsoo, että **yhteisön määritelmän mukaisten suuryritysten tukiin** tehty 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja alueita koskevat uudet rajoitukset ovat perusteettomia varsinkin talouskriisin aikana. Alueiden komitea korostaa, että edellä mainittuun luokkaan kuuluu kansainvälisiä pääomaa hankkineiden ja maailmanmarkkinoilla toimivien suuryritysten lisäksi huomattava määrä paikallisia yrityksiä ja perheyrityksiä, joiden työvoiman tarve saa ne ylittämään tavoitellun 250 työntekijän kynnyksen. Näiden yritysten joukossa on myös pelkästään paikallisesti sijoittautuneita pienyrityksiä, jotka eurooppalaisten konsolidointisääntöjen⁽⁶⁾ avulla voivat ylittää suuryritykselle asetetun kynnyksen. Poistamalla kaikki mahdollisuudet näiden yritysten tukemiseen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuilla alueilla Euroopan komissio luo uhan, joka kohdistuu niiden suurimmissa vaikeuksissa olevien alueiden työllisyyteen ja taloudelliseen toimintaan, joiden on vaikeaa saada tällainen yritys pysymään alueellaan.

40. muistuttaa lisäksi Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella vääjyvistä **toimintojen siirtoon** liittyvistä riskeistä, jotka kohdistuvat alueisiin siitä syystä, että suuryritysten tuet on kielletty. Suuryritykset voisivat itse asiassa päättää siirtyä 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaa kuuluvilta alueilta 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaa kuuluville alueille tai Euroopan unioniin kuulumattomiin maihin, jos tukitasoa ja -astetta alennettaisiin.

41. on tyytyväinen Euroopan komission 14. tammikuuta 2013 antamaan ehdotukseen sisältyvään suojalausekkeeseen, jossa edellytetään, että suuryritykset säilyttävät investoinnit ja työpaikat alueella, jolla tukea on annettu, viisi vuotta ja pk-yritysten tapauksessa kolme vuotta.

42. ehdottaa, että lisätään lauseke, jonka mukaan tuet tulee maksaa kokonaisuudessaan takaisin *voimassa olevan rakennerahastojen koskevan yleisasetuksen 57 artiklan mallin mukaisesti*. Takaisinmaksuvelvoite olisi voimassa viisi vuotta tuen myöntämisen jälkeen, silloin kun yhteisrahoitusta saavan toimen luonne tai täytäntönnäpönnön edellytykset ovat muuttuneet tai toimenpide hyödyttää aiheettomasti jotakin yritystä tai julkista yhteisöä tai on

⁽⁶⁾ Euroopan komission yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (800/2008) I liitteen 3 artikla, 6. elokuuta 2008.

tapahtunut muutos, joka johtuu infrastruktuurin omistussuh-teissa tapahtuneista muutoksista tai tuotantotoiminnan lopetta-misesta. Jäsenvaltioiden ja komission on varmistettava, ettei yri-tyksille, joilta tukea peritään tai on peritty takaisin tuotantotoi-minnan siirtämisen vuoksi jäsenvaltion sisällä tai toiseen jäsen-valtioon, myönnetä rakennerahastoista rahoitusosuutta.

43. kehottaa Euroopan komissiota ottamaan käyttöön meka-nismin, jossa otetaan etukäteen huomioon alueellisten valtion-tukien mahdolliset kielteiset ulkoisvaikutukset, jotka johtavat työpaikkojen merkittävään häviämiseen olemassa olevilla sijain-tipaikoilla EU:ssa. Tämä koskee sekä vertailevaa arviointia, jonka komissio tekee ilmoitusten yhteydessä ja jota sovelletaan nyky-ään vain suuriin investointihankkeisiin (2009/C 223/02, kohta 54), että yleistä ryhmäpoikkeusasetusta.

44. kehottaa Euroopan komissiota **laajentamaan pienten ja keskiuurten yritysten (pk-yritykset) määritelmälle tällä hetkellä asetettuja rajoja**, jotta voidaan säilyttää niitä yrityksiä hyödyttävä alueellisten valtiontukien järjestelmä, jotka ovat täy-sipainoisesti mukana luomassa kasvua ja työllisyyttä kyseisillä alueilla, ja jotta voitaisiin saada aikaan vahva ja hyvin organi-soitu eurooppalainen yrittäjyys, joka on sitoutunut pysymään alueella ja jota ei voida siirtää muualle ja joka on sopivin taho vastaamaan Eurooppa 2020 -strategiassa tavoitteiksi ase-tettuja kilpailukykyä, innovointia ja kansainvälistymistä kos-keviin haasteisiin.

45. pyytää komissiota luomaan Euroopan pk-yritysten kehi-tyksen edistämiseksi pk-yrityksen ja suuryrityksen väliin sijoittu-van **uuden mediaaniyrityksen** (henkilökunnan lukumäärä 250–750 työntekijää ja liikevaihto alle 200 miljoonaa euroa) **luokan**, jollaisen se on jo hyväksynyt elintarviketeollisuutta var-ten. Alueiden komitea kehottaa samoin aloittamaan tarkastelun, joka koskee niistä pienistä ja keskiuurista kasvuyrityksistä pe-räisin olevien **keskikokoisten yritysten** huomioon ottamista, joiden henkilökuntaan kuuluu 250–5 000 työntekijää. Se ehdot-taa näin ollen, että mediaaniyrityksillä ja keskikokoisilla yrityk-sillä on oikeus mukautettuun tukitasoon, joka on suuryritysten tukitasoa suurempi ja pk-yritysten tukitasoa pienempi.

46. huomauttaa, että jotta konsolidointisäännöissä⁽⁷⁾ voi-daan ottaa huomioon aluetta koskeva ratkaiseva seikka alueelli-sia valtiontukia jaettaessa, niitä ei pitäisi soveltaa alueisiin, joilla on oikeus saada tällaisia tukia. Alueiden komitea katsoo, että yrityksiä olisi pidettävä sidosyritysten ja kumppanitahojen ulko-puolella olevina **itsenäisinä yrityksinä**.

47. toteaa, että alueellisiin valtiontukiin oikeutetuille alueille vuosiksi 2014–2020 ehdotetut tukitasot lähenevät nykyään yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa säädettyjä pk-yritysten

tukitasoja⁽⁸⁾, mikä saattaa mitätöidä alueellisten valtiontukien erityisyyden. Alueiden komitea pyytää sen vuoksi vähintään säi-lyttämään alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen mu-kaiset tukitasot (2007–2013) ja on jopa sitä mieltä, että näitä tukitasoja olisi nostettava talouskriisin aikana.

48. katsoo, että olisi säädettävä tason korottamisesta, jotta edistettäisiin investointien ja työllisyyden tukemista siirtymäalu-eiden muodostamassa uudessa luokassa ottaen huomioon, että ne ovat tilanteessa, jossa talouskasvu on hidasta.

49. toteaa, että alueellisiin valtiontukiin oikeutetuilla alueilla sijaitsevia yrityksiä voidaan auttaa vain hankittavien investoin-tien tai yrityksen toiminnan kasvua vastaavasti syntyvien työ-paikkojen osalta alueiden talouden dynamiikan edistämiseksi. Alueiden komitea ehdottaa, että **toiminnan uudelleen aloitta-minen ja tuotantovälineiden nykyaikaistaminen**, jotka ovat yleisiä kriisiaikoina, tehdään tukikelpoisiksi alueellisia valtiontu-kia koskevissa suuntaviivoissa.

50. vastustaa sääntöjen tiukentamista osoittaakseen niiden alueellisten valtiontukien kannustavan vaikutuksen, joita myön-netään investointihankkeille riippumatta niitä toteuttavan yrityk-sen merkityksestä ja koosta. Alueiden komitea korostaa, että alueellisia valtiontukia koskevien sääntöjen yhteydessä **tuen kannustava vaikutus** riippuu siitä, miten hankalassa tilanteessa ovat avustettavat alueet, joilla investointeja ei voitaisi tehdä il-man tukea.

51. kannattaa komission ehdotusta, jonka mukaan laivanra-kennussektori saa tukikelpoisuuden, koska sen tilanne ei oikeuta enää tukien ulkopuolelle jättämistä, johon oli päädytty aikana, jolloin nykyiset alat kärsivät vakavasta liiakapasiteettiongelmas-ta. Sen sijaan alueiden komitea ei ole tyytyväinen komission ehdotukseen, jonka mukaan terästeollisuus ja synteettisten kui-tujen valmistajille annettavat tuet katsotaan yhteismarkkinoille soveltumattomiksi. Alueiden komitea tähdentää, että niiden ti-lanne ei oikeuta enää tukien ulkopuolelle jättämistä; ulkopuo-lle jättämistä koskevaan ratkaisuun oli päädytty aikana, jolloin edellä mainitut alat kärsivät vakavasta liiakapasiteettiongelmas-ta.

52. suosittaa voimakkaasti ottamaan käyttöön **joustavam-man järjestelmän, jota voidaan nopeasti mukauttaa talou-dellisiin muutoksiin** nykyään joka seitsemäs vuosi toteutetta-van yksinkertaisen tarkistuksen asemesta, joka ei mahdollista selviytymistä odottamattomista kriisitilanteista, jotka voivat olla dramaattisia alueen elinkeinoelämän kannalta. Alueiden ko-mitea ehdottaa esimerkiksi, että **aluetasolla muodostetaan vä-estöreservi**, joka jaetaan uudelleen taloudellisten muutosten perusteella yhteistyössä paikallis- ja seutuviranomaisten kanssa.

⁽⁷⁾ Euroopan komission yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (800/2008) liite I, 6. elokuuta 2008.

⁽⁸⁾ Euroopan komission yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (800/2008) 15 artikla, 6. elokuuta 2008.

53. ehdottaa, että alueellisten valtiontukien järjestelmästä tehdään jakson aikana Euroopan unionin tasolla kokonaisarvio, jotta voidaan todeta, että kyseinen järjestelmä ei mahdollista sen väärinkäyttöä eikä aiheuta Euroopan unionin sisäisiä toiminnan siirtoja. Jos näin olisi, voitaisiin harkita hallinnollisia seuraamuksia, esimerkiksi tuen perimistä takaisin.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n syrjäisimmät alueet Eurooppa 2020 -strategian valossa”

(2013/C 62/13)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen komission tavoitteeseen tehdä yhteistyötä syrjäisimpien alueiden kanssa ja soveltaa niihin täysimääräisesti Eurooppa 2020 -strategiaa älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun aikaansaamiseksi ottaen huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja rajoitukset
- korostaa, että toissijaisuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti syrjäisimpien alueiden alueviranomaiset on otettava nykyistä tiiviimmin mukaan EU:n ohjelmien ja politiikkojen valmisteluun ja täytäntöönpanoon, jotta varmistetaan, että syrjäisimpien alueiden erityistarpeet otetaan huomioon päätöksentekoprosessin kaikissa vaiheissa.
- painottaa työllisyyttä Eurooppa 2020 -strategian onnistuneeseen täytäntöönpanoon syrjäisimmillä alueilla tähtäävien kaikkien tulevien keskeisten toimien ensisijaisen tärkeänä tavoitteena ja muuttujana. Sen vuoksi komitea kehottaa EU:ta määrittämään konkreettisten toimien avulla vuoden 2012 tiedonannossa esitetyn toimintalinjan "sosiaalinen ulottuvuus" tavoitteet. Komissio ei näet niitä määrittele, vaan pelkää viittaa yleisiin rahoitusohjelmiin, mutta ilman tarpeellista mukautusta.
- korostaa, että kaikki toimet, joilla pyritään syrjäisimpien alueiden älykkääseen, kestävään ja osallistavaan kasvuun, on toteutettava kumppaneina ja että jäsenvaltioiden ja alueviranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä syrjäisimpien alueiden kasvumahdollisuuksien maksimoimiseksi.
- painottaa, että alueellinen yhteistyö on tärkeää syrjäisimmille alueille niiden ainutlaatuisen maantieteellisen sijainnin takia, ja kehottaa parantamaan koheesipolitiikkaan osoitettujen varojen ja Euroopan kehitysrahaston välisiä yhteisvaikutuksia sekä poistamaan merirajoja koskevan 150 kilometrin vaatimuksen syrjäisimpien alueiden ja niiden naapurimaiden rajatylittävässä yhteistyössä.

Esittelijä	Malcolm MIFSUD (MT, PPE) Pietán kaupunginjohtaja
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto – Euroopan unionin syrjäisimmät alueet: tavoitteena älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun kumppanuus COM(2012) 287 final

Alueiden komitean lausunto – EU:n syrjäisimmät alueet Eurooppa 2020 -strategian valossa

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. on tyytyväinen komission tavoitteeseen tehdä yhteistyötä syrjäisimpien alueiden kanssa ⁽¹⁾ ja soveltaa niihin täysimääräisesti Eurooppa 2020 -strategiaa älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun aikaansaamiseksi ja – kuten neuvosto korostaa ⁽²⁾ – ottaen huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja rajoitukset, mutta painottaa, että olisi otettava käyttöön mekanismeja, joiden avulla syrjäisimmät alueet voivat osallistua strategiaan, sillä muuten ne eivät voi panna sitä täytäntöön.

2. korostaa, että on löydettävä tasapaino yhtäältä syrjäisimpien alueiden erityisten ja pysyvien rajoitteiden kompensoimiseen tähtävien toimenpiteiden ja toisaalta niiden etujen ja mahdollisuuksien edistämiseen pyrkivien toimenpiteiden välillä.

3. kiinnittää huomion tarpeeseen toteuttaa **erityistoimenpiteitä**, joiden tarkoituksena on määritellä edellytykset, joilla perussopimuksia ja yhteisiä politiikkoja sovelletaan kyseisiin alueisiin, kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa määrätään.

4. kannattaa komission aloitetta toteuttaa toimia, joilla autetaan syrjäisimpiä alueita lisäämään omavaraisuuttaan, vahvistamaan talouttaan ja parantamaan mahdollisuuksiaan **luoda pysyviä työpaikkoja** hyödyntämällä syrjäisimpien alueiden ainutlaatuisia vahvuuksia ja niiden EU:lle tuomaa lisäarvoa. Euroopan komission tulee kuitenkin antaa tätä apua konkreettisina ja luovina toimina, joiden avulla voidaan hyödyntää kaikkia 349 artiklan tarjoamia mahdollisuuksia, esimerkiksi ottamalla käyttöön tapauskohtaisia välineitä.

5. kannattaa edellä mainittujen seikkojen valossa komission tavoitetta varmistaa, että komission eri yksiköt osallistuvat Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanoon syrjäisimmillä alueilla ja että ne tekevät tiivistä yhteistyötä syrjäisimpien alueiden johtajien kokouksen, asiantuntijaryhmien ja erityisten yksiköidenvälisten ryhmien kanssa, jotta sovelletaan erityistoimenpiteitä samalla kun laaditaan tapauskohtaisia strategioita **muun muassa pysyvien työmahdollisuuksien kehittämiseksi** syrjäisimmillä alueilla.

⁽¹⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 ja 355 artikla sellaisina kuin ne ovat muutettuina Euroopan neuvoston päätöksellä 29. lokakuuta 2010.

⁽²⁾ Neuvoston 3023. istunto, ulkoasiat, 14. kesäkuuta 2010.

6. ehdottaa edellä todettuun liittyen, että etusija annetaan **perus- ja ammattikoulutukselle ja työllisyydelle**, koska paikalliset henkilöresurssit ja asiantuntijuus ovat merkittävimmät mahdolliset kasvuveturit syrjäisimmillä alueilla.

7. kannattaa komission politiikkaa esittää ja tunnustaa virallisesti syrjäisimpien alueiden maantieteelliset edut ja muut mahdollisuudet koko EU:n hyötyinä.

8. korostaa erityisesti, että syrjäisimmät alueet ovat aktiivisia yhteistyön rajoja ja EU:n lähettiläitä, jotka kykenevät laajentamaan EU:n sosioekonomista ja kulttuurista vaikutusaluetta ja edistämään nykyistä enemmän kaupan ja tietämyksen jakamista naapurialueidensa ja niiden unionin ulkopuolisten maiden kanssa, joihin niillä on vahvat historialliset ja kulttuuriset siteet.

9. on komission kanssa suurelta osin samaa mieltä siitä, että EU hyötyy syrjäisimpien alueiden läheisistä suhteista merentakisiin maihin ja unionin ulkopuolisiin maihin, kuten tärkeimpiin nousevan talouden maihin (esimerkiksi Brasiliaan ja Etelä-Afrikkaan).

SYRJÄISIMPIÄ ALUEITA KOSKEVAN EU-STRATEGIAN KEHITYSVAIHEET

10. on komission kanssa samaa mieltä ja kiinnittää huomiota siihen, että lukuun ottamatta maantieteellisiä ja taloudellisia rajoituksia (syrjäinen sijainti, saaristoluonne, pieni koko jne.), joita kaikilla syrjäisimmillä alueilla on, jokaisella syrjäisimmällä alueella **on omanlaisensa** mahdollisuudet ja edessä olevat haasteet ⁽³⁾.

11. tähdentää, että se vastustaa mahdollista lähestymistapaa, jossa vaaditaan moniarvoisuutta, joka saattaa vesittää koko kumppanuusidean ja häiritä yhteisymmärryksen pääsyn edellyttämää vuoropuhelua ohjelmien eri toteutusvaiheissa.

12. kannattaa komission politiikkaa yhteisen nimittäjän löytämiseksi, jotta Eurooppa 2020 -strategia pannaan täytäntöön kaikilla syrjäisimmillä alueilla niin, että samalla eritellään kunkin yksittäisen syrjäisen alueen mahdollisuudet ja rajoitukset.

⁽³⁾ Komission tilaaman tutkimuksen *Growth Factors in the OR* toteutti Ismeri Europa yhteistyössä ITD-EU:n kanssa, ja se toimitettiin tilaajalle maaliskuussa 2011.

13. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio aikoo hyväksyä syrjäisimpiä alueita koskevan uudistetun EU-strategian, joka perustuu tuotevalikoimien laajentamiseen ja erikoistumiseen keskeisinä tekijöinä perinteisten alojen (kuten maatalouden) vahvistamiseksi, sekä kartoittaa ja kehittää sellaisia uusia sektoreita, jotka perustuvat syrjäisimpien alueiden ainutlaatuisiin ja erityisiin vahvuuksiin.

14. arvostaa ja korostaa syrjäisimpien alueiden itse käynnistämiä toimia taloutensa nykyaikaistamiseksi ja monipuolistamiseksi sekä tähdentää alueiden toimivaltuuksia kehitysstrategioiden ja -tavoitteiden määrittämisessä.

15. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että on erityisen tärkeää valita syrjäisimpiin alueisiin liittyvät toimet sellaisen perinteisen kehyksen mukaisesti, joka pohjautuu kolmeen **perinteiseen keskeiseen toimintalinjaan** ⁽⁴⁾: yhteyksien parantaminen, kilpailukyvyyn parantaminen ja alueellisen yhdentymisen edistäminen naapurialueilla.

16. pahoittelee, että toimintalinjojen määrittelyä ei ole täydennetty konkreettisilla ja mukautetuilla toimilla. Tämä koskee erityisesti yhteyksien parantamisen toimintalinjaa, sillä se on keskeinen osa strategiaa, joka koskee syrjäisimpien alueiden kehitystä ja niiden integroitumista yhtenäismarkkinoille.

17. on tyytyväinen **myös** komission toteamukseen siitä, että ehdotukset syrjäisimpien alueiden tulevan kasvun edistämiseksi vaikuttavat myönteisesti **uudistetun strategian kaikkiin viiteen toimintalinjaan** (yhteyksien parantaminen, kilpailukyvyyn parantaminen, alueellisen integraation vahvistaminen, sosiaalisen ulottuvuuden voimistaminen, ilmastonmuutostoimien valtavirtaistaminen).

18. luottaa siihen, että uudelle toimintalinjalle "sosiaalinen ulottuvuus", joka liittyy laaja-alaisesti muihin toimintalinjoihin, osoitetaan lisärahoitusta ja annetaan tarpeelliset välineet, joiden avulla voidaan luoda pysyviä työpaikkoja syrjäisimmillä alueilla.

19. huomauttaa, että edellä mainitun valossa ja etenkin kun otetaan huomioon kilpailukyky ja alueellinen integraatio, komission olisi myös kannustettava erityisiin alueellisiin toimiin, jotka **lujittavat syrjäisimpien alueiden yhdentymistä Eurooppaan** ja osallistumista EU:n tuleviin strategioihin.

20. korostaa, että toissijaisuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti syrjäisimpien alueiden alueviranomaiset on otettava nykyistä tiiviimmin mukaan EU:n ohjelmien ja politiikkojen valmisteluun ja täytäntöönpanoon, jotta varmistetaan, että syrjäisimpien alueiden erityistarpeet otetaan huomioon päätöksentekoprosessin kaikissa vaiheissa.

21. painottaa, että alueellinen yhteistyö on tärkeää syrjäisimmille alueille niiden ainutlaatuisen maantieteellisen sijainnin takia, ja kehottaa parantamaan koheesipolitiikkaan osoitettujen varojen ja Euroopan kehitysrahaston välisiä yhteisvaikutuksia

sekä poistamaan merirajoja koskevan 150 kilometrin vaatimuksen syrjäisimpien alueiden ja niiden naapurimaiden rajatyövässä yhteistyössä.

22. tukee aloitteita EU:n ja syrjäisimpien alueiden yhteisten merkkien ja tunnusten luomiseksi, jotta luodaan kannustimia syrjäisimpien alueiden yksilöimiseksi EU:n sosioekonomisessa ja kulttuurisessa toimintaympäristössä sekä edistetään integrointia välittömiin naapurialueisiin ja yhtenäismarkkinoihin EU:n avustuksella.

UUDISTETUN EU-STRATEGIAN PÄÄPERIAATTEET

23. on tyytyväinen siihen, että komissio pitää tärkeänä edistää syrjäisimpiin alueisiin sovellettavaa, Eurooppa 2020 -strategian valossa ajantasaistettua ja mukautettua toimenpidekehystä.

24. on kuitenkin huolissaan siitä, että eräiden päätoimintalinjojen yhteydessä edellytetyjen monien toimien (esimerkiksi liikenne ja uusien teknologioiden soveltaminen yhteyksien parantamiseksi) kustannukset tuskin voivat olla syrjäisimpien alueiden kannalta kohtuullisia, minkä johdosta toimien menestyksellinen toteuttaminen saattaa edellyttää **tasoltaan korkeampaa tukea tai julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia** niin, ettei korkeita kustannuksia siirretä kansalaisille suunnattuun lopullisiin palveluihin.

25. kannattaa nykyisten alueellisten lentokenttien kehittämistä ja optimaalista käyttöä joko julkisin tai yksityisin kumppanuuksin. Tämä on yksi perustavan tärkeä väline EU:n kaikkein syrjäisimpien seutujen talous- ja yhteiskuntaelämän kehittämiseksi.

26. on kuitenkin samaa mieltä siitä, että syrjäisimpien alueiden talouksien ajanmukaistaminen ja eriyttäminen sekä investoinnit ja innovointi mahdollisilla voimakkaan kasvun aloilla saattavat vahvistaa syrjäisimpien alueiden mahdollisuuksia, kun tukijoina ovat EU:n toimielimet sekä julkiset ja yksityiset toimijat ja sidosryhmät.

27. korostaa, että on tärkeää **ajamukaistaa kalastuslaivastojen ja meriliikenteen infrastruktuureja syrjäisimmillä alueilla**, ja kannustaa komissiota ryhtymään toimiin erityisesti sen edistämiseksi, sillä meri- ja kalavarat ovat yksi syrjäisimpien alueiden merkittävimmistä resursseista, jotka osaltaan edistävät tuotteiden eriyttämistä ja kyseisten alueiden integroitumista yhtenäismarkkinoihin ja joiden avulla tuetaan kasvua ja syrjäisimpien alueiden naapurialueiden kanssa käytävää kilpailukykyistä kauppaa.

28. kehottaa komissiota edistämään syrjäisimpien alueiden kasvuun tähtäävän uudistetun Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä EU:n jäsenvaltioiden ja syrjäisimpien alueiden välisiä ohjelmia ja kumppanuuksia ottamalla niihin mukaan asianomaisilla aloilla toimivat yksityiset toimijat sellaisten **toimien** toteuttamiseksi, **joiden avulla saavutetaan samanaikaisesti uudistetun EU-strategian eri päätoimintalinjoissa asetetut moninaiset tavoitteet** ja kannustetaan syrjäisimpiä alueita osallistumaan tuleviin EU:n strategioihin.

⁽⁴⁾ COM(2004) 343 final, 26. toukokuuta 2004; COM(2004) 543 final, 6. elokuuta 2004.

29. kannattaa edellä esitetyn valossa erityisesti nopean internetiyhteyden ja uusien televiestintäteknologioiden käyttöönottoa ja edellytysten luomista niiden kehittämiseksi syrjäisimmillä alueilla. Näin voitaisiin myös parantaa yhteyksiä, ajanmukaistaa matkailualaa, lisätä taloudellista toimintaa, vahvistaa sosiaalista ulottuvuutta, lisätä kilpailukykyä ja voimistaa syrjäisimpien alueiden ja mantereiden välisiä yhteyksiä.

TULEVAISUUTTA KOSKEVIA EHDOTUKSIA

Sisäinen ulottuvuus

30. yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan koheesio- ja talouspolitiikka on keskeinen EU:n väline, jolla Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet toteutetaan, ja **sen piiriin kuuluu eniten EU:n investointivaroja työpaikkojen** ja kasvun **luomiseksi** pysyvien välineiden avulla, joilla vähennetään syrjäisimpien alueiden ja muun EU:n välisiä eroja ja edistetään näin syrjäisimpien alueiden lähentymistä muuhun unioniin.

31. pitää tärkeänä **varmistaa, että merkittävää rahoitusta on käytettävissä pk-yrityssektorin vahvistamiseen pysyvien työpaikkojen luomiseksi ja ylläpitämiseksi**, innovoinnin tukemiseen sen laajimmassa merkityksessä, talouksien ja syrjäisimpien alueiden vahvuuksien uudistamisen ja monipuolistamisen edistämiseen kunkin alueen strategisten vaihtoehtojen pohjalta, ilmastonmuutokseen sopeutumisen tukemiseen sekä kestäväällä pohjalla olevan energiahuollon kehittämiseen.

32. tähdentää ja kannattaa komission ehdotusta erityiskohtelun tarjoamiseksi syrjäisimmille alueille soveltamalla **syrjäisimpiin alueisiin 85 prosentin yhteisrahoitusosuutta niiden bkt:sta riippumatta**, jotta niitä autetaan hyödyntämään saatavilla olevia varoja parhaalla tavalla.

33. suosittaa kuitenkin 18. huhtikuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman⁽⁵⁾ mukaisesti, että varojen täytäntöönpanon määräaika pidennetään syrjäisimmillä alueilla varojen käytön tehostamiseksi.

34. korostaa, että kaikki toimet, joilla pyritään syrjäisimpien alueiden älykkääseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun, on toteutettava kumppaneina ja että jäsenvaltioiden ja alueviranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä syrjäisimpien alueiden kasvumahdollisuuksien maksimoimiseksi.

35. kannattaa komission kehoitusta ottaa syrjäisimpien alueiden edustajat täysimääräisesti mukaan niiden kumppanuussopimusten valmisteluun ja seurantaan, jotka solmitaan komission ja kunkin jäsenvaltion välillä seuraavaksi rahoituskaudeksi.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. huhtikuuta 2012 koheesio- ja talouspolitiikan tehtävistä Euroopan unionin syrjäisimmillä alueilla Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä (2011/2195(INI)).

36. ehdottaa kuitenkin, että myös muiden alueiden (**joilla on kuitenkin samanlaisia rajoituksia ja ominaispiirteitä**) edustajat voisivat pyynnöstä avustaa Euroopan komission aluepolitiikan pääosastoa ennakoanalyysi- ja jälkiarviointivaiheessa tuomalla rakentavasti esiin ja vertailemalla samankaltaisia käytänteitä, politiikkoja ja ratkaisuja ja luomalla uusia ideoita, jotka perustuvat muilla samankaltaisilla alueilla (ei kuitenkaan syrjäisimmillä alueilla) sovellettuihin parhaisiin käytäntöihin.

37. ehdottaa, että perustetaan ja laajennetaan Euroopan laajuisia verkostoja syrjäisimpiä alueita hyödyttävän laadukkaan tutkimuksen tukemiseksi, jotta innovatiivinen tutkimus voi kukoistaa ja lisätä tuensaajien osallistumista kaikilla asiaankuuluvilla tutkimusaloilla: tutkimuksen ammattilaisten sekä tutkimus-, teknologia-, kehitys- ja innovointialalla toimivien houkuttelevuus- ja jatkokouluttaminen sekä heidän työsuhteensa ylläpitäminen tutkimustoimintaympäristön parantamiseksi sekä **uusien pysyvien työmahdollisuuksien tarjoamiseksi** syrjäisimmillä alueilla.

38. ehdottaa, että kannustetaan tilapäisten keskustusten ja koekieluhankkeiden perustamiseen syrjäisimmillä alueilla ja koko EU:ssa syrjäisimpiin alueisiin liittyvien tutkimustulosten, parhaiden käytänteiden ja myönteisten esimerkkitapausten levittämiseksi, jotta luodaan uusia, entistä laajempia ideoita ja käytänteiden lähteitä, mikä lisää tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden sekä yhtäältä syrjäisimpien alueiden ja toisaalta muun EU:n välillä ja tarjoaa näin uusia kestäväpohjaisia työllisyysmahdollisuuksia syrjäisimmillä alueilla.

39. suosittaa, että syrjäisimmillä alueilla toteutetaan erityisiä EU-hankkeita, liikkuvuusohjelmia ja koheesioitoimia, jotta vahvistetaan näiden alueiden osallistumista ja tuetaan paikallisille henkilöresursseille annettavaa ammatillista jatkokoulutusta syrjäisimpien alueiden kansalaisyhteiskunnan julkisten ja yksityisten toimijoiden **osallistumisen** merkityksestä, ja painottaa, että ainoastaan yhdistämällä voimansa ne saavuttavat syrjäisimpien alueiden kestävä ja osallistavaa kasvua koskevat Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet.

40. ehdottaa, että edellä mainitun jatkokoulutuksen tulokset johtavat syrjäisimmillä alueilla myöhemmin myös **työllisyysmahdollisuuksiin** ja edistävät osaltaan kokemusten levittämistä laajemmalle sekä syrjäisimpien alueiden älykkääseen kumppanuuteen tähtäävän uudistetun EU-strategian ja siihen liittyvien ohjelmien täytäntöönpanoa koskevia tiedotuskampanjoita.

41. suosittaa, että tehostetaan EU:n ja unionin ulkopuolisten maiden välistä innovointi- ja klusteriyhteistyötä ja tuetaan alueellista yhteistyötä investointien ja matkailun lisäämiseksi unionin ulkopuolisista maista. Nämä toimenpiteet voisivat itse asiassa olla merkittävä askel Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

42. kannattaa komission ehdotusta säilyttää maatalouden tukijärjestelyä koskeva POSEI-ohjelma, sillä se vastaa YMP:n ensimmäistä pilaria näillä alueilla ja on näin ollen keskeinen väline syrjäisimpien alueiden maatalouden säilyttämisessä ja kehittämisessä. Komitea kannattaa myös kalatalouden POSEI-ohjelman säilyttämistä, sillä tämä ylimääräisten kustannusten korvausjärjestelmä on olennaisen tärkeä väline, jonka avulla kalastus- ja vesiviljelytuotteet voidaan saattaa syrjäisimpien alueiden ulkopuolisille markkinoille.

43. korostaa tässä yhteydessä, että on välttämätöntä analysoida syrjäisimpien alueiden talouksiin vaikuttavien kansainvälisten sopimusten vaikutuksia, jotta voidaan välttää luontaisesti heikossa asemassa olevien talouksien vahingoittaminen.

44. korostaa, että myös yhdenmukainen meripolitiikka on vahvistettava, sillä merivarat ovat yksi keskeisistä pilareista Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanemiseksi syrjäisimmillä alueilla.

45. painottaa syrjäisimpien alueiden meri- ja kalavarojen merkitystä ja kannustaa komissiota edistämään kalastuslaivojen ja meriliikenteen infrastruktuurien ajanmukaistamista syrjäisimmillä alueilla. Ensin mainittuun sisältyy myös rakennustuen uudelleenkäyttöönnotto seuraavalla kaudella (2014–2020).

46. on tyytyväinen siihen, että komissio kannustaa syrjäisimmillä alueilla kestäväpohjaisen matkailun ja etenkin erikoistuneiden uusien sektorien kasvua sekä syrjäisimpien alueiden mahdollisten kasvuveturien kehittämistä (mukaan luettuina – mutta ei ainoastaan – merivarat, kestäväpohjainen matkailu, biologinen monimuotoisuus ja ekorakentaminen) soveltamalla tutkimusta, teknologista kehittämistä ja innovointia, jotta **edistetään uusia työ- ja liiketoimintamahdollisuuksia** ja (muun muassa) vähennetään aivovuodon riskiä ja parannetaan energiatehokkuutta ja uusiutuvien energianlähteiden käyttöä.

47. korostaa, että **syrjäisimpien alueiden perus- ja ammatikoulutusjärjestelmiä on tuettava**. Sen vuoksi komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n nykyisissä ja erityisesti liikkuvuutta koskevissa koulutusohjelmissä otetaan huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet.

48. painottaa, että valtiontukia koskevien EU:n puiteiden tulevassa tarkistuksessa tulee ottaa huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja että on tarpeen pyrkiä syrjäisimpien alueiden yritysten hyväksi toteutettavien toimien joustavuuden lisäämiseen, yksinkertaistamiseen ja johdonmukaisuuteen.

49. ehdottaa, että etusijalle tulisi asettaa sellaiset tukitoimet, joilla pyritään parantamaan, ajanmukaistamaan ja uudistamaan syrjäisimpien alueiden terveydenhoito- ja koulutusjärjestelmiä julkisten ja yksityisten sidosryhmien kumppanuuksien avulla.

Ulkoisen ulottuvuus

50. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että syrjäisimpien alueiden maantieteellinen asema hyödyttää EU:ta kokonaisuudessaan ja että niiden potentiaalin kehittäminen ja niiden täysimittainen osallistuminen yhtenäismarkkinoille tarjoaa merkittävän tilaisuuden lisätä syrjäisimpien alueiden lisäarvoa EU:ssa. Samalla niille tulee edelleen taata erityiskohtelu, jossa noudatetaan yhtäläisten mahdollisuuksien periaatetta ja suhteellisuusperiaatetta, sekä tasapaino tämän sisäisen ulottuvuuden ja alueiden omaan maantieteelliseen ympäristöönsä integroitumisen parantamisen välillä.

51. ehdottaa, että arvioidaan uusia tuotteita (kohdemarkkinoiden kysynnän perusteella ja myös niiden omien alueidensa piirissä), joiden osalta asianomainen jäsenvaltio voisi kannustaa tuotantoon tietyllä syrjäisimmällä alueella niin kaupan edistämiseksi ja tietämyksen jakamiseksi syrjäisimpien alueiden naapurialueiden ja unionin ulkopuolisten maiden, kuten tärkeimpien nousevan talouden maiden (esimerkiksi Brasilian ja Etelä-Afrikan), kanssa kuin pysyvien työmahdollisuuksien lisäämiseksi.

52. kiinnittää huomiota mahdollisuuksiin, joita edellä mainittu ehdotus saattaa tarjota sekä syrjäisimmille alueille että EU:lle. Tällaiset **uudet mahdollisuudet liittyvät esimerkiksi merikuljetuksiin, alan työmahdollisuuksiin**, kuljetusalan kehittämiseen merialueilla, kuljetuskustannusten optimointiin sekä EU:n ja nousevien kansainvälisten markkinoiden välisiin kauppasuhteisiin.

53. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että syrjäisimmät alueet on muutettava mahdollisista liiketoiminta- ja yhteistyöfoorumista todellisiksi EU:n strategiseksi lähettiläiksi Atlantin, Karibian ja Intian valtameren alueilla hyödyntämällä niiden todellista potentiaalia ja että Euroopan vaikutusvaltaa kyseisillä alueilla on laajennettava EU:n eduksi kokonaisuudessaan. Sen vuoksi komitea kehottaa unionia hyväksymään erityistoimia, joilla edistetään syrjäisimpien alueiden ja unionin ulkopuolisten naapurimaiden välisiä hyviä yhteyksiä.

54. korostaa etua, joka perustuu siihen, että syrjäisimmät alueet sijaitsevat unionin ulkopuolisten naapurimaiden ja -alueiden läheisyydessä, kun kyse on alueellisen kaupan ja yhteistyön tarjoamista mahdollisuuksista kehittää yhtenäismarkkinoiden ulkoista ulottuvuutta.

55. kehottaa komissiota edistämään myös syrjäisimpien alueiden integroitumista niiden omaan maantieteelliseen alueeseensa kaupan, avaruusteollisuuden kehittämisen ja syrjäisimpien alueiden muiden ainutlaatuisten vahvuuksien osalta sekä uudistamaan ja monipuolistamaan syrjäisimpien alueiden talouksia **lisäämällä samalla pysyviä työllisyysmahdollisuuksia**.

56. korostaa edellä mainitun valossa tarvetta tukea syrjäisimpiä alueita koskevan uudistetun strategian tulevissa toimintasuunnitelmissa seuraavia kahta lähestymistapaa: yhtäältä syrjäisimpien alueiden yhtenäismarkkinoille pääsyn parantamista ja toisaalta syrjäisimpien alueiden yhdenmukaisen alueellisten markkinoiden edistämistä.

57. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio sitoutuu ottamaan huomioon ja mukauttamaan syrjäisimpiin alueisiin toimet, jotka sisältyvät komission tiedonantoon "Pieni yritys, suuri maailma" ⁽⁶⁾, kansainvälisesti toimivien pk-yritysten kehittämiseksi esimerkiksi hyväksymällä kilpailuoikeuden alalla erityistoi- mia, joiden tarkoituksena on edistää syrjäisimpien alueiden pk-yritysten kansainvälistymistä, ja tunnustaa Euroopan unionin rakennerahastojen aseman tärkeänä pk-yritysten rahoituslähteenä sinänsä, ja kannattaa sitä, että pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintamenettelyihin helpotetaan nykyisestä.

Päätelmät

58. panee merkille EU:n toimielinten nykyisen menestyksellisen sitoutumisen syrjäisimpien alueiden kestäväan ja osallistavaan kasvuun ja painottaa tarvetta vahvistaa EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja syrjäisimpien alueiden sekä muiden syrjäisimpien alueiden kestäväpohjaista kasvua osaltaan edistävien keskeisten toimijoiden ja sidosryhmien (sekä julkisten että yksityisten) välistä kumppanuutta.

59. painottaa **työllisyyttä** Eurooppa 2020 -strategian onnistuneeseen täytäntöönpanoon syrjäisimmillä alueilla tähtävien kaikkien tulevien keskeisten toimien ensisijaisena tärkeänä tavoitteena ja muuttujana. Sen vuoksi komitea kehottaa EU:ta määrittämään konkreettisten toimien avulla vuoden 2012 tiedonannossa esitetyn toimintalinjan "sosiaalinen ulottuvuus" tavoitteet. Komissio ei näet niitä määrittele, vaan pelkästään viittaa yleisiin rahoitusohjelmiin, mutta ilman tarpeellista mukautusta.

60. kannattaakin syrjäisimpien alueiden aloitetta, että niitä varten laaditaan erityinen kasvu- ja työllisyysuunnitelma toteutettavuutta ja täytäntöönpanoa koskevaa lisäarviointia varten.

61. ehdottaa joitakin konkreettisia esimerkkejä **uusien työllisyysmahdollisuuksien** lisäämiseksi ja luomiseksi syrjäisimmillä alueilla.

62. tähdentää myös, että etusija tulisi antaa syrjäisimpien alueiden **terveydenhoitojärjestelmälle sekä ammatti- ja peruskoulutukselle** paikallisten henkilöresurssien ja asiantunte- muksen optimoimiseksi, sillä ne ovat merkittävimmät mahdolliset kasvuveturit syrjäisimmillä alueilla.

63. painottaa – syrjäisimpien alueiden talouksien uudistami- sen ja monipuolistamisen tärkeyttä ajatellen – kuinka tärkeää **kalastuslaivastojen ja meriliikenteen infrastruktuurien**

ajanmukaistaminen syrjäisimmillä alueilla on, ja kannustaa komissiota edistämään erityisesti sitä, sillä meri- ja kalavarat ovat yksi syrjäisimpien alueiden merkittävimmistä resursseista, jotka osaltaan edistävät tuotteiden eriyttämistä ja kyseisten alu- eiden integroitumista yhtenäismarkkinoihin ja joiden avulla tue- taan kasvua ja syrjäisimpien alueiden naapurialueiden kanssa käytävää kilpailukykyistä kauppaa.

64. painottaa, että kyseisenlaiset keskeiset toimet saattavat tarjota uusia mahdollisuuksia sekä syrjäisimmille alueille että EU:lle. Tällaiset **uudet mahdollisuudet liittyvät esimerkiksi merikuljetuksiin, alan työmahdollisuuksiin**, kuljetusalan ke- hittämiseen merialueilla, kuljetuskustannusten optimointiin sekä EU:n ja nousevien kansainvälisten markkinoiden väliin kauppasuhteisiin.

65. on Euroopan parlamentin kanssa yhtä mieltä tarpeesta luoda liikenne sekä tieto- ja viestintätekniikan väliaikaiset puit- teet, jotta syrjäisimmät alueet voivat puuttua tehokkaasti syrjäi- sen sijainnin ongelmaan ja digitaaliseen kuiluun.

66. kehottaa komissiota edistämään myös syrjäisimpien alu- eiden integroitumista niiden omaan maantieteelliseen aluee- seensa kaupan ja syrjäisimpien alueiden ainutlaatuisten vahvuuk- sien kehittämisen osalta näiden alueiden talouksien uudistami- seksi ja monipuolistamiseksi pyrittäessä älykkääseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun.

67. korostaa, että on tärkeää poistaa merirajoja koskeva 150 kilometrin vaatimus syrjäisimpien alueiden ja niiden naapuri- maiden rajatylittävässä yhteistyössä, sillä monet syrjäisimmät alueet ovat saaria, jotka sijaitsevat yli 150 kilometrin etäisyydellä naapurimaistaan.

68. korostaa, että alueellinen yhteistyö on tärkeää syrjäisim- mille alueille, mikä edellyttää, että EAKR:n alueellisen yhteistyön ohjelmien jatkamisen lisäksi parannetaan koheesiopolitiikkaan osoitettujen varojen ja Euroopan kehitysrahaston välisiä yhteis- vaikutuksia.

69. korostaa edellä mainittujen seikkojen valossa tarvetta tu- kea syrjäisimpiä alueita koskevan uudistetun strategian tulevissa toimintasuunnitelmissa seuraavia kahta lähestymistapaa: yhtiältä niiden yhtenäismarkkinoille pääsyn parantamista ja toisaalta syr- jäisimpien alueiden yhdenmukaisen alueellisten markkinoiden edistämistä.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final, 9. marraskuuta 2011.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli edistettäessä kasvua ja vahvistettaessa työpaikkojen luomista”

(2013/C 62/14)

ALUEIDEN KOMITEA

- muistuttaa Euroopan komissiota siitä, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat usein suurelta osalta vastuussa työllisyys- sekä perus- ja ammattikoulutuspolitiikkojen toteuttamisesta. Näin ollen kyseisten politiikkojen alueellinen ulottuvuus on ratkaisevan tärkeä, ja komitea pahoittelee, ettei Euroopan komission tiedonannossa mainita nimenomaisesti alueiden ja paikallisviranomaisten toimivaltuuksia.
- suhtautuu myönteisesti kasvu- ja työllisyys sopimuksen sisältämiin toimiin. Alueiden komitea painottaa sopimuksen ja kasvuohjelmien välistä yhteyttä monivuotisessa rahoituskehyksessä 2014–2020, erityisesti kun kyse on otsakkeesta 1 ”kestävä kasvu”.
- kannustaa jäsenvaltioita ottamaan huomioon Euroopan komission suuntaviivat kansallisissa uudistus-suunnitelmissaan ja kiinnittämään erityishuomiota joustoturvaan, joka on haaste Euroopan työmarkkinoille.
- pitää tärkeänä kannustaa itsenäiseen ammatinharjoittamiseen ja itsenäiseen yrittämiseen kiinnittäen erityistä huomiota nuorten perustamiin aloitteleviin yrityksiin. Näin voitaisiin hyödyntää tehokkaammin varoja, jotka muutoin käytettäisiin tuottamattomasti (varhaiseläkkeelle siirtymisen kustannukset tai työttömyyskorvaukset).
- ehdottaa, että alueet ja paikallisviranomaiset otetaan nykyistä tiiviimmin mukaan ”vihreiden työpaikkojen” kannustinpolitiikkojen määrittelyyn kansallisissa työllisyys suunnitelmissa.
- suhtautuu myönteisesti ehdotukseen parantaa Eures-verkostoa myös ottamalla käyttöön *Match and Map* -palvelu, joka auttaa saamaan maantieteellisesti selkeän kuvan tarjonnasta. Komitea kiinnittää tässä yhteydessä huomiota työstipendien rooliin jäsenvaltioissa ja alueilla ja ehdottaa, että ne integroitaisiin nykyistä tiiviimmin Yritys-Eurooppa-verkostoon sekä alueisiin ja kauppakamareihin.

Esittelijä	Marialuisa COPPOLA (IT, PPE), Veneton aluevaltuuston ja aluehallituksen jäsen
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Tavoitteena työllistävä elpyminen COM(2012) 173 final

Alueiden komitean lausunto – Paikallis- ja alueviranomaisten rooli edistettäessä kasvua ja vahvistettaessa työpaikkojen luomista

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

- suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tiedonantoon "Tavoitteena työllistävä elpyminen" ja muistuttaa, että täystyöllisyys ja sosiaalinen koheesio ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksessa vahvistettuja tavoitteita ja että niihin on pyrittävä suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteita noudattaen (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 3, 4, 5, 6 ja 9 artikla). Komitea pitää komission tiedonantoa poliittisena asiakirjana, jonka jatkoksi jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueviranomaisten olisi tehtävä konkreettisia lainsäädäntöaloitteita.
- toteaa, että komissio painottaa tarvetta toteuttaa rakenteellisia uudistuksia kansallisella tasolla erityisesti palvelu- ja työmarkkinoiden vapauttamiseksi. Alueiden komitea on yhtä mieltä kyseisenlaisten uudistusten tarpeesta. Se olisi kuitenkin toivonut konkreettisempia ehdotuksia toimista työllisyyden edistämiseksi vihreässä taloudessa.
- uudistaa kehotuksensa komissiolle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artiklan eli korkean työllisyystason edistämisen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamisen ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumisen valtavirtaistamisesta kaikissa sen ehdotuksissa sekä erityisesti ehdotuksissa, jotka koskevat Euroopan komission tiedonannon "Tavoitteena työllistävä elpyminen" täytäntöönpanoa.
- tukee voimakkaasti Eurooppa 2020 -strategiaa ja sen välineitä (kuten kansallisia uudistusohjelmia), kannattaa pyrkimystä saavuttaa strategiassa asetetut työllisyystavoitteet, ja kehottaa jäsenvaltioita seuraamaan siinä määriteltyä tietä kasvuun ja innovointiin.
- panelee tästä huolimatta huolestuneena merkille, että jäsenvaltioiden (ja eri alueiden) väliset taloudelliset ja sosiaaliset erot ovat viime vuosina kasvaneet sen sijaan että ne olisivat kaventuneet.
- korostaa, että Euroopan työllisyysstrategiassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi on toivottavaa ottaa huomioon alueellinen ulottuvuus siten, että jäsenvaltioille ja alue- ja paikallisviranomaisille annetaan mahdollisuus säilyttää riittävä joustavuus, jotta ne voivat määritellä omat painopisteensä ja laatia asianmukaiset poliittiset toimet. Merkittävä panos voidaan antaa myös koheesiovarojen asianmukaisella käytöllä. Tätä varten toissijaisuusperiaatteen mukainen monitahoista hallintoa koskeva lähestymistapa etenkin laadittaessa kansallisia uudistus-suunnitelmia on varmasti asianmukaisin tapa vastata paikallisiin tarpeisiin ja saavuttaa tehokkaammin työllisyystavoitteet.
- katsoo, että nykyiset ja tulevat työllisyysaasteet liittyvät nuorisotyöttömyyden ohella myös yli 55-vuotiaiden työttömyyteen, toimintarajoitteisten, maahanmuuttajien ja naisten työttömyyteen sekä pitkäaikaistyöttömyyden lisääntymiseen. Tämän vuoksi komitea kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota kyseisiin ryhmiin, jotka muodostavat arvokkaan ja kokeneen inhimillisen pääoman.
- muistuttaa Euroopan komissiota siitä, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat usein suurelta osalta vastuussa työllisyys- sekä perus- ja ammattikoulutuspolitiikkojen toteuttamisesta. Näin ollen kyseisten politiikkojen alueellinen ulottuvuus on ratkaisevan tärkeä, ja komitea pahoittelee, ettei Euroopan komission tiedonannossa mainita nimenomaisesti alueiden ja paikallisviranomaisten toimivaltuuksia.
- kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimet sosiaalisen polkumyynnin ja laittoman työnteon edustamien haitallisten käytäntöjen torjumiseksi ja poistamiseksi. Kyseisiin käytäntöihin nivoutuu myös laittomaan maahanmuuttoon liittyviä hyväksikäytön muotoja.
- kehottaa Euroopan komissiota edistämään Euroopan teollisuuden ja palvelualojen kilpailukykyä vahvistamalla unionin talouden ohjausta ja hallintaa, jotta vältetään paluu protektionistiseen politiikkaan.

Eurooppa-neuvoston kokous 28.–29. kesäkuuta 2012, kasvu- ja työllisyys sopimus

- on tyytyväinen siihen, että 28.–29. kesäkuuta 2012 kokoontunut Eurooppa-neuvosto asetti painopisteikseen kasvun ja työllisyyden ja että huippukokouksessa tunnustettiin, että välineet ja politiikat on otettava käyttöön kaikilla Euroopan unionin hallintotasolla työpaikkojen ja kasvun luomiseksi.

12. korostaa, ettei jäsenvaltioiden talousarvioiden vakauttaminen ole päämäärä itsessään. Paikallis- ja alueviranomaisia tulisi kehottaa antamaan panoksensa tasapuolisesti, suhteellisuusperiaatetta noudattaen sekä talouskasvuun ja alueellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta vaarantamatta.

13. suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti kasvu- ja työllisyyspöytäkirjassa jäsenvaltioihin kohdennettuihin toimiin ja EU-tason toimiin. Alueiden komitea painottaa sopimuksen ja kasvuohjelmien välistä yhteyttä monivuotisessa rahoituskehityksessä 2014–2020, erityisesti kun kyse on otsakkeesta 1 "kestävä kasvu". Kasvu- ja työllisyyspöytäkirjan allekirjoittaneiden jäsenvaltioiden on nyt omaksuttava johdonmukainen kanta monivuotisesta rahoituskehityksestä käytävissä neuvotteluissa. Alueiden komitea korostaa etenkin neuvoston päätelmissä sovittujen unionin toimien osalta, että on vahvistettava yhtenäismarkkinoita, selkeytettävä sääntelyä, mobilisoitava EIP sekä käynnistettävä pikaisesti "hankejoukkolainojen pilottivaihe" kasvua edistävien nopeiden toimien rahoittamiseksi. On ratkaisevan tärkeää välttää kilpailun vääristymistä pilottivaiheessa ja huolehtia siitä, että hankkeet eivät ole kaupallisesti kannattamattomia. Kyseisen välineen ei pitäisi korvata jäsenvaltioilta, alueellisilta ja paikallisilta elimiltä tai yksityiseltä sektorilta saatavaa pääomaa. Pilottivaiheen jälkeen jatkosta tulisi päättää vasta riippumattoman arvioinnin jälkeen. Arvioinneissa on tärkeää selvittää, onko valituista hankkeista ollut unionille hyötyä.

14. muistuttaa strategisten perusrakenteiden rahoittamiseksi käyttöön otettavan hankejoukkolaino-aloitteen yhteydessä siitä, että se on jo lausunnossaan Verkkojen Eurooppa -välineestä⁽¹⁾ suosittanut paikallis- ja alueviranomaisien kytkemistä mukaan TEN-hankkeisiin kansalaisten kannalta kertyvien hyötyjen maksimoimiseksi.

15. pahoittelee kuitenkin, etteivät neuvoston päätelmät ole johtaneet nopeisiin toimiin kaikissa jäsenvaltioissa ja ettei niissä ole enempää kannustettua kasvua edistäviin lisätoimiin.

Työpaikkojen luomisen tukeminen

16. on tyytyväinen Euroopan komission ehdotuksiin, joilla pyritään tukemaan työpaikkojen luomista erityisesti keventämällä yritysten verotaakkaa ilman budjettivaikutuksia niin, että kavennetaan verokiilaa ja suositaan muita tulolähteitä (esim. ympäristöveroja).

17. muistuttaa, että etenkin talouskriisinkin vuoksi on tärkeää keskittää toimet paitsi uusien työpaikkojen luomiseen ja rakennemuutosten edistämiseen myös ja ennen kaikkea nykyisten työpaikkojen säilyttämiseen.

18. ehdottaa, että parannetaan unioni-, jäsenvaltio-, alue- ja kaupparakennemuutosten käytettävissä olevien välineiden käyttöä, koordinoitua ja yhteentoimivuutta (etenkin kehottamalla hyödyntämään ESR:n ohella myös EAKR:ää), jotta tuetaan itsenäistä

ammattinharjoittamista, yhteiskunnallisia yrityksiä, vuorottelukoulutusta sekä uusien yritysten perustamista. Koordinointia parantamalla varmistetaan, että välineitä pystytään käyttämään tehokkaammin.

19. katsoo, että pysyvien ja laadukkaiden työpaikkojen varmistamiseen tähtäävän eurooppalaisen kasvuohjelman taustalla tulee olla pyrkimys ottaa käyttöön aidosti teollisuuden uudistamiseen Euroopassa tähtäävä strategia, joka perustuu kaikkien viranomais tahojen aktiiviseen osallistumiseen, sekä vahva teollisuuspolitiikka, joka edistää (Euroopan talouden selkärangan sekä kulttuurisen ja tuotannollisen perustan muodostavien) pk-yritysten ja palvelualan kilpailukykyä. Tällainen teollisuuden uudistamiseen tähtäävä strategia edellyttää, että Euroopan komissio käyttää Lissabonin sopimusta täysimääräisesti hyväksyen teollisuuspolitiikan alalla hyödyntämällä mahdollisuutta "tehdä aiheellisia aloitteita – – [jäsenvaltioiden välisen] yhteensovittamisen edistämiseksi [teollisuuspolitiikan alalla], erityisesti aloitteita, joilla on tarkoitus vahvistaa suuntaviivoja ja indikaattoreita, järjestää parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä valmistella tarvittavat tekijät säännöllistä seuranta- ja arviointia varten" (SEUTin 173 artikla). Tässä teollisuuden uudistamiseen tähtäävässä strategiassa, joka tulisi laatia lippulaivahankkeen "Globalisaation aikakauden yhdenmukainen teollisuuspolitiikka" väliarvioinnin päätteeksi, keskityttäisiin erityisesti luotonsaannin helpottamiseen, hallintokulujen vähentämiseen ja yrittäjyyttä edistävän toimintaympäristön luomiseen. Alueiden komitea antaa tähän oman panoksensa järjestämällä yhteistyössä Euroopan komission kanssa "Euroopan yrittäjyysalue" -kilpailun. Komitea korostaa myös toimivan ja tehokkaan julkisen sektorin merkitystä, sillä se on talouskasvun edellytys.

20. katsoo, että eurooppalaisten yritysten kilpailukykyyn avaintekijä on tuottavuuden lisääminen resurssien tehokkaan ja kestävä hallinnon sekä pitkäjänteisen koulutuksen, innovoinnin ja vastuun jakamisen kautta. Komitea pitää siis tärkeänä hyödyntää kestävä kehityksen alalla toimivien, myös eurooppalaisten sertifikaattien avulla tunnistettavien yritysten kokemuksia.

21. korostaa eurooppalaisen tuotannon laadun tehostamisen yhteydessä, että täydentävä EU:n alkuperämerkintä voisi kansallisen alkuperä- tai laatumerkinnän käytön ohella vaikuttaa myönteisesti yrityksiin ja vastaavasti myös työllisyyteen.

22. muistuttaa alueiden komitean lausunnosta "Vastuullisen yritystoiminnan paketti" (joka perustuu Euroopan komission tiedonantoihin COM(2011) 681–685 final) ja korostaa, että sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä pohjainen lähestymistapa saattaa vaikuttaa myönteisesti yritysten kilpailukykyyn, riskinhallintaan, kustannussäästöihin, pitkäkestoisiin asiakassuhteisiin ja innovointikykyyn.

23. kannattaa toimia, joilla pyritään edistämään työpaikkojen luomista ekologiseen kestävyteen liittyvässä toiminnassa sekä terveydenhuollon ja tieto- ja viestintätekniikan aloilla (kuten todetaan myös alueiden komitean työvaliokunnan 22.–23. maaliskuuta 2012 antamissa päätelmissä). On tärkeää muistaa muun

⁽¹⁾ Cdr 648/2012, asiakokonaisuus COTER-V-24.

muussa se, että Euroopan työmarkkinat muodostuvat vielä vahvasti teollisuus- ja tuotantoteollisuusalojen työntekijöistä, jotka ovat osallistuneet Euroopan kehityksen rakennustyöhön. Näin ollen komitea kehottaa lisäämään näiden työpaikkojen arvostusta ja ehdottamaan välineitä työntekijöiden uudelleen kouluttamiseksi.

24. muistuttaa, että siirtyminen kestäväpohjaiseen ja vähäpäästöiseen talouteen edellyttää nykyisten työmarkkinoiden uudelleenjärjestelyä, mitä on kaikin puolin tuettava asianmukaisin ja kannustavin toimenpitein.

25. kannattaa ehdotusta jatkaa mikrorahoituksen Progress-välinettä, sillä sen avulla voidaan kohdentaa pieniä summia sosiaalisesti hyödyllisiin ja tärkeisiin tarkoituksiin.

26. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission ehdotukseen säilyttää Euroopan globalisaatorirahasto (EGR), sillä eurooppalaisten yritysten kriisitilanne ja epävarmuus jatkuvat. Komitea odottaa kuitenkin, että ohjelman tulevaisuutta selvennetään, ja toivoo, että uudet menettelyt rahaston hyödyntämiseksi ovat aiempaa kevyempiä, nopeampia ja varmempia.

Työmarkkinoiden dynamiikan palauttaminen

27. kannustaa jäsenvaltioita ottamaan huomioon Euroopan komission suuntaviivat kansallisissa uudistus suunnitelmissaan ja kiinnittämään erityishuomiota joustoturvaan, joka on Euroopan työmarkkinoiden todellinen haaste. Poliitiikka, jossa otetaan huomioon joustavien työjärjestelyjen tarve ja samalla suojellaan kansalaisia, on välttämättä suunniteltava yhdessä alueiden ja paikallisviranomaisten kanssa. Komitea pahoittelee lisäksi sitä, että huolimatta kevään 2012 Eurooppa-neuvoston kokouksessa antamastaan poliittisesta sitoumuksesta sekä komission tiedonannossaan määrittämistä suuntaviivoista kaikki jäsenvaltiot eivät ole esittäneet vuoden 2012 kansallisissa uudistusohjelmissaan kansallista työllisyys suunnitelmaa, joka käsittää kattavan toimenpiteiden kirjon työpaikkojen – erityisesti "vihreiden työpaikkojen" – luomisen edistämiseksi.

28. on huolissaan työmarkkinoiden ulkopuolelle jäävien nuorten määrästä ja nuorisotyöttömyysasteesta Euroopan unionissa ja kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet, jotta varmistetaan nuorille pätevyttä edellyttävä ja edistävä työpaikka, joka tarjoaa heille taloudellisen riippumattomuuden ja vakauden.

29. panee merkille, että eräissä maissa nuorisotyöttömyysaste on muita kriittisemmällä tasolla, ja kehottaa tämän vuoksi Euroopan komissiota seuraamaan näitä tilanteita erityisen tiiviisti myös valvomalla käynnistettyjä ohjelmia aiempaa enemmän sekä pyrkimään pikaisesti tavoitteeseen esittää ehdotus nuorisotakuuvälineitä käsitteleväksi neuvoston suosituksiksi.

30. panee merkille, että eräissä jäsenvaltioissa työnantajat väärinkäyttävät harjoittelujärjestelmiä, ja on tyytyväinen ehdotukseen ottaa käyttöön laatukehys työharjoittelua varten.

Komitea suosittaa kuitenkin, ettei luoda liian jäykkää järjestelmää, johon voisi liittyä se riski, etteivät yritykset käytä harjoittelun tarjoamaa välinettä.

31. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että vuoteen 2013 mennessä kaikki työharjoittelussa olevat voivat harjoittelusopimuksen laatimisen myötä saada asianmukaisen suojan ja tarvittavat tiedot oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä työnantajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

32. katsoo, että harjoittelun järjestämiseen Euroopan unionin korkeakouluopiskelijoille tulee olla hyvät mahdollisuudet, sillä näin edistetään opiskelijoiden lähentymistä työelämään. On keskeisen tärkeää rakentaa akateemisen maailman ja työelämän välille silta, ja tämä voitaisiin toteuttaa myös elinikäisen oppimisen toimintaohjelman tai Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelman avulla. Etenkin viimeksi mainittu ohjelma on osoittautumassa tehokkaaksi välineeksi yrittäjyyteen kannustamisessa, mikä on tärkeää kriisistä selviytymiseksi.

33. toivoo, että alueviranomaisilla voi olla merkittävä rooli koulutus- ja tuotantoalan välisenä yhdyssiteenä siten, että ne edistävät sopimuksia, joiden myötä korkeakoulut tunnustavat yrityksissä tai julkisen tai kolmannen sektorin instituutioissa koulutuksen aikana suoraan toteutetut toimet. Tämä voidaan saada aikaan paikallisten tai alueellisten opetusviranomaisten, työmarkkinaosapuolten sekä yritysten edustajien ja korkeakoulujen sopimuksin.

34. panee merkille, että nykytilanteessa työharjoittelu on nuorille yksi tärkeimmistä keinoista päästä työmarkkinoille, mutta muistuttaa, että käytännössä on yleistä, että nuoret siirtyvät harjoittelupaikasta toiseen ilman mahdollisuutta saada todellista työ sopimusta, joka antaisi heille asianmukaisen turvan. Komitea pahoittelee, ettei Euroopan komission ehdotuksiin sisälly ohjeita jäsenvaltioille siitä, miten säännellä tällaista tilannetta ja selviytyä siitä asianmukaisella työllisyyspolitiikalla, mahdollisilla verokannustimilla ja muilla asianmukaisilla toimenpiteillä.

35. muistuttaa, että nuoret ovat luontaisen innovointi- ja ryhmänmuodostuskykynsä vuoksi perusluonteinen resurssi ja että yritysten, organisaatioiden ja julkisten elinten olisi suhtauduttava heihin sen mukaisesti. Työharjoittelun lisäarvo ilmenee siten, että koulutetusta harjoittelijasta tulee aktiivinen resurssi yrityksessä, organisaatiossa tai julkisessa elimessä, jonka intressien mukaista on jatkaa yhteistyötä harjoittelijan kanssa.

36. toivoo, että jäsenvaltiot mukauttavat lähitulevaisuudessa koulutusjärjestelmiään maailmanlaajuisen työmarkkinoiden muuttuvan todellisuuden ehtoihin. Tärkein koulutuksen arvioinnissa käytettävä indikaattori – koulutukseen osallistumisaste – ei täytä tehtävänsä tarkoituksenmukaisesti. Sen vuoksi komitea kehottaa etsimään uusia, tehokkaampia keinoja arvioida koulutuspolitiikkaa. On aiheellista määritellä uudelleen korkeakoulutuksen tavoitteet sekä mukauttaa mitoitus-, seuranta- ja rahoitusjärjestelmä markkinoiden tarpeisiin.

37. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että tulevien työmarkkinoiden edellyttämästä osaamisesta on pulaa, ja on tämän vuoksi tyytyväinen ehdotukseen EU:n osaamispanoramasta, jonka on mahdollisimman pian johdettava osaamisen ja pätevyyksien täysimääräiseen tunnustamiseen. Tämä on tarvittava askel, jotta voidaan varmistaa aidosti yhtenäiset työmarkkinat Euroopan unionissa.

38. korostaa, ettei ammattitaitoa koskevan tulevan eurooppalaisen osaamispassin pitä olla tunnustamisväline, joka alentaa standardeja, vaan sen avulla tulee tosiasiaa voida korostaa (esimerkiksi tuotanto- ja käsiteollisuuteen liittyviä) käytännön taitoja, jotka edustavat Euroopan alueiden huipputaiteista, ja näin ollen se palkitsee viime kädessä ansioista.

39. toteaa oppilaitosten ja työelämän nykyisen puutteellisen vuorovaikutuksen ja ehdottaa tämän vuoksi, että edistetään vuorottelukoulutusta jo mainittujen harjoittelujaksojen avulla mutta myös koulutusohjelmin, joita työelämässä olevat toteuttavat suoraan korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa.

40. ehdottaa, että luodaan erityisiä julkishallinnon virkamiesten ja yritysten välisiä vaihto-ohjelmia, jotta kavennetaan julkisten palvelujen ja yritysten tarpeiden välistä kuilua ja mahdollistetaan keskinäinen ymmärtämys ja hyvien käytänteiden oppiminen.

41. ehdottaa lisäksi, että edistetään (unionin varoista osarahoitettujen asianomaisten ohjelmien avulla) työntekijöiden jatkuva koulutusta.

42. pitää tärkeänä kannustaa itsenäiseen ammatinharjoittamiseen ja itsenäiseen yrittämiseen kiinnittäen erityistä huomiota nuorten perustamiin aloitteleviin yrityksiin. Näin voitaisiin hyödyntää tehokkaammin varoja, jotka muutoin käytettäisiin tuottamattomasti (varhaiseläkkeelle siirtymisen kustannukset tai työttömyyskorvaukset).

43. on samaa mieltä siitä, että on edistettävä toimia, jotka voivat johtaa eurooppalaisten työmarkkinoiden luomiseen, ja helpotettava tässä yhteydessä Euroopan unionin kansalaisten ja työntekijöiden liikkuvuutta poistamalla veroesteitä ja mahdollistamalla työttömyyskorvausten ja eläkeoikeuksien siirtäminen.

44. on vakuuttunut siitä, että liikkuvia työntekijöitä koskevien velvollisuuksien noudattamisen ja heidän oikeuksiensa puolustamisen on edelleen oltava EU:n painopisteinä, jotta edistetään asianmukaista liikkuvuutta sisämarkkinoilla. Tätä silmällä pitäen Solvit-neuvontapalvelu voitaisiin integroida Yritys-Eurooppa-verkoston palveluihin, jotta työnantajien ja työntekijöiden ulottuville tuodaan palvelu, joka edustaa EU-asioihin liittyvää integroitua yhteyspistettä.

45. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen parantaa Eures-verkostoa myös ottamalla käyttöön *Match and Map* -palvelu, joka auttaa saamaan maantieteellisesti selkeän kuvan tarjonnasta. Komitea kiinnittää tässä yhteydessä huomiota työstipendien rooliin

jäsenvaltioissa ja alueilla ja ehdottaa, että ne integroitaisiin nykyistä tiiviimmin Yritys-Eurooppa-verkostoon sekä alueisiin ja kauppakamareihin (joiden etuna ovat vahvat yhteydet elinkeinoelämään ja jotka näin ollen tuntevat sen tarpeet ja ongelmat).

46. kehottaa päällekkäisyyksien välttämiseksi Euroopan komissiota kartoittamaan nykyiset tutkimukset, joissa esitetään kansallisten työmarkkinoiden kysyntä ja tarjonta. Asianomaisten tietojen vaihto ja koordinointi voisi olla keskeisen tärkeää EU:n hyvän sisäisen liikkuvuuden kannalta. Komitea kiinnittää tätä silmällä pitäen huomiota Italian kauppakamarien laatimaan Excelsior-tutkimukseen.

47. suhtautuu myönteisesti siihen, että vuoden 2012 loppuun mennessä käynnistetään kuulemismenettely taloudellisista syistä tapahtuvasta muuttoliikkeestä. Komitea ehdottaa, että tutkitaan erityisen huolellisesti kiertomuuttoa ja edistetään kansallisten sääntöjen yhdenmukaistamista.

EU:n hallintotavan tehostaminen

48. on tyytyväinen eurooppalaisen hallintotavan koordinoimiseen parantumiseen ja painottaa toissijaisuusperiaatteen mukaista alueiden ja paikallisviranomaisten keskeistä roolia.

49. kannattaa ehdotusta laatia vuosittain julkaisu, joka sisältää työllisyysindikaattorien vertailuarvot. Tällaisen järjestelmän olisi edustettava kansallisten työmarkkinoiden ohella myös alueellisia työmarkkinoita NUTS 2 -tasolla, jotta löydetään erilaisia tilanteita parhaiten heijastavia ratkaisuja.

50. toivoo, että Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 2010) kykenee keräämään aiempaa suuremman määrän NUTS 2 -tason alueellisia tilastoja, jotta voidaan asettaa käyttöön konkreettisia indikaattoreita Euroopan unionin hallintotavan parantamiseksi ja hallintotasojen vastuun lisäämiseksi.

51. on samaa mieltä siitä, että on seurattava kansallisten työllisyysuunnitelmien toteutuksessa saatuja edistysaskeleita edellyttäen, ettei valvontaan liity mahdollisia seuraamuksia, joilla on alueellisia ja paikallisia vaikutuksia.

Liite – Keskeiset työllisyysuunnitelmien vihreän talouden alalla

52. katsoo, että on välttämätöntä laatia yksiselitteinen määritelmä "vihreille työpaikoille" eli työpaikoille, jotka ovat ympäristöystävällisiä ja kestävyysajattelun mukaisia. Tämän saavuttamiseksi on kehitettävä indikaattoreita, joiden on oltava ainoa eurooppalainen mittauksen viitekohta.

53. ehdottaa, että alueet ja paikallisviranomaiset otetaan nykyistä tiiviimmin mukaan "vihreiden työpaikkojen" kannustintalouksien määrittelyyn kansallisissa työllisyysuunnitelmissa.

54. ehdottaa, että arvioidaan mahdollisuutta muokata kestävä kehitys edistävän, ympäristölähtöisen meta-alueen käsite (ryhmittymä, joka ei perustu yritysten fyysiseen läheisyyteen, mutta jonka puitteissa voidaan uuden teknologian ansiosta tehdä kuitenkin yhteistyötä ja joka mahdollistaa samalla kilpailun, joka on teollisuusalueiden menestyksen perusta), jotta annetaan arvoa vihreän talouden toimenpiteille ja luodaan niille institutionaalinen perusta.

55. pitää tarpeellisena, että kaikki (unioni-, jäsenvaltio- ja aluetasolla) käytetyt välineet, joilla kerätään tarvittavaa tietoa markkinoiden vaatimasta, ympäristöön liittyvästä tulevasta osaamisesta, ovat koordinoituja ja täydentävät toisiaan, jotta vältetään resurssien tarpeeton tuhlaaminen ja päällekkäisyydet.

56. arvostaa tiedotus- ja yleistämistoimintaa, jota harjoitetaan Älykäs energiahuolto Euroopassa -ohjelman (*Intelligent Energy Europe*) kaltaisissa ohjelmissa.

57. suhtautuu myönteisesti EIP:n kanssa tehtävään yhteistyöhön ja ehdottaa etenkin, että vahvistetaan Elena-ohjelmaa, jotta autetaan alueita ja paikallisviranomaisia hankkimaan tarvittavat varat kestäväpohjaista energiaa ja uusiutuvia energialähteitä käsitteleviä ohjelmia varten.

58. on täysin samaa mieltä siitä, että ESR:n ja EAKR:n varojen on oltava tärkeimpiä välineitä, joilla edistetään uusien taitojen sekä työllisyyden kehittämistä.

59. katsoo kuitenkin, että on edistettävä kyseisten varojen innovatiivista käyttöä tukemalla koulutusta, jossa otetaan huomioon myös kansainvälinen liikkuvuus, jotta liikkuvuus voidaan suunnata sinne, missä tunnustetusti noudatetaan ekologiseen kestävyteen liittyviä parhaita käytänteitä.

60. pitää mielenkiintoisena ehdotusta edistää vihreitä investointeja mikrorahoituksen Progress-välineen yhteydessä mutta ei ymmärrä tarvetta edistää "sidosryhmien foorumia".

61. ehdottaa sen sijaan, että tuetaan taloudellisesti Progress-ohjelman yhteydessä toimivia rahoituksen välittäjiä ympäristömyönteisten hankkeiden edistämiseksi.

62. tiedostaa kumppanuuksien merkityksen monitasoisen hallinnon periaatteen konkreettisena soveltamisvälineenä ja kannustaa hyödyntämään niitä.

63. pitää tärkeänä edistää työvoimapalvelujen korkean tason strategista koordinoitua ja pyrkiä vähentämään jäsenvaltioiden välisiä eroja. Olisikin toivottavaa mukauttaa Pares-välinettä tähän tarkoitukseen.

64. suhtautuu myönteisesti hyvien käytänteiden keskinäiseen vaihdantaan myös julkaisemalla erityisiä käsikirjoja edellyttäen, että tällainen vaihto johtaa konkreettisiin toimiin.

Liite – EU:n terveysalan työvoimaa koskeva toimintasuunnitelma

65. kannattaa täysin ehdotusta parantaa terveydenhuollon henkilöstösuunnittelua ja asiaa koskevia ennusteita Euroopan unionissa.

66. toivoo kuitenkin, että jäsenvaltioiden foorumi onnistuu nopeasti yhdenmukaistamaan opinto-ohjelmat, sillä näin vähennetään byrokratiaa ja edistetään terveydenhuoltohenkilöstön liikkuvuutta Euroopan unionissa.

67. kehottaa tämän vuoksi aikaistamaan jo vuoteen 2013 koulutusvalmiuksien vaihdosta terveysalan ammattiteissa annettavien ohjeiden laatimista, sillä valmiuksien kartoittaminen on vain ohjeiden laatimisen esivaihe.

68. suhtautuu epäillen ehdotuksiin perustaa hoito- ja hoiva-henkilökunnan eurooppalainen osaamisneuvosto sekä koeluonteinen alakohtainen taitoyhteenliittymä, sillä ehdotusten lisäarvo on epäselvä.

69. katsoo, että ehdotus jäsenvaltioiden eurooppalaisesta foorumista saattaa olla riittävä ja tarpeellinen järjestelmä eri jäsenvaltioissa olemassa olevien taitojen kartoittamiseksi ja vähimmäisvaatimusten laatimiseksi terveydenhuoltohenkilöstön, myös hoito- ja hoivahenkilöstön, koulutusta varten.

70. suhtautuu myönteisesti aikomukseen kartoittaa parhaat käytänteet henkilöstön työhönottoa ja sitouttamista varten mutta katsoo, että prosessin on ehdottomasti oltava kohtuuhintainen. Komitea ehdottaakin, että ensimmäisenä toimenä käynnistetään asiasta kuuleminen ja arvioidaan sen jälkeen (saatujen tulosten perusteella), tarvitaanko muita tutkimusmuotoja.

71. muistuttaa, että terveydenhuoltoalan työntekijöiden työhönnotossa on ehkäistävä laitonta työntekoa etenkin kun ajatellaan kotitalouksissa toimivaa hoivahenkilöstöä.

72. pitää tarpeellisena, että WHO:n ohjesääntöjä sovelletaan yhdenmukaisesti koko Euroopan unionissa. Koska ohjesäännöt eivät ole luonteeltaan sitovia, tarvitaan nykyistä enemmän tietoa siitä, minkälaisia toimia olisi toteutettava, jotta varmistettaisiin ohjesääntöjen soveltaminen.

Liite – Keskeiset työllisyystoimet tieto- ja viestintätekniikan alalla

73. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen perustaa kumppanuuksia, joihin osallistuu tieto- ja viestintätekniikan markkinoiden toimijoita, kauppakamareita, julkisia elimiä ja tutkimuslaitoksia, jotta järjestetään markkinoilla kysyttyä osaamista koskevia koulutusaloitteita.

74. katsoo kuitenkin, että tieto- ja viestintäteknii­kan ammatteihin liittyvien nuorille suunnattujen valveutus- ja edistämiskampanjoiden tukemisen ohella on myös edistettävä laajemmin alan investointeja (sillä Euroopan komission analyysit osoittavat, että nämä investoinnit lisäävät tuottavuutta) parantaen alan kilpailukykyä asianmukaisilla menetelmillä, joissa otetaan huomioon eri jäsenvaltioiden väliset erot (yhtenä esimerkkinä voisivat olla yritysten yhteenliittymät).

75. suosittaa uusia yrityksiä edistävien toimien arviointia, jotta helpotetaan tieto- ja viestintäteknii­kan alan työllisyyttä. Esimerkkejä tällaisista toimista voivat olla yrityshautomojen perustaminen tiede- ja teknologiapuistoihin (joihin keskitetään uudet huipputeknologiayritykset edullisten olosuhteiden ansiosta ja luodaan yritysten välinen suotuisa ja yhteisvaikutusta luova ympäristö) sekä suorat investoinnin alueellisiin sijoitusyhtiöihin (jotka voisivat uuden yrityksen ensimmäisinä toimintavuosina riskipääomaan osallistumalla yksinkertaistaa ja varmistaa sen rahoituksen huolehtimalla yksityisen riskipääoman saannista).

76. toteaa, että tieto- ja viestintäteknii­kka-ala on nuori ja että se kasvaa luonnollisesti markkinoiden muuttavan kysynnän

mukaisesti, ja ehdottaa, että tukitoimet kattavat myös yli 55-vuotiaiden työntekijöiden koulutuksen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä julkissektoriin, jolla työntekijöiden vaihtuvuuden pysähtyminen on nostanut huomattavasti työntekijöiden keski­ikää ja hidastanut palvelutarjontaa tukevan uuden tieto- ja vies­ tintäteknii­kan hyödyntämistä.

77. on tyytyväinen eurooppalaisia tietoteknisiä taitoja koskevien puitteiden laatimiseen ja painottaa, että puitteet on koor­ dinoitava nykyistä paremmin muiden samankaltaisten aloitteiden (kuten eurooppalainen tietokoneajokortti ECDL) kanssa, jotta vältetään aloitteiden päällekkäisyys.

78. suhtautuu myönteisesti suunnitelmiin rahoittaa kokeilu­ hanke annettujen todistusten kartoittamiseksi edellyttäen, että hanketta hyödynnetään ensimmäisenä askeleena kohti todistus­ ten standardointia.

79. kannattaa näkemystä, että ESR:llä tulisi olla keskeinen rooli kyseisten politiikkojen toteuttamisessa, mutta muistuttaa, että jos halutaan saada konkreettisia tuloksia, on syytä keskittää menot.

Bryssel 1. helmikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

99. TÄYSISTUNTO, 31. TAMMIKUUTA JA 1. HELMIKUUTA 2013

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n kansalaisuuden lujittaminen: unionin kansalaisten vaalioikeuksien edistäminen”

(2013/C 62/15)

ALUEIDEN KOMITEA

- on vakuuttunut siitä, että komission ehdotuksen avulla voidaan edistää keskusteluita eurooppalaisella ja ylikansallisella tasolla sekä tukea eurooppalaisen yleisen mielipiteen kehittymistä
- suhtautuu myönteisesti siihen, että eurooppalaisen oikeudellisen aseman saamisen edellytyksenä on hallintoa, vastuuvälvollisyyttä ja avoimuutta koskevien tiukkojen vaatimusten täyttäminen
- on tyytyväinen siihen, että alueellinen edustustaso otetaan asetuksessa huomioon eurooppalaisen ja valtiollisen tason rinnalla, kun poliittiset puolueet ja niitä lähellä olevat poliittiset säätiöt hakevat Euroopan parlamentilta rekisteröintiä eurooppalaisen tason poliittiseksi puolueeksi tai säätiöksi
- kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia ottamaan AK:n mukaan valvontaprosessiin, joka koskee EU:n perusarvojen kunnioittamista
- pitää hyväksyttävänä ehdotusta EU:n rahoituksen kohdentamisesta mutta ehdottaa, että jakokriteereissä voitaisiin myös ottaa huomioon edustajien määrä alueiden komiteassa
- kehottaa sallimaan EU:n rahoituksen hyödyntämisen eurooppalaisen tason kansanäänestyskampanjoissa tai kansalaisaloitteissa.

Esittelijä	István SÉRTŐ-RADICS (HU, ALDE), Uszkan pormestari
Viiteasiakirja	Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta COM(2012) 499 final – 2012/0237 (COD)

Alueiden komitean lausunto – Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussääntö ja rahoitus

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää tervetulleena Euroopan komission 12. syyskuuta 2012 julkaisemaa ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta. Ehdotus korvaa ja kumoaa asetuksen (EY) N:o 2004/2003, jolla on tähän asti säädelty puolueiden ja poliittisia säätiöiden toimintaa.

2. aikoo osallistua tämän lainsäädäntöehdotuksen valmisteluun etenkin, kun alueiden komitea koostuu poliittisista ryhmistä. Ehdotuksen avulla voi olla mm. mahdollista kiinnittää alue- ja paikallistasolla enemmän huomiota EU:n poliittiseen päätöksentekoon sekä alueiden komitean jäsenten osuuteen näiden päätösten muotoilussa.

3. vahvistaa halunsa lisätä Euroopan unionin kansalaisuuden suosiota ⁽¹⁾ sekä edistää valistustyötä unionin kansalaisuudesta ⁽²⁾. Komitea on viime aikoina tuonut näitä näkemyksiään esille yksityiskohtaisemmin useissa lausunnoissa.

4. korostaa jälleen sitoumustaan edistää unionin kansalaisuutta ja siihen liittyviä oikeuksia, kuten äänioikeutta. Alueiden komitea paneutuu tähän aiheeseen Euroopan kansalaisten teemavuotta 2013 koskevien toimien puitteissa. ⁽³⁾

5. painottaa, että on tärkeää saada kansalaiset mukaan Euroopan yhdentymisprosessiin, sillä näin EU:n kansalaisuus edistää osaltaan unionin demokratian kehittämistä. Sen vuoksi on Euroopan unionin kansalaisten edun mukaista, että Euroopassa taataan edustuksellisen demokratian toimivuus. Valtioiden rajat ylittävällä tasolla toimivilla eurooppalaisilla poliittisilla puolueilla ja säätiöillä on keskeinen rooli toimia Euroopan tasolla kansalaisten äänitorvena unionin lainsäädäntöprosessissa.

6. on vakuuttunut siitä, että tämän ehdotuksen avulla voidaan edistää keskusteluita eurooppalaisella ja ylikansallisella tasolla sekä tukea eurooppalaisen yleisen mielipiteen kehittymistä. Lisäksi se saattaa lisätä kansalaisten kiinnostusta ja osallistumista

Euroopan parlamentin vaaleihin sekä vahvistaa Euroopan unionin demokraattista legitimiyyttä.

7. tukee asetuksen yleisiä tavoitteita lisätä Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden näkyvyyttä, tunnettuutta, tehokkuutta, avoimuutta ja vastuuvellollisuutta.

8. katsoo, että on ehdottoman tärkeää kytkeä vahvemmin toisiinsa Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt ja on yhtä mieltä siitä, että kullakin Euroopan tason poliittisella puolueella voi olla vain yksi sitä lähellä oleva Euroopan tason poliittinen säätiö.

Rekisteröinti ja valvonta

9. katsoo, että yhtenäisen eurooppalaisen oikeudellisen aseman luominen olisi tärkeä askel kohti Euroopan poliittista yhdentymistä, sillä se antaa Euroopan tason poliittisille puolueille ja säätiöille mahdollisuuden rekisteröidä Euroopan tason poliittinen puolue tai Euroopan tason poliittinen säätiö, jotka näin saavat EU:n oikeuteen perustuvan oikeudellisen aseman. Tähän asti puolueiden toimintaympäristön ovat muodostaneet hyvin erilaiset kansalliset oikeudelliset muodot. Komitea katsoo kuitenkin, että tarkasteltavana olevan ehdotuksen mahdollisuus täyttää tämä tehtävä riippuu jäsenvaltioiden asianmukaisesta täytäntöpanosta.

10. korostaa, että komission ehdottamassa eurooppalaisen aseman kehityksessä otetaan huomioon kokemukset, joita on saatu jo olemassa olevien ja laajalti tunnustettujen, kansallisella tasolla rekisteröityjen puolueiden, koalitioiden ja säätiöiden toiminnasta, mutta että nykyisessä ehdotuksessa on tiettyjä rajoituksia (muun muassa suhteessa riippumattomaan eurooppalaiseen oikeudelliseen asemaan), mikä viittaa siihen, ettei eurooppalaisten poliittisten puolueiden kokemuksia vuodesta 2004 lähtien ole kaikilta osin otettu huomioon uutta perussääntöä laadittaessa.

11. tähdentää, että todellisen eurooppalaisen oikeudellisen aseman kehittäminen on keskeisen tärkeää Euroopan tason poliittisille puolueille ja niitä lähellä oleville Euroopan tason poliittisille säätiöille, sillä tämä antaa niille mahdollisuuden valita kotipaikakseen mikä tahansa jäsenvaltio samoin ehdoin niiden ominaispiirteiden ja poliittisen identiteetin mukaisesti.

12. toteaa, että tarkasteltavana olevassa asetuksessa ehdotetussa eurooppalaisessa oikeudellisessa asemassa on tämän vuoksi tärkeää ottaa huomioon jäsenvaltioiden lainsäädännöt. Niinpä komitea kehottaa EU:n toimielimiä harkitsemaan tulevaisuudessa kokonaan erillisen eurooppalaisen oikeudellisen aseman laatimista.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

⁽²⁾ CdR 120/2005.

⁽³⁾ R/CdR 1030/2012 pt 7.

13. suhtautuu myönteisesti siihen, että eurooppalaisen oikeudellisen aseman saamisen edellytyksenä on hallintoa, vastuuvollisuutta ja avoimuutta koskevien tiukkojen vaatimusten täyttäminen.

14. pitää tärkeänä edistysaskeleena, että eurooppalaisen aseman saamiseksi ja säilyttämiseksi vaadittuihin edellytyksiin sisältyy muun muassa EU:n perusarvojen tarkka noudattaminen. Tällainen ehto on sisällytetty ehdokasvaltioille asetettuihin liittymiskriteereihin, mutta tarkasteltavana olevassa asetuksessa EU:n perusarvot nostetaan kriteeriksi, jota voidaan ja jota tulee valvoa poliittisen seurannan yhteydessä.

15. on tyytyväinen siihen, että alueellinen edustustaso otetaan asetuksessa huomioon eurooppalaisen ja valtiollisen tason rinnalla, kun poliittiset puolueet ja niitä lähellä olevat poliittiset säätiöt hakevat Euroopan parlamentilta rekisteröintiä eurooppalaisen tason poliittiseksi puolueeksi tai säätiöksi. Koska jäsenvaltioiden rakenteet ovat erilaisia, olisi kuitenkin selvennettävä tällaisen poliittisen välitason muotoa (osavaltio, alue, kreivikunta, lääni, maakunta).

16. tukee sitä, että Euroopan parlamentti tarkastaa vuosittain, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt noudattavat asetuksessa säädettyjä edellytyksiä ja vaatimuksia, ja että se voi pyynnöstä tarkistaa, kunnioittaako puolue tai säätiö edelleen Euroopan unionin perusarvoja.

17. kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia ottamaan AK:n mukaan tähän valvontaprosessiin, joka koskee EU:n perusarvojen kunnioittamista.

18. suosittaa, että AK:n mukanaolo olisi joka tapauksessa pakollista silloin, kun valvonnan kohteena oleva puolue on edustettuna AK:ssa.

Rahoitus

19. muistuttaa, että vuoden 2013 jälkeisestä uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä antamassaan lausunnossa AK korosti asianmukaisten resurssien järjestämisen merkitystä, jotta kansalaiset voivat osallistua perusoikeuksia ja demokratiaa edistäviin toimiin sekä EU:n kansalaisuuden kehittämiseen. Euroopassa valtioiden rajat ylittävällä tasolla toimivilla poliittisilla puolueilla ja niitä lähellä olevilla Euroopan tason poliittisilla säätiöillä on keskeinen asema kansalaisten äänen esiin tuomisessa Euroopan tasolla luomalla yhteyksiä kansallisen ja EU:n tason politiikan välillä.

20. panee merkille, että komission ehdotuksessa erotellaan toisistaan oikeudellista asemaa ja rahoituksen myöntämistä koskevat kriteerit.

21. kannattaa, että Euroopan tason poliittisille puolueille ja säätiöille myönnettävä EU-rahoitus tulee edelleen Euroopan parlamentin talousarviosta.

22. tukee sitä, että EU:n talousarviosta myönnetään rahoitusta vain jos hakijayhteisö on tunnustettu Euroopan tason poliittiseksi puolueeksi tai säätiöksi, jonka näin ollen katsotaan täyttävän tähän asemaan liittyvät edellytykset ja vaatimukset.

23. pitää hyväksyttävänä ehdotusta EU:n rahoituksen kohdentamisesta (15 prosenttia määrärahoista jaetaan tasaosuuksina, 85 prosenttia puolueiden kesken suhteessa niiden Euroopan parlamenttiin valittujen edustajien määrään), mutta ehdottaa, että jakokriteereissä voitaisiin myös ottaa huomioon edustajien määrä alueiden komiteassa.

24. suhtautuu myönteisesti siihen, että tarkasteltavana olevassa ehdotuksessa korotetaan lahjoittajakohtaisten (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö) lahjoitusten vuotuista enimmäismäärää nykyisestä 12 000 eurosta 25 000 euroon, jotta voitaisiin kehittää poliittisten puolueiden ja säätiöiden valmiuksia luoda omia varoja.

25. kannattaa periaatetta ja käytäntöä, että EU:n myöntämää rahoitusta ei saa suoraan eikä välillisesti käyttää kansallisten, alueellisten tai paikallisten vaalien eikä muiden poliittisten puolueiden eikä etenkin kansallisten poliittisten puolueiden tai ehdokkaiden rahoitukseen. Tämä olisi vastoin ehdotuksen ylikansallista luonnetta.

26. ei kuitenkaan näe estettä sille, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt voisivat tukea omista varoistaan ehdokkaita, jotka osallistuvat valtiollisiin, alueellisiin tai paikallisiin vaaleihin omien eurooppalaisten poliittisten väriensä alla.

27. ymmärtää ehdotuksen tavoitteen kieltää EU:n rahoituksen käyttö myös valtiollisten, alueellisten tai paikallisten kansanäänestyskampanjojen rahoitukseen (esimerkiksi, kun kyse on perussopimukseen tehdyistä muutoksista), mutta kehottaa harkitsemaan, olisiko sallittava EU:n rahoituksen hyödyntäminen eurooppalaisen tason kansanäänestyskampanjoissa tai kansalaisaloitteissa.

Käytännön toiminta: paikallisia ja alueellisia näkökohtia

28. on vakuuttunut siitä, että Euroopan tason poliittiset puolueet kykenevät toimintansa puitteissa yhä tehokkaammin ilmaistamaan ja tuomaan esiin kansalaisten tahtoa valittujen toimien ja muiden Euroopan tason edustustoimien suhteen sekä luomaan suoremman yhteyden EU:n tason ja paikallisten/alueellisten hallintotasojen välille.

29. painottaa, että kattava tiedonsaanti jäsenvaltioiden alueella on unionikansalaisten aktiivisen poliittisen osallistumisen välttämätön edellytys, ja kehottaa jäseniään toimimaan sen puolesta, että jäsenvaltioissa luotaisiin kattavat tiedonsaantimahdollisuudet.⁽⁴⁾ Euroopassa valtioiden rajat ylittävällä tasolla toimivilla poliittisilla puolueilla voisi olla tässä merkittävä rooli.

⁽⁴⁾ CdR 170/2010, kohta 17. Ks. myös: CdR 355/2010, kohta 37.

30. toteaa, että Euroopassa valtioiden rajat ylittävällä tasolla toimivien poliittisten puolueiden olemassaolo voi johtaa tulevaisuudessa siihen, että ehdokkaat osallistuvat paikallisiin ja alueellisiin vaaleihin ennemminkin eurooppalaisen poliittisen puolueen kuin valtakunnallisen tai alueellisen puolueensa nimissä. Tämä selventäisi suoraa yhteyttä EU:n tason ja paikallisen/alueellisen tason politiikkojen välillä.

31. tukee poliittista tahtoa saattaa voimaan eurooppalainen oikeudellinen asema ja rahoitusta säätelevät säännöt hyvissä ajoin ennen Euroopan parlamentin vaaleja 2014 ja että niitä voitaisiin soveltaa myös eurooppalaisten poliittisten puolueiden ja eurooppalaisten poliittisten säätiöiden paikallis- tai aluetasolla toteuttamien, eurooppalaisia kansalaisaloitteita koskevien kampanjojen rahoittamiseen.

Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet sekä sääntelyn parantaminen

32. toteaa, että ehdotusta voidaan pitää toissijaisuusperiaatteen mukaisena, sillä Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden oikeudellista asemaa ja rahoitusta koskevat säännöt voidaan vahvistaa vain EU:n tasolla.

33. huomauttaa, että EU:ssa syntymässä olevan demokraattisen järjestelmän monitasoinen rakenne ilmenisi käytännön tasolla paremmin, mikäli säännöt mahdollistaisivat AK:n

osallistumisen prosessiin, jossa valvotaan, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt kunnioittavat Euroopan unionin perusarvoja.

34. katsoo, että yleisesti ottaen ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä ehdotuksessa ei mennä pidemmälle kuin on tarpeen EU:n tasolla määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

35. pitää ristiriitaisena, että vaikka ehdotuksen tarkoituksena on luoda uusi eurooppalainen oikeudellinen muoto kummankin tyyppisiä yhteisöjä (puolueet ja säätiöt) varten, käytännössä ne kuitenkin jatkaisivat toimintaansa pääosin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen mukaan tunnustetun oikeudellisen muodon pohjalta, jossa niillä on kotipaikka.

36. pahoittelee, että ehdotukseen ei liity vaikutustenarviointia.

37. toteaa, että Euroopan komissio on kuullut eri tahoja ja ottanut kuulemisen tulokset huomioon ehdotuksessa. Asiakirjasta ei kuitenkaan ilmene selkeästi, oliko alue- ja paikallistaso mukana tässä kuulemismenettelyssä.

38. kehottaa Euroopan parlamenttia ottamaan myös alueiden komitean mukaan arviointimenettelyyn, joka koskee ehdotuksessa määriteltyjä eurooppalaista oikeudellista asemaa ja rahoitusjärjestelmää ja joka tehdään viimeistään kolmantena vuonna seuraavien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen.

II MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

2 artiklan 5 kohta

Määritelmät

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
5. 'alueparlamentilla' tai 'alueneuvostolla' elimiä, joiden jäsenet ovat joko aluevaaleissa valittuja luottamushenkilöitä tai poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle elimelle;	5. 'alueparlamentilla' tai 'alueneuvostolla' <u>kunnan- ja valtion välitasolla vaikuttavia</u> elimiä, joiden jäsenet ovat joko vaaleissa valittuja luottamushenkilöitä tai poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle <u>valtiotasoa alemmalla tasolla vaikuttavalle</u> elimelle;

Perustelu

Välitasoa edustavat vaaleilla valitut elimet eivät ole muodoltaan yhdenmukaisia kaikissa jäsenvaltioissa. Kaikkialla ei puhuta "alueparlamenteista" tai "aluevaltuustoista". Rakenteiden erilaisuuden vuoksi olisi selvennettävä poliittisen välitason muotoa (osavaltio, alue, kreivikunta, lääni, maakunta). Edellä ehdotettu ilmaisu "kunnan- ja valtion välitasolla" on kattavampi ja sitä voidaan soveltaa kaikkiin jäsenvaltioihin, mutta se kuitenkin erottuu selkeästi kunnallisesta tasosta.

Muutosehdotus 2

7 artiklan 2 kohta

Rekisteröinnin tarkistaminen

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. Euroopan parlamentti voi jäsentensä neljäsosan, joka edustaa vähintään kolmea Euroopan parlamentissa edustetuna olevaa poliittista ryhmää, pyynnöstä jäsentensä enemmistöllä tehtävällä päätöksellä päättää, täyttääkö jokin Euroopan tason poliittinen puolue edelleen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn ehdon tai jokin Euroopan tason poliittinen säätiö 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetyn ehdon.	2. Euroopan parlamentti voi jäsentensä neljäsosan, joka edustaa vähintään kolmea Euroopan parlamentissa edustetuna olevaa poliittista ryhmää, pyynnöstä jäsentensä enemmistöllä tehtävällä päätöksellä päättää, täyttääkö jokin Euroopan tason poliittinen puolue edelleen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn ehdon tai jokin Euroopan tason poliittinen säätiö 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetyn ehdon.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Ennen tällaisen päätöksen tekemistä Euroopan parlamentti kuulee asianomaisen Euroopan tason poliittisen puolueen tai säätiön edustajia ja pyytää riippumattomista henkilöistä muodostuvaa komiteaa antamaan asiasta lausunnon koh- tuullisen ajan kuluessa.	Ennen tällaisen päätöksen tekemistä Euroopan parlamentti kuulee asianomaisen Euroopan tason poliittisen puolueen tai säätiön edustajia ja pyytää riippumattomista henkilöistä muodostuvaa komiteaa antamaan asiasta lausunnon koh- tuullisen ajan kuluessa. <u>Parlamentti ottaa menettelyyn mu- kaan alueiden komitean ainakin silloin, kun tarkastuksen kohteena on alueiden komiteassa edustettuna oleva Euroo- pan tason poliittinen puolue.</u>
Komitea muodostuu kolmesta jäsenestä, joista Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio nimittävät kukin yhden, kuuden kuukauden kuluessa Euroopan parlamentin vaalien jälkeen pidettävän ensimmäisen istunnon päättymisestä. Eu- roopan parlamentti huolehtii komitean sihteeripalveluista ja rahoituksesta.	Komitea muodostuu kolmesta jäsenestä, joista Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio nimittävät kukin yhden, kuuden kuukauden kuluessa Euroopan parlamentin vaalien jälkeen pidettävän ensimmäisen istunnon päättymisestä. Eu- roopan parlamentti huolehtii komitean sihteeripalveluista ja rahoituksesta.

Perustelu

Alueellinen ulottuvuus on yksi rekisteröinnille asetetuista edellytyksistä, joten on loogista, että myös alueiden komitea on mukana EU:n perusarvojen kunnioittamista koskevassa valvontaprosessissa ainakin silloin, kun asianomainen puolue on edustettuna AK:ssa.

Muutosehdotus 3

18 artiklan 4 kohta

Rahoituksen käyttöä koskeva kielto

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<u>4. Rahoituksen käyttöä koskeva kielto ei koske Euroo- pan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliit- tisten säätiöiden myöntämää tukea kampanjoihin, jotka liit- tyvät eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin.</u>

Perustelu

Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden tarve saada huomiota ja olla yhteydessä unionin kansalaisiin ei rajoitu pelkästään Euroopan parlamentin vaaleja edeltävään kampanjoin- tiin, vaan niiden tulee edistää eurooppalaisia arvoja vaalikampanjoiden välisenä aikana esimerkiksi euroop- palaisten kansalaisaloitteiden yhteydessä.

Bryssel 31. tammikuuta 2013

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

TILAUSHINNAT 2013 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 420 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	910 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	100 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonantoja ja ilmoituksia).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internetosoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI